

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ

ÚSTAV INFORMATIKY

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT

INSTITUTE OF INFORMATICS

HODNOTENIE FINANČNEJ SITUÁCIE PODNIKU COOP JEDNOTA GALANTA V PROSTREDÍ MS EXCEL A NÁVRHY NA JEJ ZLEPŠENIE

EVALUATION OF THE BUSINESS FINANCIAL SITUATION OF COOP JEDNOTA GALANTA
IN MS EXCEL AND PROPOSALS TO ITS IMPROVEMENT

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

MIROSLAV KORENČIAK

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

Ing. MARIE STAŇKOVÁ, Ph.D.

BRNO 2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Korenčiak Miroslav

Manažerská informatika (6209R021)

Ředitel ústavu Vám v souladu se zákonem č.111/1998 o vysokých školách, Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně a Směrnicí děkana pro realizaci bakalářských a magisterských studijních programů zadává bakalářskou práci s názvem:

Hodnotenie finančnej situácie podniku COOP Jednota Galanta v prostredí MS Excel a návrhy na jej zlepšenie

v anglickém jazyce:

Evaluation of the Business Financial Situation of COOP Jednota Galanta in MS Excel and Proposals to its Improvement

Pokyny pro vypracování:

Úvod
Cíl práce
Teoretická východiska práce
Analýza problému a současné situace
Vlastní návrhy řešení, přínos návrhů řešení
Závěr
Seznam použité literatury
Přílohy

Seznam odborné literatury:

- BLAHA, Z., JINDŘICHOVSKÁ, I. Jak posoudit finanční zdraví podniku. 3. rozš. vyd. Praha: Management Press, 2006. 194 s. ISBN 80-85603-80-3.
- BREDEN, M., SCHWIMMER, M. Excel 2007 VBA – Velká kniha řešení. 1. vyd. Brno: Computer press, 2009. 685 s. ISBN 978-80-251-2698-1.
- GRÜNWARD, R., HOLEČKOVÁ, J. Finanční analýza a plánování podniku. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2007. 318 s. ISBN 978-80-86929-26-2.
- KISLINGEROVÁ, E., HNILICA, J. Finanční analýza – krok za krokem. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2005. 137 s. ISBN 80-7179-321-3.
- LANDA, M. Jak číst finanční výkazy. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2008. 176 s. ISBN 978-80-251-1994-5.
- RŮČKOVÁ, P. Finanční analýza – metody, ukazatele, využití v praxi. 2. aktualizované vyd. Praha: Grada, 2008. 220 s. ISBN 978-80-247-2481-2.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Marie Staňková, Ph.D.

Termín odevzdání bakalářské práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2009/2010.

L.S.

Ing. Jiří Kríž, Ph.D.
Ředitel ústavu

doc. RNDr. Anna Putnová, Ph.D., MBA

V Brně, dne 09.05.2010

Abstrakt

Bakalárska práca je zameraná na získanie prehľadu o finančnej situácii podniku pomocou vybraných metód a ukazovateľov, v prostredí MS Excel. Na základe výsledkov sú definované nedostatky a hrozby pre finančné zdravie podniku a vyhodnotená realizácia finančnej analýzy prostredníctvom MS Excel. Na záver sú navrhnuté opatrenia na zlepšenie finančnej situácie podniku.

Kľúčové slová

Finančná analýza, účtovné výkazy, súvaha, ukazovateľ, pomerové ukazovatele, likvidita, rentabilita, zadlženosť, MS Excel, Visual Basic for Application

Abstract

Bachelor thesis is focused to illustrate financial situation of the company, using selected methods and indicators at MS Excel environment. Finally, based on the results of analysis created by these ones, the insufficiency and threats to the company financial health as far as the evaluation of assessment of this type of financial analysis at Excel environment are defined there. In conclusion, the special arrangements to improve the company financial situation are designed.

Key words

Financial analysis, financial statements, balance, indicator, financial ratios, liquidity, profitability, indebtedness, MS Excel, Visual Basic for Application

Bibliografická citácia

KORENČIAK, M. *Hodnotenie finančnej situácie podniku COOP Jednota Galanta v prostredí MS Excel a návrhy na jej zlepšenie*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 2010. 87 s. Vedoucí bakalářské práce Ing. Marie Staňková, Ph.D.

Čestné prehlásenie

Prehlasujem, že predložená bakalárska práca je pôvodná a spracoval som ju samostatne. Prehlasujem, že citácia použitých prameňov je úplná, že som vo svojej práci neporušil autorské práva (v zmysle Zákona č. 121/2000 Sb., o práve autorskom a o právach súvisiacich s právom autorským).

V Brne, dňa 03. 06. 2010

.....

podpis

Pod'akovanie

Dovoľujem si týmto poďakovať pani Ing. Marii Staňkovej, Ph.D. za odbornú pomoc, vecné rady a pripomienky pri spracovaní tejto bakalárskej práce. Ďalej by som rád poďakoval spoločnosti COOP Jednota Galanta, spotrebné družstvo, za poskytnutie potrebných materiálov a ústretový prístup.

OBSAH

Zoznam tabuliek	10
Zoznam grafov	10
Zoznam obrázkov	11
Zoznam skratiek.....	11
Úvod.....	12
1 Cieľ práce.....	14
2 Finančná analýza.....	15
2.1 Charakteristika finančnej analýzy	15
2.2 Užívatelia finančnej analýzy	16
2.3 Zdroje finančnej analýzy	18
2.4 Finančné výkazy a účtovníctvo	19
2.5 Metódy finančnej analýzy	23
2.5.1 Analýza stavových (absolútnych) ukazovateľov	24
2.5.2 Analýza rozdielových ukazovateľov	26
2.5.3 Analýza pomerových ukazovateľov	28
2.5.4 Analýza sústav ukazovateľov	37
2.6 Možnosti spracovania finančnej analýzy	41
2.6.1 MS Excel.....	41
2.6.2 Visual Basic for Application.....	42
3 Analýza vybraného podniku	44
3.1 Charakteristika podniku	44
3.2 SWOT analýza	47
3.3 Porterova analýza	48
3.4 Finančná analýza v MS Excel	50
3.5 Analýza stavových ukazovateľov	52
3.5.1 Horizontálna analýza súvahy	52
3.5.2 Horizontálna analýza výkazu zisku a straty.....	56
3.5.3 Vertikálna analýza súvahy	57
3.5.4 Vertikálna analýza výkazu zisku a straty.....	61
3.6 Analýza rozdielových ukazovateľov	62
3.6.1 Čistý pracovný kapitál	62
3.6.2 Čisté pohotovú prostriedky	63
3.6.3 Čistý peňažný majetok.....	64
3.7 Analýza pomerových ukazovateľov.....	64

3.7.1	Analýza likvidity.....	64
3.7.2	Analýza rentability.....	66
3.7.3	Analýza zadlženosti	67
3.7.4	Analýza aktivity	69
3.7.5	Analýza produktivity	71
3.8	Analýza sústav ukazovateľov.....	73
3.8.1	Altmanov index.....	73
3.8.2	Index IN 05	74
3.9	Zhrnutie súčasnej situácie podniku	75
4	Návrhy na zlepšenie situácie podniku	80
	Záver	84
	Zoznam použitej literatúry	86
	Zoznam príloh.....	87

ZOZNAM TABULIEK

Tab. č. 1: SWOT analýza	47
Tab. č. 2: Horizontálna analýza aktív	53
Tab. č. 3: Horizontálna analýza pasív	55
Tab. č. 4: Horizontálna analýza výkazu zisku a straty.....	56
Tab. č. 5: Vertikálna analýza aktív	58
Tab. č. 6: Vertikálna analýza pasív	60
Tab. č. 7: Vertikálna analýza výkazu zisku a straty.....	61
Tab. č. 8: Rozdielové ukazovatele	63
Tab. č. 9: Ukazovatele likvidity	64
Tab. č. 10: Ukazovatele rentability	66
Tab. č. 11: Ukazovatele zadlženosti	67
Tab. č. 12: Ukazovatele aktivity	69
Tab. č. 13: Ukazovatele produktivity.....	71
Tab. č. 14: Altmanov index	73
Tab. č. 15: Index IN 05	75

ZOZNAM GRAFOV

Graf č. 1: Horizontálny vývoj aktív	54
Graf č. 2: Horizontálny vývoj pasív.....	56
Graf č. 3: Horizontálny vývoj výkazu zisku a straty	57
Graf č. 4: Vertikálny vývoj aktív	59
Graf č. 5: Vertikálny vývoj pasív.....	61
Graf č. 6: Vývoj rozdielových ukazovateľov.....	63
Graf č. 7: Vývoj ukazovateľov likvidity.....	65
Graf č. 8: Vývoj ukazovateľov rentability	67
Graf č. 9: Vývoj ukazovateľov zadlženosti	68
Graf č. 10: Vývoj ukazovateľa úrokového krytia	69
Graf č. 11: Vývoj ukazovateľov obratu	70
Graf č. 12: Vývoj ukazovateľov doby obratu	71
Graf č. 13: Vývoj produktivity práce.....	72
Graf č. 14: Vývoj mzdovej produktivity.....	72

Graf č. 15: Vývoj Altmanovho indexu	74
Graf č. 16: Vývoj indexu IN 05	75

ZOZNAM OBRÁZKOV

Obr. č. 1: Štruktúra súvahy	21
Obr. č. 2: Štruktúra výkazu zisku a straty	22
Obr. č. 3: Organizačná štruktúra podniku	46

ZOZNAM SKRATIEK

atď.	a tak ďalej
napr.	napríklad
tzv.	tak zvaný
tis.	tisíc
resp.	respektíve

ÚVOD

Základným finančným cieľom podniku je dlhodobá maximalizácia trhovej hodnoty podniku. Pre dosiahnutie tohto cieľa je nutné mať dlhodobé informácie o finančnej situácii podniku, ako aj o postavení podniku na trhu. Prostriedok, ktorý nám umožňuje mať neustálu kontrolu nad finančnou situáciou podniku je finančná analýza. Prvýkrát bola použitá v USA, odkiaľ sa rozšírila do celého sveta a v súčasnosti je bežná pre väčšinu podnikov v rozvinutých krajinách. Je významná nielen pre majiteľov a manažérov podnikov, ale aj pre veriteľov, obchodných partnerov, či iné subjekty, ktoré majú s podnikom niečo dočinenia.

Hlavnou úlohou finančnej analýzy je komplexné posúdenie finančnej situácie podniku, jeho silných a slabých stránok, odhalenie smerovania podniku v budúcnosti, či jeho postavenia v odvetví. Zo záverov finančnej analýzy je možné potom vyvodiť kroky vedúce k zlepšeniu finančnej situácie podniku a eliminovaniu slabých stránok, pri zachovaní tých silných. Podľa nich sa teda zostavuje finančný plán vychádzajúci z cieľov podniku, z jeho súčasnej situácie, prognózovaného vývoja podniku a vývoja ekonomického prostredia a zahrňujúci tieto kroky.

Pre uskutočnenie finančnej analýzy je nutné mať zdroje dát, na základe ktorých je možné analyzovať finančnú stránku podniku. Základom sú účtovné výkazy a výročné správy podniku, ale nie je možné zabúdať ani na rôzne štatistiky, prospekty, správy, či komentáre a mnoho ďalších informácií, či už interných (vnútro podnikových) alebo externých. V bakalárskej práci sú použité údaje získané z účtovných výkazov sledovaného podniku z rokov 2005 – 2008 a iných dokumentov.

V súčasnosti používa väčšina veľkých podnikov špecializované programy určené na finančnú analýzu, ktoré umožňujú rýchle a prehľadné zobrazenie finančnej situácie podniku. Mnoho menších a stredne veľkých podnikov ich však z finančných alebo rôznych iných dôvodov nepoužíva. Často sa spoliehajú na ručné počítanie, či využitie rôznych vo firme dostupných softvérov na užívateľskej úrovni, čo ich znevýhodňuje vzhľadom na menej kvalitnú finančnú analýzu alebo nutnosť vyvinutia väčšieho úsilia na jej vypracovanie. Keďže medzi tieto podniky patrí aj COOP Jednota

Galanta, súčasťou bakalárskej práce je vypracovanie finančnej analýzy tohto podniku prostredníctvom MS Excel, ktorý je bežnou výbavou väčšiny podnikov, za účelom zefektívnenia procesu tvorby finančnej analýzy.

Teoretická časť bakalárskej práce je venovaná vymedzeniu pojmu finančná analýza, jej charakteristike a úlohám, ktoré má spĺňať. Taktiež sú v tejto časti definované skupiny užívateľov finančnej analýzy a základné zdroje pre ňu potrebné. Podstatnú časť teoretických východísk bakalárskej práce bude tvoriť charakteristika metód finančnej analýzy a jednotlivých ukazovateľov. Záverečná časť bude venovaná stručnej charakteristike softvéru MS Excel a jeho vybraných možností.

V druhej časti je charakterizovaný podnik, ktorý je objektom predloženej bakalárskej práce a na ktorom je vykonaná aplikácia teoretických poznatkov. Na začiatku sú určené špecifiká podniku a ekonomického prostredia, ktorého je súčasťou a ktoré majú vplyv na finančnú analýzu. Následne je uskutočnená samotná finančná analýza podniku v prostredí MS Excel. Na záver tejto časti sú zhrnuté výsledky získané z vykonanej analýzy.

V záverečnej časti bakalárskej práce sú navrhnuté opatrenia na zlepšenie situácie podniku.

1 Cieľ práce

Cieľom bakalárskej práce je posúdiť súčasnú finančnú situáciu podniku v prostredí softvéru MS Excel, predpovedať jej možný vývoj v budúcnosti a navrhnúť riešenia prípadných existujúcich nedostatkov, či opatrenia na zamedzenie možných budúcich finančných problémov. Súčasťou je aj zhodnotenie využitia tabuľkového procesora MS Excel, ako nástroja na vykonanie finančnej analýzy.

2 Finančná analýza

Uvedená kapitola je zameraná na teoretické poznatky v oblasti finančnej analýzy, ako východiska pre ich aplikáciu v praxi. Jej súčasťou je vymedzenie pojmov týkajúcich sa finančnej analýzy a popis jej zdrojov a užívateľov. Najväčší dôraz je kladený na popis vybraných ukazovateľov a metód finančnej analýzy.

2.1 Charakteristika finančnej analýzy

Finančná analýza predstavuje oblasť, ktorá je významnou súčasťou finančného riadenia podniku. Zaisťuje spätnú väzbu medzi uskutočnenými rozhodnutiami a ich predpokladaným efektom na jednej strane a skutočnosťou na strane druhej. Predmetom je úzko spojená s finančným účtovníctvom, ktoré obsahuje z hľadiska finančnej analýzy pomerne presné hodnoty viac-menej izolovaných peňažných údajov, vzťahujúcich sa k určitému časovému okamihu a je primárnym zdrojom informácií potrebných pre finančné rozhodovanie. Nedostatkom týchto informácií z hľadiska finančného riadenia je zobrazovanie minulosti bez výhľadov do budúcnosti. K prekonaniu tohto nedostatku slúži finančná analýza, ktorá pomocou porovnávania získaných údajov navzájom, rozširuje ich vypovedaciu schopnosť. Umožňuje teda dospieť k určitým záverom o hospodárení podniku a jeho finančnej situácii, na základe ktorých je možné činiť rozhodnutia.

Účelom a zmyslom finančnej analýzy je teda vykonať diagnózu finančného hospodárenia podniku, komplexným zhodnotením všetkých jeho zložiek, s prípadným zameraním na vybrané zložky.¹

Z časového hľadiska rozlišujeme pri finančnej analýze dve roviny. V prvej rovine, v ktorej pracujeme s dátami ex post, sa ohliadame do minulosti a hodnotíme vývoj finančnej situácie podniku až do súčasnosti. V rovine druhej pracujeme s dátami ex

¹ RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza – metody, ukazatele, využití v praxi*. 2010. s. 9 a VALACH, J. a kol. *Finanční řízení podniku*. 1997. s. 75.

ante, teda údajmi získanými z finančnej analýzy, ktoré tvoria základ pre finančné plánovanie. V tejto rovine sa teda skúmajú finančné perspektívy podniku.²

Finančná analýza je jedným z nástrojov finančného riadenia pre dosiahnutie uspokojivej finančnej situácie podniku, ktorá sa v súčasnosti často označuje ako finančné zdravie podniku. Za finančne zdravý možno považovať podnik, ktorý dokáže v danom okamihu, ako aj perspektívne naplňovať zmysel svojej existencie. V súčasných podmienkach trhovej ekonomiky to zahŕňa schopnosť dosahovania dostatočnej miery zhodnotenia vloženého kapitálu vzhľadom na výšku rizika, ktorá je s príslušným podnikaním spájaná a trvalú platobnú schopnosť podniku, teda schopnosť včas uhradzovať splatné záväzky.³

2.2 Užívatelia finančnej analýzy

O finančnej analýze je možné uvažovať ako o rozbere akejkoľvek činnosti, v súvislosti s ktorou je možné uvažovať o čase a peniazoch. Z tohto dôvodu je finančná analýza podniku predmetom záujmu väčšiny subjektov, ktoré s ním prichádzajú do styku. Tieto subjekty možno nazvať užívateľmi finančnej analýzy. Každý užívateľ pritom musí pred spracovaním samotnej analýzy formulovať ciele, ku ktorým má analýza dospieť. Na ich základe sa volí optimálna metóda, zodpovedajúca časovej a finančnej náročnosti analýzy z pohľadu nákladov na jej vypracovanie. Užívateľov finančnej analýzy členíme z hľadiska ich vzťahu k podniku na interných a externých.⁴

Interní užívatelia: a) manažment
b) zamestnanci

Manažment, ktorý má na starosti finančné riadenie podniku a jeho rozvoj, sleduje hlavne ukazovatele, vďaka ktorým má komplexný prehľad o finančnej situácii podniku a ktoré mu umožňujú rozhodovať sa správne pri získavaní finančných zdrojov a pri zaistení optimálnej majetkovej štruktúry. V krátkom časovom horizonte sa zaujíma predovšetkým o platobnú schopnosť podniku, štruktúru jeho zdrojov a finančnú

² RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza – metody, ukazatele, využití v praxi*. 2010. s. 10.

³ VALACH, J. a kol. *Finanční řízení podniku*. 1997. s. 75.

⁴ RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza – metody, ukazatele, využití v praxi*. 2010. s. 11 – 12.

nezávislosť podniku. Vzhľadom na to, že manažment podlieha vlastníkom podniku, dôležitou položkou z jeho pohľadu je tiež ziskovosť. Okrem toho je dôležitým parametrom aj likvidita, ktorá je jedným z rozhodujúcich faktorov v obchodno-úverovej politike podniku.⁵

Zamestnanci sa o finančnú analýzu zaujímajú z hľadiska posúdenia istoty zamestnania a mzdovej a sociálnej perspektívy.⁶

Externí užívatelia:

- a) Vlastníci (Investori)
- b) Veritelia
- c) Štát a jeho orgány
- d) Obchodní partneri
- e) Konkurencia

Vlastníci (Investori) sa vzhľadom na rozhodovanie o budúcich investíciách zaujímajú predovšetkým o to, či sa do podniku oplatí investovať a ako bude s prípadným vloženým kapitálom nakladané. Ich primárnym cieľom je maximalizácia trhovej hodnoty vlastného kapitálu a sú zainteresovaní predovšetkým na výnosoch. Sledujú teda najmä mieru rizika a ziskovosť vloženého kapitálu a trhové ukazovatele.⁷

Veriteľov je možné rozdeliť na dlhodobých a krátkodobých veriteľov, pričom ich náhľad na finančnú analýzu sa mierne líši. U oboch skupín je spoločný fakt, že vyžadujú vrátenie vložených finančných prostriedkov a berú do úvahy riziko ich nesplatenia, ktoré sa odráža v cene poskytnutých prostriedkov. Dlhodobí veritelia sa zameriavajú na sledovanie likvidity a ziskovosti v dlhšom časovom horizonte a na schopnosť tvorby finančných prostriedkov. Krátkodobých veriteľov zaujíma hlavne

⁵ KONEČNÝ, M. *Finanční analýza a plánování*. 2004. s. 8 a RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza – metody, ukazatele, využití v praxi*. 2010. s. 12.

⁶ KOVANICOVÁ, D., KOVANIC, P. *Poklady skryté v účetnictví, Díl I – Jak porozumět účetním výkazům*. 1996. s. 11.

⁷ KONEČNÝ, M. *Finanční analýza a plánování*. 2004. s. 8 a RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza – metody, ukazatele, využití v praxi*. 2010. s. 12.

platobná schopnosť a možnosť jej overenia pri plnení uzavretých zmlúv a štruktúra krátkodobých záväzkov a obežných aktív ako možných zdrojov finančných prostriedkov.⁸

Štát a jeho orgány využívajú potrebné informácie kvôli rôznym kontrolám (napr. kontrola plnenia daňových povinností), štatistikám, či prehľadu o finančnom stave podniku so štátnou zákazkou.

Obchodní partneri zisťujú najmä perspektívu budúcej spolupráce, pričom ich náhľad na finančnú analýzu sa líši v závislosti od toho, v akom vzťahu sú s podnikom. Dodávatelia sledujú najmä schopnosť hradiť splatné záväzky a dlhodobú stabilitu pre zaistenie odbytu. U odberateľov je najdôležitejšia schopnosť plniť si svoje záväzky.⁹

Konkurencia používa finančnú analýzu kvôli porovnaniu výsledkov s vlastnými, čo umožňuje prispôbenie riadenia podniku na základe zistených skutočností.¹⁰

2.3 Zdroje finančnej analýzy

Dáta, na základe ktorých je finančná analýza spracovávaná, pochádzajú z rôznych zdrojov, ktoré podľa Kovanicovej D. a Kovanica P. (1996) môžeme rozdeliť na finančné informácie (účtovné výkazy finančného účtovníctva, výročné správy, vnútropodnikové účtovné výkazy, atď.), kvantifikované nefinančné informácie (niektoré firemné štatistiky, prospekty, interné smernice, atď.) a nekvantifikované informácie (správy vedúcich pracovníkov útvaru podniku, riaditeľov a audítorov, komentáre manažérov a odbornej tlače, atď.)

Z hľadiska dostupnosti je možné informačné zdroje rozdeliť na interné a externé.

⁸ RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza – metody, ukazatele, využití v praxi*. 2010. s. 12.

⁹ KOVANICOVÁ, D., KOVANIC, P. *Poklady skryté v účetnictví, Díl I – Jak porozumět účetním výkazům*. 1996. s. 11.

¹⁰ KONEČNÝ, M. *Finanční analýza a plánování*. 2004. s. 8.

Interné informácie sú informácie, bezprostredne sa týkajúce analyzovaného podniku, pričom iba časť z nich je verejne dostupná. K základným zdrojom interných informácií, ktoré sa využívajú pri finančnej analýze patria údaje z účtovnej závierky, ktorá zahŕňa súvahu, výkaz zisku a straty a prílohu, ktorej súčasťou sú prehľad o peňažných tokoch a prehľad o zmenách vlastného kapitálu. Medzi ďalšie interné zdroje patria napríklad podnikové štatistiky, vnútorné smernice, či nefinančné, zdroje, obsahujúce informácie napríklad o produktivite práce.

Externé informácie pochádzajú z prostredia mimo podniku a týkajú sa nielen podniku samotného, ale aj jeho okolia. Zaraďujeme sem analýzy na rôznych úrovniach, oficiálne štatistiky, informácie z odbornej tlače a iné informácie. K tým nefinančným patria napríklad opatrenia vlády, či postavenie na trhu.¹¹

2.4 Finančné výkazy a účtovníctvo

Finančná analýza predstavuje rozbor údajov, ktorých primárnym zdrojom je finančné účtovníctvo. Analýzou údajov získaných z účtovníctva je možné získať prehľad o situácii podniku z rôznych hľadísk a podklady pre finančné rozhodovanie a riadenie podniku.¹² Preto možno tvrdiť, že: „*Finančné účtovníctvo je ucelenou sústavou hodnotových informácií o firme ako celku vo vzťahu k okolitému svetu.*“¹³ Jeho postupy na úrovni podniku sú záväzne formulované, zatiaľ čo obsah a forma vnútropodnikového účtovníctva sú kompetenciou podniku.

Účtovné výkazy sú sústavou informácií o minulosti a súčasnosti a v podobe proforma výkazov tiež budúcnosti. Zachytávajú všetky skutočnosti súvisiace s daným účtovným obdobím.¹⁴

Je možné ich rozdeliť do dvoch skupín, na finančné účtovné výkazy a vnútropodnikové účtovné výkazy.

¹¹ RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza – metody, ukazatele, využití v praxi*. 2010. s. 17 – 19.

¹² MÁČE, M. *Finanční analýza obchodních a státních organizací*. 2006. s. 23.

¹³ NEUMAIEROVÁ, I., NEUMAIER, I. *Výkonnost a tržní hodnota firmy*. 2002. s. 81.

¹⁴ NEUMAIEROVÁ, I., NEUMAIER, I. *Výkonnost a tržní hodnota firmy*. 2002. s. 81 – 82.

Finančné účtovné výkazy sú externými výkazmi, ktoré poskytujú informácie predovšetkým externým užívateľom. Poskytujú prehľad o stave a štruktúre majetku, zdrojoch krytia, o tvorbe a využití výsledku hospodárenia a o peňažných tokoch. Poskytujú základné informácie pre finančnú analýzu a podnik je povinný zverejňovať ich minimálne jedenkrát ročne. Základnými finančnými účtovnými výkazmi sú súvaha, výkaz zisku a straty a výkaz o tvorbe a použití peňažných prostriedkov (cash flow).

Súvaha je účtovný výkaz, zachytávajúci bilančnou formou stav majetku (aktív) a zdrojov jeho financovania (pasív) k určitému dátumu. Poskytuje teda základný prehľad o majetku v statickej podobe.¹⁵

Ľavá strana súvahy nám poskytuje prehľad o majetku podniku, pričom zachytáva jeho stav. Časť má podobu stálych aktív, ktorých využiteľnosť je dlhšia než jeden rok, takže viažu kapitál dlhodobo. Postupne prenášajú svoju hodnotu tak, že sú reprodukované pomocou odpisov. Druhú časť majetku tvorí obežný majetok so spotrebitelnosťou do jedného roku, ktorý sa v reprodukčnom procese jednorázovo spotrebováva a je teda viazaný krátkodobo. Majetok je zoradený podľa likvidnosti od najmenej likvidného po najlikvidnejší. Je uvedený v cenách, za ktoré bol zaobstaraný, vrátane oprávok a opravných položiek a výslednej hodnoty.

Na pravej strane súvahy sa nachádza prehľad zdrojov, z ktorých je majetok zaobstaraný. Tieto zdroje členíme podľa pôvodu na vlastné a cudzie. Cudzie zdroje predstavujú záväzky voči iným subjektom. Zdroje tiež delíme podľa doby splatnosti, a to na zdroje dlhodobé so splatnosťou dlhšou ako jeden rok a zdroje krátkodobé so splatnosťou do jedného roku. Dlhodobú povahu má vlastný kapitál a časť cudzích zdrojov.

Na oboch stranách súvahy sa nachádzajú ešte ostatné účty, ktoré sú tvorené prechodnými účtami, ktoré umožňujú časové rozlíšenie položiek, kurzovými rozdielmi, ktoré slúžia na prepočet jednotlivých položiek z cudzej meny a dohadnými účtami, tvorenými položkami, u ktorých nie je istá ich výška.¹⁶

¹⁵ RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza – metody, ukazatele, využití v praxi*. 2010. s. 21 – 22.

¹⁶ MÁČE, M. *Finanční analýza obchodních a státních organizací*. 2006. s. 24 – 25.

Aktiva = Pasiva

Súvaha k určitému dátumu	
Stále aktíva	Vlastný kapitál
Dlhodobý nehmotný majetok	Základný kapitál
Dlhodobý hmotný majetok	Kapitálové fondy
Dlhodobý finančný majetok	Fondy zo zisku
	Výsledok hospodárenia minulých rokov
	Výsledok hospodárenia účtovného obdobia
Obežné aktíva	Cudzie zdroje
Zásoby	Rezervy
Dlhodobé pohľadávky	Dlhodobé záväzky
Krátkodobé pohľadávky	Krátkodobé záväzky
Finančný majetok	Bankové úvery a výpomoci
Ostatné aktíva	Ostatné pasíva

Obr. č. 1: Štruktúra súvahy¹⁷

Výkaz zisku a straty je účtovný výkaz, ktorý zachytáva reprodukciu majetku podniku. Je to písomný prehľad o výnosoch, nákladoch a výsledku hospodárenia za určité obdobie. Poskytuje informácie o tom, ako vzniká výsledok hospodárenia podniku v danom účtovnom období a vyčísluje jeho jednotlivé zložky. Výkaz zisku a straty je usporiadaný podľa základného zamerania podniku, pričom sa rozlišuje prevádzkový výsledok hospodárenia, výsledok hospodárenia z finančných operácií a mimoriadny výsledok hospodárenia.

Položky výnosov a nákladov sú časovo rozlíšené a zachytávané kumulatívne, čiže narastajúcim spôsobom od počiatku účtovného obdobia. Nejde o stavové veličiny viazané k určitému dátumu, ale o tokové veličiny vzťahujúce sa k určitému obdobiu.

¹⁷ Zdroj: autor

Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie = Výnosy - Náklady

Výkaz zisku a straty
Výnosy z prevádzkovej činnosti
Náklady z prevádzkovej činnosti
Výsledok hospodárenia z prevádzkovej činnosti
Výnosy z finančnej činnosti
Náklady z finančnej činnosti
Výsledok hospodárenia z finančnej činnosti
Výsledok hospodárenia za bežnú činnosť
Výnosy z mimoriadnej činnosti
Náklady z mimoriadnej činnosti
Výsledok hospodárenia z mimoriadnej činnosti
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie

Obr. č. 2: Štruktúra výkazu zisku a straty¹⁸

Cash flow je výkaz, povinný iba u niektorých účtovných jednotiek, ktorý obsahuje prehľad o peňažných tokoch v priebehu účtovného obdobia. Bilančnou formou porovnáva zdroje tvorby peňažných prostriedkov (príjmy) a ich využitie (výdaje). Výsledkom všetkých peňažných tokov – kladných aj záporných je celkový peňažný tok podniku. Je rovný rozdielu počiatočného a koncového stavu peňažných prostriedkov zo súvahy, ktorého vznik výkaz cash flow objasňuje. Obsahuje toky z prevádzkovej, investičnej a finančnej činnosti podniku. Konečný stav peňazí z cash flow je v súvahe obsiahnutý v položke finančný majetok.

¹⁸ Zdroj: autor

$$\text{Konečný stav peňazí} = \text{Počiatočný stav peňazí} + \text{Príjmy} - \text{Výdaje}^{19}$$

Vnútropodnikové účtovné výkazy vychádzajú z vnútorných potrieb podniku a vedú k spresneniu výsledkov finančnej analýzy. Majú častejšiu frekvenciu zostavovania a umožňujú eliminovať riziko odchýlky od skutočnosti.

2.5 Metódy finančnej analýzy

V súčasnosti existuje celá rada metód hodnotenia finančného zdravia podniku, ktoré možno aplikovať. Pri finančnej analýze je potrebné dbať na primeranosť voľby metód analýzy, a to s ohľadom na ich účelnosť, nákladnosť a spoľahlivosť. Každá použitá metóda musí mať spätnú väzbu na cieľ, ktorý ma splniť, pričom by mala najlepšie zodpovedať vytýčenému cieľu. Dôležité je tiež uvedomiť si, pre koho sú výsledky určené a tomu prispôbiť nielen výber metód, ale aj výslednú prezentáciu analýzy.²⁰

V ekonómii sa obvykle rozlišujú dva prístupy k hodnoteniu hospodárskych javov:

- 1) **Fundamentálna analýza** je založená na rozsiahlych znalostiach vzájomných súvislostí medzi ekonomickými a mimoekonomickými javmi a na skúsenostiach odborníkov. Opiera sa o veľké množstvo informácií a závery odvodzuje spravidla bez použitia algoritmizovaných postupov.
- 2) **Technická analýza** využíva matematické, matematicko-štatistické a iné algoritmizované metódy pre kvantitatívne spracovanie dát s následným posúdením výsledkov.

Väčšinu finančných analýz je možné zaradiť do kategórie technickej analýzy. Finančná analýza potom využíva v zásade dve skupiny metód: elementárne metódy technickej analýzy a vyššie metódy finančnej analýzy. Zásadný rozdiel medzi týmito skupinami metód je v snahe popísať zložité veci jednoducho pri elementárnych metódach

¹⁹ NEUMAIEROVÁ, I., NEUMAIER, I. *Výkonnosť a tržní hodnota firmy*. 2002. s. 84 – 86.

²⁰ RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza – metody, ukazatele, využití v praxi*. 2010. s. 21 – 40.

a nevyhnutnosti použitia zložitejších matematických myšlienok a postupov pri metódach vyšších.²¹

Pri **elementárnych metódach** pracuje finančná analýza s ukazovateľmi, ktorými sú buď položky účtovných výkazov a údaje z iných zdrojov, alebo čísla z nich odvodené. Najdôležitejšiu úlohu zohráva časové hľadisko. Vzhľadom naň rozlišujeme veličiny stavové a tokové, pričom stavové sa vzťahujú k určitému časovému okamihu, kým tokové k určitému časovému intervalu.

Elementárne metódy je možné rozdeliť do niekoľkých skupín, a to na:

- a) analýzu stavových (absolútnych) ukazovateľov.
- b) analýzu rozdielových a tokových ukazovateľov.
- c) priamu analýzu intenzívnych ukazovateľov (pomeroú analýzu).
- d) analýzu sústav ukazovateľov.²²

2.5.1 Analýza stavových (absolútnych) ukazovateľov

Východným bodom finančnej analýzy je horizontálny a vertikálny rozbor finančných výkazov. Umožňuje vidieť pôvodné absolútne údaje z účtovných výkazov v určitých súvislostiach.²³

Horizontálna analýza (analýza trendov) umožňuje sledovanie vývoja absolútnych ukazovateľov v čase. Porovnáva zmeny v časovej rade, pričom východzími údajmi sú účtovné výkazy podniku. Výsledkom horizontálnej analýzy je zachytenie jednak zmien absolútnych hodnôt, jednak percentuálnych (relatívnych) zmien jednotlivých položiek výkazov. Presnosť jej výsledkov závisí od veľkosti použitých časových rád, ako aj

²¹ KOVANICOVÁ, D., KOVANIC, P. *Poklady skryté v účtovníctví, Díl II – Finanční analýza účetních výkazů*. 1995. s. 222 – 235. a RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza – metody, ukazatele, využití v praxi*. 2010. s. 41.

²² RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza – metody, ukazatele, využití v praxi*. 2010. s. 41 – 44.

²³ KISLINGEROVÁ, E., HNILICA, J. *Finanční analýza – krok za krokem*. 2005. s. 11.

od množstva faktorov, ktoré sú brané do úvahy (napr. prostredie, v ktorom podnik funguje).²⁴

$$I_{t/t-1}^i = \frac{B_i(t)}{B_i(t-1)}, \text{ kde:}$$

$I_{t/t-1}^i$ – index medziročnej zmeny

i – bilančná položka

t – čas

B_i – hodnota bilančnej položky²⁵

Vertikálna analýza (percentuálna analýza komponent) sa zaoberá vnútornou štruktúrou absolútnych ukazovateľov. Ide o pomer jednotlivých položiek účtovných výkazov k určitým vybraným položkám (celková suma aktív, celková suma pasív, tržby, atď.). Výsledkom sú percentuálne podiely, pomocou ktorých sú vyjadrené jednotlivé položky, vzťahujúce sa k určitému časovému okamihu. Slúži na porovnanie jednotlivých období podniku, ako aj na porovnanie podnikov určitého odvetvia medzi sebou. Posudzovaná je pritom štruktúra aktív aj pasív a analýza umožňuje zaistenie vhodného pomeru ich jednotlivých častí.²⁶

²⁴ RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza – metody, ukazatele, využití v praxi*. 2010. s. 43 a SEDLÁČEK, J. *Účetní data v rukou manažera - finanční analýza v řízení firmy*. 2001. s. 15.

²⁵ KISLINGEROVÁ, E., HNILICA, J. *Finanční analýza – krok za krokem*. 2005. s. 12.

²⁶ KOVANICOVÁ, D., KOVANIC, P. *Poklady skryté v účetnictví, Díl II – Finanční analýza účetních výkazů*. 1995. s. 253 a RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza – metody, ukazatele, využití v praxi*. 2010. s. 43 – 44.

$$P_i = \frac{B_i}{\sum B_i}, \text{ kde:}$$

P_i – podiel bilančnej položky na celkovej sume hodnôt položiek

i – bilančná položka

B_i – hodnota bilančnej položky

$\sum B_i$ – suma hodnôt položiek v rámci určitého celku²⁷

2.5.2 Analýza rozdielových ukazovateľov

Rozdielovými ukazovateľmi, označovanými tiež ako fondy finančných prostriedkov, či finančné fondy, rozumieme predovšetkým rozdiely medzi súhrnom určitých položiek krátkodobých aktív a súhrnom určitých položiek krátkodobých pasív. Slúžia na analýzu a riadenie finančnej situácie podniku so zameraním na jeho likviditu. Najčastejšie používanými sú čistý pracovný kapitál, čisté pohotovú prostriedky a čistý peňažný majetok.

Čistý pracovný kapitál predstavuje z manažérskeho hľadiska časť obežného majetku, ktorá je financovaná dlhodobým kapitálom (či už vlastným alebo cudzím). Vzhľadom na svoju dlhodobosť predstavuje akýsi finančný „vankúš“, ktorý umožňuje pokračovanie činnosti podniku v prípade finančných výkyvov spôsobených nepriaznivými udalosťami. Jeho veľkosť závisí na viacerých faktoroch, na ktoré má podnik vplyv a ktoré možno zhrnúť ako ukazovatele aktivity. Medzi faktory, ktoré sú na podniku nezávislé, patria napríklad stabilita trhu, či konkurencia.²⁸

Čistý pracovný kapitál má značný vplyv na solventnosť podniku²⁹. V prípade jeho zápornej hodnoty ide v podstate o nekrytý dlh podniku, ktorým sa podnik vystavuje riziku insolventnosti. Pred hodnotením úrovne čistého pracovného kapitálu je potrebné

²⁷ KISLINGEROVÁ, E., HNILICA, J. *Finanční analýza – krok za krokem*. 2005. s. 15.

²⁸ KOVANICOVÁ, D., KOVANIC, P. *Poklady skryté v účetnictví, Díl II – Finanční analýza účetních výkazů*. 1995. s. 258 – 263.

²⁹ Solventnosť možno definovať ako pripravenosť hradiť svoje dlhy.

vykonať rozbor štruktúry obežných aktív a ich likvidity, aby sa zabránilo zníženiu jeho vypovedajúcej schopnosti.³⁰

Čistý pracovný kapitál je možné vymedziť viacerými spôsobmi v závislosti od položiek zahrnutých do výpočtu. Najčastejšie používaný je pracovný kapitál založený na klasickej definícii pracovného kapitál ako obežných aktív znížených o krátkodobé záväzky.

$$\check{C}PK(Sk) = OA - KZ, \text{ kde:}$$

ČPK – čistý pracovný kapitál

OA – obežné aktíva

KZ – krátkodobé záväzky³¹

Čisté pohotové prostriedky slúžia na sledovanie okamžitej likvidity, pretože medzi čistým pracovným kapitálom a likviditou neexistuje identita. Je teda možné používať ho ako mieru likvidity iba obozretne. Rozlišujeme pritom dva spôsoby vymedzenia čistých pohotových prostriedkov. Prísnejšia modifikácia zahŕňa do peňažných pohotových prostriedkov iba hotovosť a peniaze na bežných účtoch. Tá menej prísna aj peňažné ekvivalenty (šeky, zmenky, atď.), čo sú v podmienkach kapitálového trhu rýchlo premeniteľné peniaze. Problémom tohto ukazovateľa je ľahká manipulovateľnosť presunom platieb vzhľadom na okamih zisťovania likvidity.

$$\check{C}PP(Sk) = PFP - OSZ, \text{ kde:}$$

ČPP – čisté pohotové prostriedky

PFP – pohotové finančné prostriedky

OSZ – okamžite splatné záväzky

³⁰ KONEČNÝ, M. *Finanční analýza a plánování*. 2004. s. 29 a SEDLÁČEK, J. *Účetní data v rukou manažera - finanční analýza v řízení firmy*. 2001. s. 36.

³¹ KISLINGEROVÁ, E., HNILICA, J. *Finanční analýza – krok za krokem*. 2005. s. 42.

Čistý peňažný majetok (čistý peňažno-pohľadávkový finančný fond) predstavuje kompromis medzi vyššie uvedenými rozdielovými ukazovateľmi. Z obežných aktív sa vylučujú zásoby, prípadne nelikvidné pohľadávky.

$$\check{C}PM(Sk) = (OA - Z - NP) - KZ, kde:$$

ČPM – čistý peňažný majetok

OA – obežné aktíva

Z – zásoby

NP – nelikvidné pohľadávky

KZ – krátkodobé záväzky³²

2.5.3 Analýza pomerových ukazovateľov

Pomerové ukazovatele charakterizujú vzájomný vzťah medzi dvoma alebo viacerými položkami účtovných výkazov pomocou ich podielu. Aby však mal počítaný ukazovateľ určitý zmysel, musí byť medzi danými položkami vzájomná súvislosť.³³

Pomerové ukazovatele sú najčastejšie používaným rozborovým postupom, a to najmä z dôvodu, že väčšinou vychádzajú zo základných účtovných výkazov, teda z verejne dostupných informácií a poskytujú rýchly a nenákladný obraz o finančnej situácii podniku.³⁴

Analýza prostredníctvom pomerových ukazovateľov umožňuje porovnávanie výsledkov viacerých období rovnako ako medzipodnikové porovnanie, pretože redukuje hrubé údaje na spoločnú komparatívnu bázu. Výber pomerových ukazovateľov je nutné prispôbiť požadovanému cieľu finančnej analýzy. Aj pri vhodnom výbere ukazovateľov sa však často stáva, že je pomerová analýza zneužívaná. Zneužitie spočíva v prikladaní prílišného významu niektorému z ukazovateľov.³⁵

³² SEDLÁČEK, J. Účetní data v rukou manažera - finanční analýza v řízení firmy. 2001. s. 38.

³³ MÁČE, M. *Finanční analýza obchodních a státních organizací*. 2006. s. 32.

³⁴ SEDLÁČEK, J. Účetní data v rukou manažera - finanční analýza v řízení firmy. 2001. s. 61.

³⁵ BLAHA, Z. S., JINDŘICHOVSKÁ, I. *Jak posoudit finanční zdraví firmy* 2006. s. 52.

Existuje viacero druhov členení pomerových ukazovateľov. V súčasnosti je najbežnejším členenie z hľadiska zamerania pomerových ukazovateľov, pričom medzi najsledovanejšie skupiny patria:

- a) ukazovatele likvidity
- b) ukazovatele rentability
- c) ukazovatele zadlženosti
- d) ukazovatele aktivity
- e) ukazovatele produktivity

Ukazovatele likvidity

Pojem likvidita sa používa vo vzťahu k určitej zložke majetku rovnako ako vo vzťahu k podniku. Likvidita určitej zložky znamená schopnosť zložky rýchlo a bez výraznej straty hodnoty sa premeniť na peňažnú hotovosť. Likvidita podniku značí schopnosť podniku uhradiť včas svoje platobné záväzky. Nedostatok likvidity teda vedie k neschopnosti využiť ziskových príležitostí, alebo k neschopnosti hradiť svoje bežné záväzky, čo môže vyústiť v platobnú neschopnosť.

Likvidita je síce dôležitá z hľadiska finančnej rovnováhy podniku, avšak príliš vysoká miera likvidity značí zbytočnú viazanosť finančných prostriedkov v aktívach, ktoré nezhodnocujú dostatočne finančné prostriedky a znižujú tak rentabilitu. Je teda nutné hľadať optimum, zaručujúce dostatočné zhodnotenie prostriedkov a schopnosť splniť si svoje záväzky.

Ukazovatele likvidity majú všeobecný tvar podielu toho, čím je možné platiť, k tomu, čo je nutné platiť. Podľa toho tiež spravidla rozlišujeme tri základné ukazovatele:

Bežná likvidita (likvidita 3. stupňa, current ratio) vyjadruje, koľkokrát obežné aktíva pokrývajú krátkodobé záväzky podniku. Čím je hodnota ukazovateľa vyššia, tým väčšia je pravdepodobnosť, že si podnik zachová platobnú schopnosť. Nevýhodou tohto ukazovateľa je, že neprihliada k štruktúre obežných aktív z hľadiska likvidnosti a štruktúre krátkodobých záväzkov z hľadiska ich doby splatnosti. Ďalším obmedzením

je možnosť odložiť niektoré nákupy vzhľadom na dátum zostavenia súvahy. Optimálne hodnoty sa pohybujú v rozmedzí 1,5 – 2,5.

$$BL = \frac{OA}{KZ}, \text{ kde:}$$

- BL – bežná likvidita
- OA – obežné aktíva
- KZ – krátkodobé záväzky³⁶

Pohotová likvidita (likvidita 2. stupňa, quick ratio) je počítaná ako podiel obežných aktív bez zásob a krátkodobých záväzkov, čím sú odstránené nevýhody bežnej likvidity. Všeobecne sa za optimum považuje, ak sa čitateľ a menovateľ rovnajú. Lepší pomer z pohľadu obežných aktív je priaznivejší najmä pre veriteľov. V prípade príliš vysokej likvidity je príliš veľa aktív viazaných vo forme pohotovych prostriedkov, ktoré sú málo produktívne a znižujú výnosnosť vložených prostriedkov. Podstatne nižšia hodnota oproti bežnej likvidite značí nadmernú váhu zásob v štruktúre podniku.

$$PL = \frac{OA - Z}{KZ}, \text{ kde:}$$

- PL – pohotová likvidita
- OA – obežné aktíva
- Z – zásoby
- KZ – krátkodobé záväzky³⁷

Okamžitá likvidita (likvidita 1. stupňa, cash ratio) je najužším vymedzením likvidity. Vstupujú do nej iba najlikvidnejšie položky súvahy, ktoré nazývame pohotové platobné (finančné) prostriedky. Rozumieme nimi spravidla peniaze na bežnom účte, peniaze v pokladni a (v prípade nezachovania najvyššej likvidnosti položiek aj) voľne obchodovateľné cenné papiere, pričom tieto platobné prostriedky sa nazývajú tiež

³⁶ RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza – metody, ukazatele, využití v praxi*. 2010. s. 47 – 50.

³⁷ RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza – metody, ukazatele, využití v praxi*. 2010. s. 49 – 50 a SEDLÁČEK, J. *Účetní data v rukou manažera - finanční analýza v řízení firmy*. 2001. s. 74.

finančný majetok. Na druhej strane sú súčasťou krátkodobých záväzkov aj bežné bankové úvery a krátkodobé finančné výpomoci, ktoré sú v súvahe vedené oddelene od krátkodobých záväzkov v rámci bankových úverov a výpomocí. Odporúčané hodnoty sa pohybujú v rozpätí 0,2 – 1,1. Pri okamžitej likvidite však nedodržanie odporúčaných hodnôt ešte nemusí znamenať problémy, vzhľadom na časté využívanie kontokorentov.

$$OL = \frac{PFP}{OSZ}, \text{ kde:}$$

OL – okamžitá likvidita

PFP – pohotovité finančné prostriedky

OSZ – okamžite splatné záväzky

Ukazovatele rentability

Rentabilita vyjadruje schopnosť podniku vytvárať nové zdroje a dosahovať zisk prostredníctvom investovaného kapitálu. Ukazovatele rentability vychádzajú väčšinou zo súvahy a výkazu zisku a straty, na ktorý je kladený dôraz. Pri týchto ukazovateľoch sa v čitateli nachádza položka zodpovedajúca výsledku hospodárenia a v menovateli nejaký druh kapitálu, či tržby. Ukazovatele rentability tiež slúžia k hodnoteniu celkovej efektívnosti hodnotenej činnosti. Všeobecne je rentabilita vyjadrovaná ako pomer dosiahnutého zisku k čiastke vloženého kapitálu.

Najčastejšie sa používajú nasledovné ukazovatele:

Rentabilita celkového vloženého kapitálu (return on assets) vyjadruje celkovú výnosnosť kapitálu z akýchkoľvek zdrojov podnikateľskej činnosti. V menovateli sa nachádza celkový vložený kapitál, ktorým rozumieme celkové aktíva. V čitateli sa nachádza zisk, pričom podľa druhu zisku je interpretovaný výsledok. Pokiaľ je do vzorca dosadený zisk pred odčítaním úrokov a daní (EBIT), využíva sa ukazovateľ zvyčajne na komparáciu podnikov s rozdielnymi daňovými podmienkami. V prípade dosadenia čistého zisku pred vyplatením dividend (EAT) ide o ukazovateľ, ktorý je nezávislý na charaktere zdrojov financovania.

$$ROA = \frac{EAT}{CA}, \text{ kde:}$$

ROA – rentabilita celkového vloženého kapitálu

EAT – výsledok hospodárenia po zdanení

CA – celkové aktíva

Rentabilita vlastného kapitálu (return on equity) odráža výnosnosť kapitálu vloženého akcionármi či vlastníkmi podniku, ktorí pomocou neho môžu zistiť mieru reprodukcie ich kapitálu vzhľadom na riziko, ktoré podstupujú. Ak je hodnota ukazovateľa trvale nižšia než výnosnosť cenných papierov garantovaných štátom, podnik speje k zániku, pretože doň nebude investované. Hodnota ukazovateľa by preto mala byť vyššia, pričom rozdiel hodnoty ukazovateľa a úrokovej miery bezrizikových cenných papierov sa nazýva riziková prémie.

S rentabilitou vlastného kapitálu súvisí pákový efekt. Jeho podstatou je zistenie, do akej miery sa zmení rentabilita vlastného kapitálu, v prípade zmeny kapitálovej štruktúry. Platí teda, že ak je úroková miera cudzieho kapitálu nižšia ako rentabilita celkového kapitálu, rentabilita vlastného kapitálu rastie pri prilive cudzieho kapitálu. V opačnom prípade klesá s rastúcim zadlžením výnosnosť vlastného kapitálu.

$$ROE = \frac{EAT}{VK}, \text{ kde:}$$

ROE – rentabilita vlastného kapitálu

EAT – výsledok hospodárenia po zdanení

VK – vlastný kapitál

Rentabilita tržieb (return on sales) je daná podielom zisku k tržbám. Vyjadruje schopnosť podniku dosiahnuť zisk pri danej úrovni tržieb. V prípade dosadenia čistého zisku do čitateľa slúži tiež na vyjadrenie ziskovej marže. Ak je hodnota nižšia než priemer odvetvia, sú buď ceny výrobkov príliš nízke, alebo náklady príliš vysoké, prípadne oboje.

$$ROS = \frac{EAT}{T}, \text{ kde:}$$

ROS – rentabilita tržieb

EAT – výsledok hospodárenia po zdanení

T – tržby³⁸

Ukazovatele zadlženosti

Zadlženosť odráža skutočnosť, že podnik využíva k financovaniu svojich aktív cudzie zdroje. V súčasnosti u väčšiny podnikov neprichádza do úvahy financovanie iba z vlastných alebo iba z cudzích zdrojov. V prvom prípade kvôli zníženej výnosnosti vloženého kapitálu, v druhom prípade by bolo obstaranie kapitálu spojené s problémami pri jeho získavaní. Je preto potrebné stanoviť vhodnú skladbu zdrojov financovania. Podstatou analýzy zadlženosti je teda hľadanie optimálneho pomeru vlastného a cudzieho kapitálu, ktorý možno definovať ako minimalizáciu priemerných nákladov spojených s obstaraním celkového podnikového kapitálu.³⁹

Celková zadlženosť (debt ratio) je základný ukazovateľ, ktorý je daný pomerom celkových záväzkov k celkovým aktívam. Veritelia preferujú nižšie hodnoty tohto ukazovateľa, pretože s jeho rastom rastie aj ich riziko. Vyššia hodnota je pre podnik priaznivá v prípade dosiahnutia vyššej rentability ako sú úroky z cudzieho kapitálu.

$$CeZa = \frac{CZ}{CA}, \text{ kde:}$$

CeZa – celková zadlženosť

CZ – cudzie zdroje

CA – celkové aktíva

³⁸ RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza – metody, ukazatele, využití v praxi*. 2010. s. 49 – 56.

³⁹ KOVANICOVÁ, D., KOVANIC, P. *Poklady skryté v účetnictví, Díl II – Finanční analýza účetních výkazů*. 1995. s. 286 a RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza – metody, ukazatele, využití v praxi*. 2010. s. 57.

Koeficient samofinancovania (equity ratio) má rovnakú vypovedaciu schopnosť ako celková zadlženosť. Vyjadruje, aká časť celkových aktív je financovaná vlastným kapitálom.

$$KS = \frac{VK}{CA}, kde:$$

KS – koeficient samofinancovania

VK – vlastný kapitál

CA – celkové aktíva

Ukazovateľ úrokového krytia informuje podnik o únosnosti dlhového zaťaženia. Udáva, koľkokrát zisk prevyšuje úroky. Z pohľadu veriteľov slúži na informovanie o veľkosti bezpečnostnej rezervy podniku. Odporúčaná hodnota ukazovateľa je 3 a viac, keďže popri splatení úrokov by mal ostať ešte dostatočný efekt pre vlastníkov podniku. Neschopnosť splatenia úrokov môže byť znakom blížiaceho sa úpadku podniku.

$$UK = \frac{EBIT}{NÚ}, kde:$$

UK – ukazovateľ úrokového krytia

EBIT – výsledok hospodárenia pred úrokmi a zdanením

NÚ – nákladové úroky⁴⁰

Ukazovatele aktivity

Ukazovatele aktivity merajú efektivitu hospodárenia podniku so svojimi aktívami. V prípade, že ich má podnik nadbytok, vznikajú zbytočné náklady. Naopak, v prípade nedostatku sa musí vzdať podnikateľských príležitostí a tým prichádza o výnosy. Ukazovatele sú vyjadrované v dvoch formách, a to buď ako ukazovatele počtu obrátok, alebo ako ukazovatele doby obratu.

Obrat celkových aktív udáva počet obrátok za daný časový interval. Je vyjadrený ako pomer tržieb k celkovým aktívam. V prípade, že je príliš nízky, je potrebné zvýšiť tržby alebo predať časť aktív.

⁴⁰ RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza – metody, ukazatele, využití v praxi*. 2010. s. 58 – 59.

$$OCA = \frac{T}{CA}, kde:$$

OCA – obrat celkových aktív

T – tržby

CA – celkové aktíva

Obrat stálych aktív má význam pri rozhodovaní o tom, či zaobstarat' ďalší produkčný investičný majetok. Jeho nižšia hodnota je signálom pre zvýšenie výrobných kapacít a obmedzenie investícií podniku.

$$OSA = \frac{T}{SA}, kde:$$

OSA – obrat stálych aktív

T – tržby

SA – stále aktíva⁴¹

Obrat zásob vyjadruje, koľkokrát je každá položka zásob predaná a opätovne uskladnená. Je daný ako podiel tržieb a priemerného stavu zásob. Odvođeným ukazovateľom je doba obratu zásob, ktorá predstavuje pomer 360 dní⁴² k obratu zásob. Udáva dĺžku viazanosti aktív vo forme zásob. Všeobecne platí, že čím je obrat zásob vyšší, tým je situácia podniku lepšia, keďže má vplyv aj na ukazovatele likvidity. V prípade nízkej hodnoty obratu, popri nepomerne vysokých hodnotách likvidity má podnik zastarané zásoby, ktorých reálna cena je nižšia než cena v účtovných výkazoch.

$$OZ = \frac{T}{Z}, kde:$$

OZ – obrat zásob

T – tržby

Z – zásoby

⁴¹ SEDLÁČEK, J. Účetní data v rukou manažera - finanční analýza v řízení firmy. 2001. s. 66 – 67.

⁴² Európska norma, používaná v analyzovanom podniku.

Doba obratu pohľadávok je daná ako pomer priemerného stavu pohľadávok k priemerným denným tržbám. Vypovedá o dĺžke viazanosti majetku podniku vo forme pohľadávok. Odporúčanou hodnotou je doba splatnosti pohľadávok, veľmi často však dochádza k jej nedodržovaniu zo strany obchodných partnerov. V prípade menších podnikov to môže znamenať pomerne veľké finančné problémy.

$$DOP(dni) = \frac{P}{\frac{T}{360}}, kde:$$

DOP – doba obratu pohľadávok

P – pohľadávky

T – tržby

Doba obratu záväzkov je vyjadrená ako podiel priemerného stavu záväzkov k priemerným denným tržbám. Zachytáva platobnú morálku podniku voči obchodným partnerom. Platí, že doba obratu záväzkov by mala byť dlhšia než doba obratu pohľadávok, aby nedošlo k narušeniu finančnej rovnováhy podniku.

$$DOZa(dni) = \frac{Za}{\frac{T}{360}}, kde:$$

DOZa – doba obratu záväzkov

Za – záväzky

T – tržby⁴³

Ukazovatele produktivity

Uplatňujú sa vo vnútornom riadení podniku. Napomáhajú sledovať a analyzovať vývoj základnej aktivity podniku. Opierajú sa najmä o náklady, ktorých riadenie má za následok hospodárnejšie nakladanie s nimi a tým dosiahnutie vyššieho konečného efektu.

⁴³ RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza – metody, ukazatele, využití v praxi*. 2010. s. 60 – 61 a SEDLÁČEK, J. *Účetní data v rukou manažera - finanční analýza v řízení firmy*. 2001. s. 67 – 69.

Mzdová produktivita udáva výšku výnosov pripadajúcich na jednotku vyplatených miezd.

$$MP = \frac{V}{M}, \text{ kde:}$$

MP – mzdová produktivita
V – výnosy
M – mzdové náklady⁴⁴

Produktivita práce udáva množstvo produkcie na zamestnanca za jednotku času.

$$PP(Sk) = \frac{T}{PZ}, \text{ kde:}$$

PP – produktivita práce
T – tržby
PZ – počet zamestnancov⁴⁵

2.5.4 Analýza sústav ukazovateľov

Sústavy ukazovateľov slúžia na vyjadrenie súhrnnej charakteristiky celkovej finančno-ekonomickej situácie a výkonnosti podniku prostredníctvom jedného čísla. Majú relatívne nízku vypovedaciu schopnosť a slúžia zväčša ako orientačný podklad pre ďalšie hodnotenie. Boli vytvorené kvôli rastúcemu počtu ukazovateľov, čo sťažuje orientáciu a výsledné hodnotenie podniku.

Rozlišujeme dve skupiny sústav ukazovateľov z hľadiska techniky ich vytvárania:

- a) **Sústavy hierarchicky usporiadaných modelov**, ktoré sú matematicky previazané a slúžia na identifikáciu logických a ekonomických väzieb medzi ukazovateľmi a ich rozkladom (pyramídové sústavy).

⁴⁴ SEDLÁČEK, J. Účetní data v rukou manažera - finanční analýza v řízení firmy. 2001. s. 78.

⁴⁵ KISLINGEROVÁ, E., HNILICA, J. Finanční analýza – krok za krokem. 2005. s. 37.

- b) **Účelovo vybrané skupiny ukazovateľov**, s cieľom diagnostiky finančnej situácie, resp. predpovede jej vývoja na základe jednočíselnej charakteristiky (bankrotové modely, bonitné modely).

Bankrotové modely

Vychádzajú z toho, že každý podnik, ktorý je ohrozený bankrotom, vykazuje istý čas predtým určité symptómy, pre bankrot typické. Najčastejšie sú to problémy s likviditou, s výškou čistého pracovného kapitálu, či rentabilitou celkového vloženého kapitálu. Úlohou týchto indexov je informovať o tom, či je podnik v dohľadnej dobe ohrozený bankrotom.

Altmanov index finančného zdravia vychádza z indexov celkového hodnotenia. Je daný ako súčet piatich bežných pomerových ukazovateľov, ktorým je priraďovaná rôzna váha. Zámerom je jednoduchým spôsobom odlíšiť bankrotujúce podniky od tých ostatných. Altmanov index je založený na diskriminačnej metóde, čo je priama štatistická metóda spočívajúca v triedení pozorovaných objektov do dvoch alebo viacerých skupín na základe určitých charakteristík. Na jej základe je určená váha jednotlivých pomerových ukazovateľov, ktoré sú zahrnuté ako premenné do tohto modelu. Altmanov index má dva tvary v závislosti od podniku, na ktorý je aplikovaný.

Tvar pre verejne obchodovateľné spoločnosti:

$$Z = 1,2x_1 + 1,4x_2 + 3,3x_3 + 0,6x_4 + 1x_5$$

pásma bankrotu: hodnoty $< 1,81$

pásma šedej zóny: hodnoty $1,81 - 2,99$

pásma prosperity: hodnoty $> 2,99$

Tvar pre ostatné podniky:

$$Z = 0,717x_1 + 0,847x_2 + 3,107x_3 + 0,42x_4 + 0,998x_5$$

pásma bankrotu: hodnoty $< 1,2$

pásma šedej zóny: hodnoty $1,2 - 2,9$

pásma prosperity: hodnoty $> 2,9$

Pre oba tvary platí:

$$x_1 = \frac{\check{C}PK}{CA}, \text{ kde:}$$

ČPK – čistý pracovný kapitál

CA – celkové aktíva

$$x_2 = \frac{VHMO}{CA}, \text{ kde:}$$

VHMO – výsledok hospodárenia minulých období

CA – celkové aktíva

$$x_3 = \frac{EBIT}{CA}, \text{ kde:}$$

EBIT – výsledok hospodárenia pred úrokmi a zdanením

CA – celkové aktíva

$$x_4 = \frac{THVK}{CZ}, \text{ kde:}$$

THVK – trhov hodnota vlastného kapitálu (pre zjednodušenie je možné pouit tiež utovnú hodnotu vlastného kapitálu)

CZ – cudzie zdroje

$$x_5 = \frac{T}{CA}, \text{ kde:}$$

T – tržby

CA – celkové aktíva⁴⁶

Index IN05 je snahou o vyhodnotenie finančného zdravia podnikov v českom prostredí. Je vyjadren ako súčet piatich ukazovateľov, podobne ako Altmanov index, pričom každému je priraden váha, ktorá je vaenm aritmetickým priemerom hodnôt

⁴⁶ RŮČKOVÁ, P. *Finann analýza – metody, ukazatele, vyuit v praxi*. 2010. s. 70 – 73.

ukazovateľa v odvetví. Bol vytvorený manželmi Neumaierovými a je aktualizáciou indexu IN01.

Výpočet ukazovateľa je daný nasledovne:

$$IN05 = 0,13A + 0,04B + 3,97C + 0,21D + 0,09E$$

pásma bankrotu: hodnoty < 0,9

pásma šedej zóny: hodnoty 0,9 – 1,6

pásma prosperity: hodnoty > 1,6

$$A = \frac{CA}{CZ}, \text{ kde:}$$

CA – celkové aktíva

CZ – cudzie zdroje

$$B = \frac{EBIT}{NÚ}, \text{ kde:}$$

EBIT – výsledok hospodárenia pred úrokmi a zdanením

NÚ – nákladové úroky

$$C = \frac{EBIT}{CA}, \text{ kde:}$$

EBIT – výsledok hospodárenia pred úrokmi a zdanením

CA – celkové aktíva

$$D = \frac{V}{CA}, \text{ kde:}$$

V – výnosy

CA – celkové aktíva

$$E = \frac{OA}{KZ + KÚ}, \text{ kde:}$$

OA – obežné aktíva

KZ – krátkodobé závázky

KÚ – krátkodobé úvery

Bonitné modely

Bonitné modely slúžia na diagnostiku finančného zdravia podniku pomocou jedného syntetického ukazovateľa. Umožňujú porovnateľnosť rôznych podnikov a podľa dosiahnutej hodnoty ich rozdeľujú do viacerých skupín. V bakalárskej práci nie je výpočtu bonitných modelov venovaná pozornosť.⁴⁷

2.6 Možnosti spracovania finančnej analýzy

V súčasnosti existuje možnosť počítania vyššie uvedených ukazovateľov od ručného spôsobu až po využitie softvérového vybavenia ekonomických informačných systémov, ako súčasti modernej výpočtovej techniky. Uvedená kapitola je zameraná na tabuľkový procesor MS Excel, ako jednu z možných aplikácií použiteľných na tento účel.

2.6.1 MS Excel

MS Excel je tabuľkový procesor, ktorý je súčasťou programového balíka Office od spoločnosti Microsoft. Slúži na riešenie rôznych všeobecných vedecko-inžinierskych výpočtov. Ponúka širokú škálu matematických, štatistických a finančných funkcií, možnosti grafickej prezentácie údajov, či možnosť vykonávania analýz a rozborov.

Grafy slúžia na prenos numerických informácií do grafických ilustrácií. Umožňujú porovnať veľké množstvo hodnôt, či určiť trend. Graf je automaticky prepojený s dátami v tabuľke a akákoľvek zmena hodnôt v tabuľke je premietnutá do grafu. Platí to aj naopak, teda zmena veľkosti grafického prvku spôsobí zmenu príslušnej hodnoty v tabuľke. Excel ponúka knižnicu štandardných aj menej používaných grafov. Medzi

⁴⁷ SEDLÁČEK, J. *Finanční analýza podniku*. 2007. s. 111 – 112.

najčastejšie používané grafy patria stĺpcový a čiarový. Stĺpcový je všeobecne využívaný na porovnanie väčšieho počtu dát, kým čiarový na znázornenie určitého trendu.⁴⁸

Makrá sa využívajú na zrýchlenie a zautomatizovanie často sa opakujúcich prác, čo zvyšuje ich produktivitu a skracaje dobu ich vykonávania. V makrách je zaznamenaná postupnosť prác, ktoré sa majú vykonať. Je možné ich priradiť ku klávesovej skratke, vytvorenému tlačidlu, či vyvolať pri práci s formulárom.

2.6.2 Visual Basic for Application

Tento programovací jazyk je podporovaný aplikáciami kancelárskeho balíka MS Office. Je to objektovo orientovaný jazyk, pričom objekty sú prvky, ktoré predstavujú nejakú časť aplikácie. Je možné pomocou neho vykonať niektoré úlohy, ktoré nie je možné vykonať v užívateľskom prostredí MS Excel. Programový kód je zapisovaný ako postupnosť príkazov do procedúr nazývaných makrá.⁴⁹

Visual basic for Application umožňuje prácu s dialógovými oknami, tzv. formulármí, ktoré sú použiteľné pre rôzne činnosti a na ktoré je možné pridať rôzne ovládacie prvky. Týmto prvkom sa obyčajne priradujú udalostné procedúry, ktoré sa volajú v prípade, že dôjde k danej udalosti.

Medzi tieto ovládacie prvky patria:

CheckBox (zaškrťavacie tlačidlo) – umožňuje užívateľovi výber z dvoch možností – áno/nie.

ComboBox (pole so zoznamom) – má podobu zoznamu zobrazujúceho v jednom okamihu iba jednu hodnotu

⁴⁸ *Ms Excel* [online]. [cit. 2010-01-26]. Dostupné z:

<<http://www.fce.vutbr.cz/studium/materialy/excel/default.htm>>

⁴⁹ *Visual Basic for Application – v prostredí MS Office* [online]. 2003 [cit. 2010-01-26]. Dostupné z:

<<http://www.sjf.tuke.sk/transferinovacii/pages/archiv/transfer/6-2003/pdf/148-150.pdf>>

CommandButton (príkazové tlačidlo) – slúži na vyvolanie určitého procesu.

Label (popis) – zobrazuje text.

TextBox (textové pole) – umožňuje užívateľovi zadávať text.

Medzi najpoužívanejšie konštrukcie vo Visual Basic for Application patrí konštrukcia If – Then. Predstavuje jeden zo spôsobov ako opatrit' aplikáciu schopnosťou rozhodovania a používa sa pre podmienené vykonanie jedného alebo viacerých príkazov. Táto konštrukcia môže obsahovať ešte časť else, ktorá umožňuje vykonať jeden alebo viac príkazov v prípade, že podmienka nie je splnená. Syntax konštrukcie If – Then je:

If *podmienka* Then *príkazy_pre_splnené* [Else *príkazy_pre_nesplnené*]

Cyklus For – Next je najjednoduchším typom cyklu. Slúži na vykonanie skupiny príkazov pre dopredu daný počet opakovaní. Jeho syntax je nasledujúca:

For *počítadlo* = *počiatok* To *koniec* [Step *krok*]

[*príkazy*]

[Exit For]

[*príkazy*]

Next [*počítadlo*]⁵⁰

⁵⁰ WALKENBACH, J. *Microsoft excel 2000 & 2002: programovaní ve VBA*. 2004. s. 158 – 295.

3 Analýza vybraného podniku

Táto kapitola je zameraná na analýzu vybraného podniku využitím teoretických poznatkov v praxi. Cieľom je komplexne zhodnotiť finančnú situáciu podniku v prostredí MS Excel. Základom pre finančnú analýzu sú informácie získané z účtovných výkazov a iných zdrojov poskytujúcich informácie o období v rokoch 2005 – 2008.

3.1 Charakteristika podniku

COOP Jednota Galanta, spotrebné družstvo je podnikom so sídlom v Galante, ktorý vykonáva podnikateľskú činnosť na lokálnom trhu. Jeho hlavným predmetom podnikania je maloobchodná a veľkoobchodná činnosť zameraná na potravinársky tovar a priemyselné tovary dennej potreby. Maloobchodná sieť družstva pozostáva zo 71 aktívnych prevádzkových jednotiek, ktoré pôsobia v regióne južné Slovensko a to konkrétne v Galantskom, Šalianskom a Seneckom okrese, kde je z hľadiska počtu predajní a realizovaného obratu najväčším obchodným systémom. Až na 1 prevádzkovú jednotku zameranú na predaj obkladov a dlažby je činnosť prevádzkových jednotiek zameraná na predaj potravinárskeho tovaru a priemyselných tovarov dennej potreby. Tieto prevádzkové jednotky je možné rozdeliť na 3 typy maloobchodných reťazcov a to Potraviny, Supermarket I, a Supermarket II. Podnik je členom nákupnej aliancie organizovanej prostredníctvom COOP Jednota Slovensko, spotrebné družstvo, ktorá zabezpečuje nákup pre všetky spotrebné družstvá na Slovensku a umožňuje tak dosahovať prijateľnú úroveň cien predávaných produktov. Sprostredkúva tiež výrobu výrobkov vlastnej značky ako alternatívu nákupu výrobkov za nízku cenu.

História podniku

Začiatkom päťdesiatych rokov došlo k vytvoreniu dvoch obchodných systémov, štátneho a družstevného. V družstevnom systéme vznikla nová organizačná štruktúra, ktorej základnými článkami boli jednoty, ľudové spotrebné družstvá. Medzi prvé jednoty patrilo spotrebné družstvo v Galante, ktoré vzniklo v roku 1953 a ktoré sa za obdobie intenzívneho rozvoja v rokoch 1960-1989 stalo najväčším družstvom na Slovensku. Po zmene pomerov v roku 1989 sa zmenilo aj postavenie družstiev. Podobne ako ostatné družstvá aj Jednota Galanta bola transformovaná na družstvo

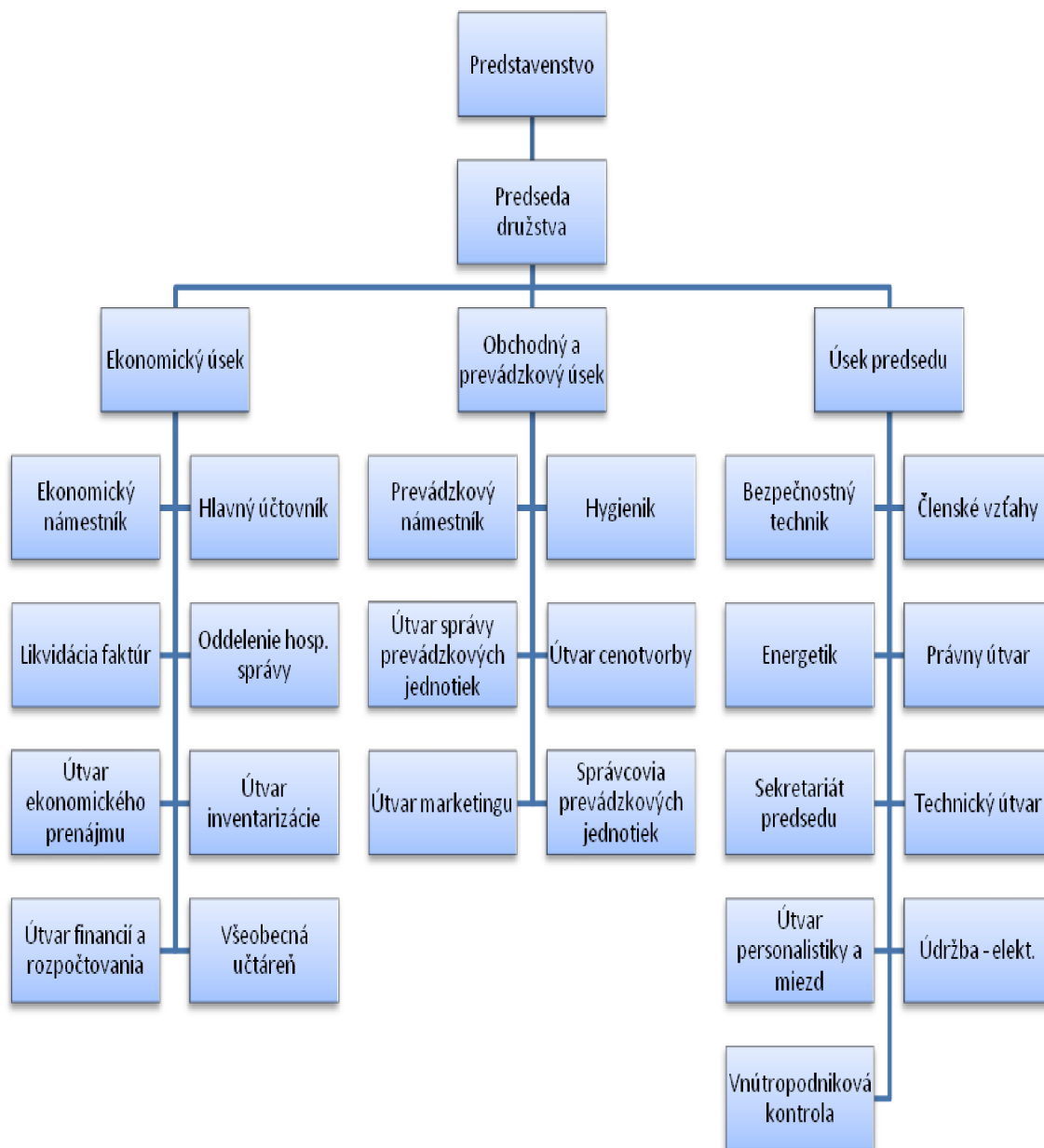
podielnikov. Prechod na trhové hospodárstvo negatívne ovplyvnil hospodárenie družstva. Napriek tomu sa družstvu podarilo po ťažkých prvých rokoch, poznamenaných snahou o likvidáciu stratových činností a predajom nepotrebného majetku, prípadne jeho prenajatím podnikateľským subjektom, zoštíhliť družstvo a dostať ho z červených čísel. Činnosť družstva sa obmedzila na predaj rýchloobrátkových tovarov (potraviný a doplnkové tovary sortimentu drogérie a priemyslu). V priebehu minulého a prvej polovice tohto desaťročia bola realizovaná rekonštrukcia takmer celej obchodnej siete, v rámci ktorej došlo k stavebným úpravám a technologickému vybaveniu prevádzok. Taktiež bola sieť rozšírená o nové prevádzkové jednotky. Vďaka rýchlemu a včasnému zorientovaniu sa podaril COOP Jednote Galanta návrat na popredné trhové pozície v regióne. Dnes pôsobí v 43 mestách a obciach okresov Galanta, Šaľa a Senec.

Konkurencia

Zmena trhových podmienok v poslednom desaťročí priniesla so sebou aj zmenu konkurenčného prostredia. Kým väčšina podnikateľských subjektov prevádzkujúcich tzv. garážové predajne v obciach zanikla, došlo k otvoreniu zahraničných obchodných reťazcov, medzi ktoré patria napríklad Billa, Tesco, Metro, Kaufland a Lidl. Po tejto prekategORIZácii konkurencia je konkurencia v obciach minimálna alebo žiadna, v mestách sa však zintenzívnil boj o zákazníka. Podnik má šancu obstať v tejto konkurencii najmä vďaka širokej stálej klientele, ktorej ponúka výhody, najdlhšej tradícii a najlepšiemu pokrytiu trhu v regióne.

Organizačná štruktúra

Uvedená časť kapitoly je tvorená obrázkom, znázorňujúcim organizačnú štruktúru podniku.

Obr. č. 3: Organizačná štruktúra podniku⁵¹

⁵¹ Upravené podľa: materiály podniku COOP Jednota Galanta, spotrebné družstvo.

3.2 SWOT analýza

SWOT analýza je vypracovaná na základe stanovených kritérií. Medzi tieto kritériá patria pôsobenie na trhu, trhovú pozíciu, inovácie, akceptácia obchodného mena zo strany spotrebiteľov, image maloobchodných jednotiek, služby, konkurencia a sieť maloobchodných jednotiek.

Silné stránky	Slabé stránky
najvyššia znalosť značky	starší interiér a exteriér prevádzok
dlhoročná tradícia pôsobenia na trhu	nejednotný dizajn prevádzok
najlepšie pokrytie trhu	otváracie hodiny
vyjednávací sila voči dodávateľom	málo pružný systém technológií
vlastná značka	slabý merchandising
vlastný veľkoobchod	slabá ponuka služieb pre zákazníkov
dominancia v obciach	
široká stála klientela	

Príležitosti	Hrozby
modernizácia a nový imidž	personálne problémy
segmentácia siete na rovnocenné	expanzia konkurencie
prevádzky	možnosť straty podielu na trhu
členská základňa	zmena legislatívnych podmienok
budovanie lojálnosti zákazníkov	
promočné akcie	
rozšírenie sortimentu vlastnej značky	

Tab. č. 1: SWOT analýza⁵²

Silné stránky

Základom väčšiny silných stránok podniku je najdlhšie pôsobenie na trhu. Z toho vyplývajú jeho tradícia, znalosť značky, pokrytie trhu, ako aj najširšia stála klientela.

⁵² Zdroj: autor

Vďaka tomu, že konkurencia sa zúžila takmer výlučne na zahraničné reťazce, v obciach a menších mestách sa podnik stretáva iba s minimálnou konkurenciou.

Slabé stránky

Medzi najslabšie stránky podniku možno zaradiť interiér a exteriér prevádzkových jednotiek. Tie sa nachádzajú väčšinou v starších budovách a napriek tomu, že väčšina z nich prešla po revolúcii rekonštrukciou, s modernými prevádzkami zahraničných reťazcov sa nemôžu porovnávať. Tomu tiež zodpovedá ich vzhľad a tým aj imidž a predstava. S tým súvisiacou nevýhodou je aj nejednotný vzhľad prevádzkových jednotiek, čo je dané ich rôznorodosťou. Ďalšími slabými stránkami sú oblasť ponuky služieb a merchandisingu.

Príležitosti

K príležitostiam COOP Jednoty Galanta patria hlavne modernizácia a imidž prevádzok. Ide hlavne o prerábanie starších prevádzok, zabezpečenie výmeny zariadení a ich nový imidž a nová vizuálna identita. Znamená to zjednotenie dizajnu, zavádzanie nových technológií, category managementu a merchandisingu. Medzi ďalšie príležitosti patrí budovanie lojality zákazníkov a tiež rozšírenie sortimentu vlastnej značky.

Hrozby

Najväčšou hrozbou je expanzia zahraničných konkurentov, najmä sietí so stredným a väčším formátom predajní. Z tej plynie možná strata podielu na trhu v prospech nových konkurentov. Konkurenti majú snahu uspokojiť potrebu rovnakej skupiny zákazníkov a prezentujú sa podobnou ponukou. Najväčšími konkurentmi podniku sú zahraničné reťazce pôsobiace vo väčších mestách v regióne. Ďalšou významnou hrozbou je fluktuácia kvalifikovanej pracovnej sily, ktorú je potom náročné nahradiť.

3.3 Porterova analýza

Porterovu analýzu možno označiť ako analýzu okolitého prostredia podniku v rámci odvetvia. Toto prostredie je ovplyvnené piatimi konkurenčnými silami, ktoré majú na podnik vplyv. Sú nimi odberatelia, dodávatelia, súčasná konkurencia, nová konkurencia a substitúty.

Vyjednávací vplyv odberateľov možno označiť za **nízky**. Odberateľmi sú v tomto prípade prevažne koneční spotrebitelia. Vzhľadom na ich množstvo nie je podnik závislý na jednotlivcoch, čo výrazne znižuje ich vyjednávací vplyv. Na druhej strane, odberatelia sa môžu jednoducho obrátiť na konkurenciu, preto sa podnik snaží o maximálnu starostlivosť o odberateľov. Výhodou je v tomto smere široká stála klientela budovaná podnikom.

Vyjednávací vplyv dodávateľov je tiež **pomerne nízky** vďaka postaveniu aliancie družstiev na trhu, zastupovaných organizáciou COOP Jednota Slovensko a vďaka konkurencii, ktorá panuje medzi dodávateľmi. K nízkej závislosti na dodávateľoch prispievajú aj vynikajúce vyjednávacie schopnosti zo strany COOP Jednoty Slovensko.

Hrozba nových substitútov je vzhľadom na odvetvie, v ktorom podnik pôsobí **v podstate nulová**. Produkty v tomto odvetví sú nezastupiteľné a sú nevyhnutnosťou pre všetkých spotrebiteľov, čím odpadá hrozba ich nahradenia.

Hrozba zo strany súčasnej konkurencie je **veľká**. Do príchodu zahraničných reťazcov bolo postavenie podniku na trhu pomerne dominantné, takže s ich príchodom bolo možné zvýšenie ich trhového podielu predovšetkým na úkor COOP Jednoty Galanta. Výhoda podniku oproti súčasnej konkurencii spočíva dlhodobom pôsobení na trhu a teda tradícii, znalosti značky a výhodnej pozícii prevádzkových jednotiek. Na druhej strane zaostáva za svojimi konkurentmi v oblasti prezentácie a ponúkaných služieb.

Hrozba zo strany novej konkurencie je **pomerne veľká**. Vyplýva to najmä z toho, že trh ešte nie je nasýtený a neustále hrozí prílev novej konkurencie zo zahraničia. Ešte stále pôsobia na trhu malé podniky, ktoré sú postupne zahraničnými reťazcami vytláčané. Aj tu však má podnik výhodu v dlhodobom pôsobení na trhu a širokej stálej klientele, pretože znižujú riziko odlevu zákazníkov.

Vyššie vykonané analýzy sú doplnené o analýzu finančných ukazovateľov, ktorá vychádza zo stavu hospodárenia sledovaného podniku. Na ten mal výrazný vplyv vývoj národnej ekonomiky. Tá dosahovala v rokoch 2006 a 2007 veľmi dobré výsledky, čo sa

prejavilo v rastúcom počte zahraničných investícií a tým aj v raste zamestnanosti a zvýšení úrovne obyvateľstva v regióne. To malo za následok aj napriek príchodu novej konkurencie pozitívny vplyv na rast tržieb a zisku podniku. V roku 2008 sa najmä v poslednom štvrtroku začali prejavovať výsledky svetovej hospodárskej krízy, čo malo v kombinácii s nástupom novej konkurencie a prípravou na novú menu za následok najmä výrazný pokles zisku a pokles rastu dlhodobého hmotného majetku vplyvom menších investícií oproti rokom predchádzajúcim.

Analýza finančných ukazovateľov bola vykonaná v prostredí MS Excel, s cieľom uľahčiť a spríjemniť zamestnancom sledovaného podniku prácu s vyhodnocovaním vypočítaných výsledkov. Pohodlné získavanie žiaducich výsledkov pre objektívne posúdenie finančnej situácie podniku závisí najmä na vhodnom užívateľskom prostredí aplikácie.

3.4 Finančná analýza v MS Excel

Pre dosiahnutie vyššie uvedeného je nasledujúci text venovaný predovšetkým popisu a zhodnoteniu spreadsheetu vytvoreného prostredníctvom nástrojov softvéru MS Excel, umožňujúceho výpočet základných finančných ukazovateľov a zobrazenie ich vývoja v čase, v grafickej podobe. Tento spreadsheet bol vytvorený za účelom zefektívnenia procesu tvorby finančnej analýzy pri zachovaní súčasnej výšky nákladov vynaložených na túto činnosť.

Možnosti spreadsheetu

Ako už bolo vyššie spomenuté, spreadsheet má predovšetkým slúžiť na výpočet základných ukazovateľov, na základe ktorých je možné vykonať podrobnejší rozbor finančnej situácie podniku. Umožňuje výpočet a porovnanie hodnôt ukazovateľov v rámci obdobia 4 rokov.

Spreadsheet obsahuje niekoľko listov upravených tak, aby mohli byť vyplnené príslušnými údajmi. Postupne sa v jednotlivých listoch teda nachádzajú aktíva, pasíva, výkaz zisku a straty, cash flow, horizontálna analýza, vertikálna analýza, rozdielové

a pomerové ukazovatele a sústavy ukazovateľov. Jednotlivé listy okrem prehľadov obsahujú aj rôzne typy grafov, v závislosti od ukazovateľov.

Po zadaní potrebných položiek súvahy, výkazu zisku a straty a cash flow sú automaticky vyplnené položky, ktorých výpočet je možný na základe zadaných údajov. Po vyplnení finančných výkazov umožňuje spreadsheet pomocou prehľadného menu výber jednotlivých skupín ukazovateľov, ktoré majú byť vypočítané. Na základe vypočítaných hodnôt sú následne vyplnené príslušné grafy.

Spreadsheet obsahuje stručný návod na použitie, ktorý zaisťuje bezproblémové zvládnutie jeho ovládania bežnými užívateľmi a umožňuje aj okamžité zmazanie vypočítaných hodnôt a vyplnených grafov. Taktiež zabezpečuje, aby pri vykonávaní finančnej analýzy nedochádzalo k rôznym nezrovnalostiam.

Uvedený spreadsheet ma niekoľko výhod oproti súčasným spôsobom výpočtu ukazovateľov v podniku, ale aj oproti špecializovaným softvérom. Oproti tým však má aj niekoľko nevýhod, ktoré sú spojené najmä s kvalitou.

Najväčšou výhodou z hľadiska podniku je nulové navýšenie nákladov oproti súčasnému stavu. Je to dané tým, že na jeho používanie je potrebný výlučne tabuľkový procesor MS Excel, ktorý je ako súčasť kancelárskeho balíka MS Office štandardnou výbavou väčšiny počítačov v podniku. Nie je teda nutné zaobstaráť nijaké nové programové vybavenie pre počítače.

S tým súvisí aj ďalšia výhoda, ktorou je absencia inštalácie akýchkoľvek druhov programového vybavenia. Daný spreadsheet je potrebné iba skopírovať, či stiahnuť a je možné ho okamžite používať. Takisto možno oceniť jeho prehľadnosť a jednoduché zaobchádzanie s ním, ako aj návod, ktorý je jeho súčasťou a ktorý môže užívateľovi pomôcť v prípade výskytu nejasností. Navyše prostredie MS Excel je pre väčšinu užívateľov dostatočne známe a odpadá tak nevyhnutnosť prípadného školenia pre zvládnutie práce so spreadsheetom.

Ďalším prínosom je možnosť jeho úpravy v prípade potreby. Podnik teda môže modifikovať jeho jednotlivé časti a prispôbiť ich svojim potrebám, čomu zodpovedá aj použitie základných príkazov vo Visual Basic for Application. S tým však súvisí aj určitá nevýhoda, ktorou je možná neúmyselná modifikácia zo strany bežných užívateľov, ktorá si môže vyžadovať korekciu zo strany osoby znalej v danej problematike.

Nevýhodou v porovnaní so špecializovanými softvérmi je aj kvalita výstupu, v ktorej sa s väčšinou týchto softvérov nemôže spreadsheet porovnávať.

3.5 Analýza stavových ukazovateľov

Uvedená kapitola je zameraná stavové ukazovatele⁵³, na horizontálnu a vertikálnu analýzu súvahy a výkazu zisku a straty. Získané výsledky podliehajú podrobnému rozboru a interpretácii za obdobie 2005 – 2008 v tabuľkovej aj grafickej forme.

3.5.1 Horizontálna analýza súvahy

Z vykonanej horizontálnej analýzy aktív je možné vidieť až do roku 2007 rast celkových aktív. Ide vždy o nárast do 10 %, ktorý sa postupne znižuje až do poklesu v roku 2008. Majoritný podiel na tomto raste má dlhodobý hmotný majetok, ktorý vzrástol v roku 2006 o 8,59 % (necelých 35 000 tis. Sk) a v roku 2007 o 5,6 % (takmer 25 000 tis. Sk). Tento rast bol spôsobený najmä nákupom novej prevádzkovej jednotky, rekonštrukciou a prestavbou niektorých prevádzkových jednotiek a budovaním parkovísk v spomínaných rokoch. Uvedený vývoj dlhodobého hmotného majetku bol teda pozitívne ovplyvnený realizovanými investíciami a negatívne zaúčtovaním odpisov a zostatkovej hodnoty predaného majetku. V roku 2008 napriek poklesu celkových aktív pokračoval rast dlhodobého hmotného majetku. Na tomto raste sa opäť výrazne podpísala rekonštrukcia obchodnej siete, nemalú čiastku si však vyžiadala tiež príprava na spoločnú európsku menu euro. Tá mala výrazný vplyv aj na dlhodobý nehmotný majetok, ktorého hodnota po poklese v rokoch 2006 a 2007 stúpila takmer dvojnásobne a to konkrétne o 94,21 %. Čo sa týka dlhodobého finančného majetku, najvýraznejšou

⁵³ Popísané na strane 24.

zmenou bol pokles v roku 2007 o 3,65 % v dôsledku zániku obchodnej spoločnosti COOP Slovakia a.s., ktorá ukončila svoju likvidáciu a vyplatila podniku podiel na likvidačnom zostatku.

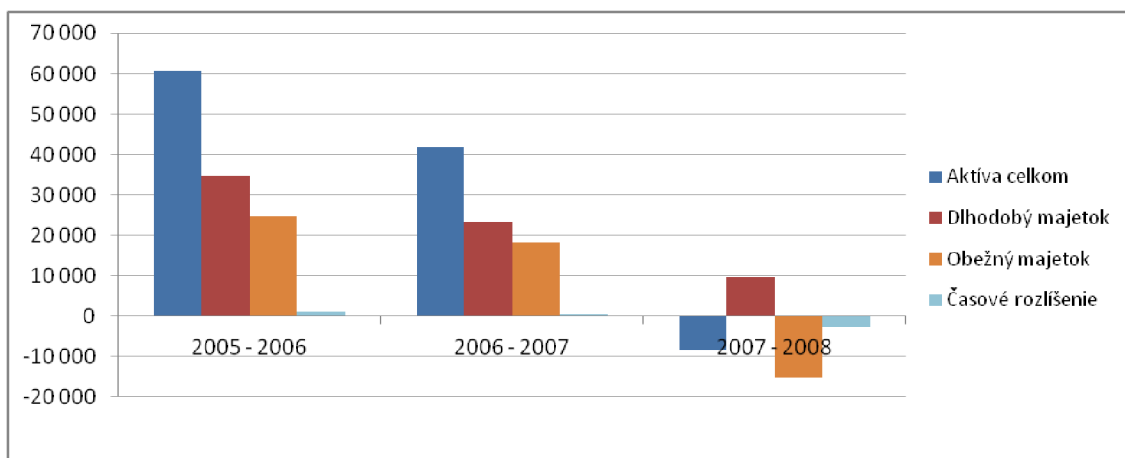
Strana aktív	2005 - 2006		2006 - 2007		2007 - 2008	
	tis. Sk	%	tis. Sk	%	tis. Sk	%
Aktíva celkom	60 553	9,69	41 850	6,10	-8 317	-1,14
Dlhodobý majetok	34 823	7,93	23 202	4,89	9 632	1,94
Dlhodobý nehmotný majetok	-11	-2,07	-192	-36,92	309	94,21
Dlhodobý hmotný majetok	34 789	8,59	24 629	5,60	9 323	2,01
Dlhodobý finančný majetok	45	0,13	-1 235	-3,65	0	0,00
Obežný majetok	24 704	13,54	18 180	8,77	-15 284	-6,78
Zásoby	13 165	12,70	6 793	5,81	-13 411	-10,85
Dlhodobé pohľadávky	315	1,57	15 716	77,29	-3 556	-9,86
Krátkodobé pohľadávky	6 001	18,79	-1 792	-4,72	6 431	17,79
Krátkodobý finančný majetok	5 223	19,42	-2 537	-7,90	-4 748	-16,05
Časové rozlíšenie	1 026	31,76	468	11,00	-2 665	-56,41

Tab. č. 2: Horizontálna analýza aktív⁵⁴

Výrazný vplyv na medziročné zmeny v aktívach mal aj obežný majetok a to najmä v roku 2008, kedy napriek rastu dlhodobého majetku nastal pokles celkových aktív práve vplyvom majetku obežného. Z horizontálnej analýzy je možné vidieť zaujímavý vývoj všetkých zložiek obežných aktív. Čo sa týka zásob, negatívne možno hodnotiť ich stav v roku 2006, kedy v dôsledku nedostatočnej pozornosti im venovanej, vzrástla ich hodnota o 12,7 % (viac než 13 000 tis. Sk), popri raste maloobchodného obratu o približne 4 %. V roku 2007 sa ich rast podarilo znížiť na prijateľnú úroveň 5,81 % popri raste maloobchodného obratu vo výške viac než 9 %. Tento trend sa však v nasledujúcom roku nepodarilo udržať a vrátil sa k hodnotám podobným tým v roku 2006. Dôvodom poklesu celkových zásob v roku 2008 bolo ukončenie veľkoobchodnej činnosti. V rokoch 2006 a 2007 je možné badať rast dlhodobých pohľadávok, ktoré vzrástli v roku 2007 až o 77,29 % (viac než 15 000 tis. Sk), čo bolo spôsobené poskytnutím pôžičky, ako aj predajom dlhodobého hmotného majetku so splatnosťou v roku 2009. V roku 2008 došlo k zníženiu dlhodobých pohľadávok v dôsledku

⁵⁴ Zdroj: autor

splácania poskytnutej pôžičky. U krátkodobých pohľadávok a krátkodobého finančného majetku nenastali žiadne výkyvy v dôsledku mimoriadnych udalostí.

Graf č. 1: Horizontálny vývoj aktív (v tis. Sk)⁵⁵

Z tabuľky horizontálnej analýzy vyplýva, že kým v roku 2006 sa na raste celkových zdrojov podieľali najmä cudzie zdroje, predovšetkým krátkodobé záväzky, v ďalších rokoch bol tento vývoj opačný. V roku 2007 už prevažoval rast vlastného kapitálu a v roku 2008 došlo dokonca k poklesu cudzích zdrojov, čo malo vzhľadom na minimálny rast vlastného kapitálu za následok pokles celkových pasív. V roku 2006 sa na raste vlastného kapitálu podieľal hlavne výsledok hospodárenia bežného účtovného obdobia, ktorý vzrástol až o 166,46 % (takmer 15 000 tis. Sk) v dôsledku dobrej hospodárskej situácie podniku. V roku 2007 sa rast výsledku hospodárenia bežného účtovného obdobia spomalil a naopak, výrazne vzrástol výsledok hospodárenia minulých rokov, ktorý sa dostal do kladných čísel. V nasledujúcom roku bol rast vlastného kapitálu minimálny najmä vplyvom poklesu výsledku hospodárenia bežného účtovného obdobia a to o 80,62 %, teda viac než 22 000 tis. Sk, hlavne z dôvodu zvýšených nákladov. Výrazný nárast zaznamenal opäť výsledok hospodárenia minulých rokov, v absolútnych číslach o vyše 25 000 tis. Sk, čo značí, že podnik v značnej miere využíval nerozdelený zisk ako vlastný zdroj financovania. Dynamický vývoj fondov je spôsobený takmer výlučne dotovaním zabezpečovacieho fondu z rizikového v prípade potreby a naopak spätným presunom v prípade, že už tieto zdroje potrebné nie sú.

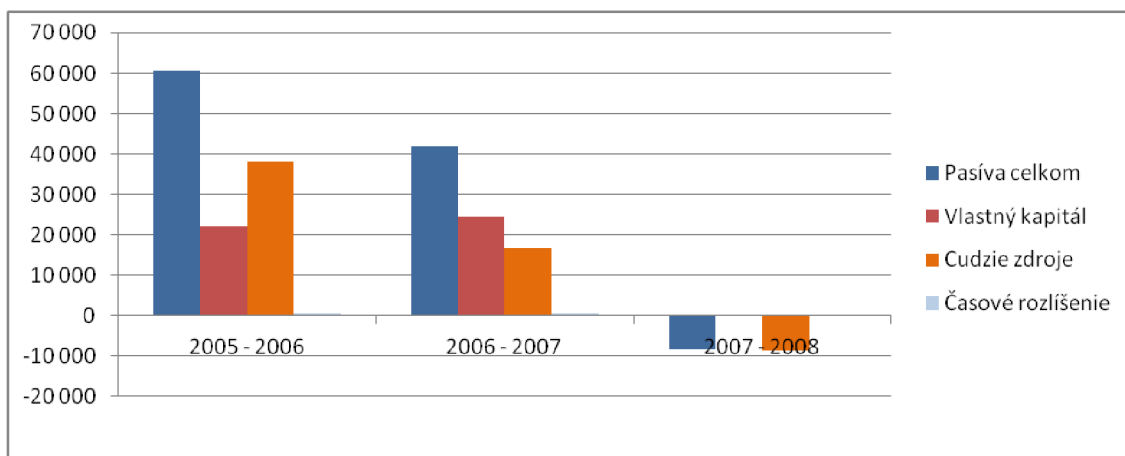
⁵⁵ Zdroj: autor

Strana pasív	2005 - 2006		2006 - 2007		2007 - 2008	
	tis. Sk	%	tis. Sk	%	tis. Sk	%
Pasíva celkom	60 553	9,69	41 850	6,10	-8 317	-1,14
Vlastný kapitál	22 079	7,04	24 560	7,31	46	0,01
Základný kapitál	-64	-0,11	-3 712	-6,44	-10 052	-18,65
Kapitálové fondy	-13 104	-40,22	38 520	197,81	-12 626	-21,77
Fondy zo zisku	12 246	5,48	-35 743	-15,15	19 598	9,79
VH minulých rokov	8 219	-91,11	21 369	-2 664,46	25 528	124,12
VH bežného účtovného obdobia	14 782	166,46	4 126	17,44	-22 402	-80,62
Cudzíe zdroje	38 069	12,40	16 895	4,90	-8 498	-2,35
Rezervy	1 535	11,68	4 475	30,48	-1 532	-8,00
Dlhodobé záväzky	1 454	3,44	11 283	25,82	-2 520	-4,58
Krátkodobé záväzky	30 482	16,71	-12 447	-5,85	-970	-0,48
Bankové úvery a výpomoci	4 598	6,65	13 584	18,43	-3 476	-3,98
Časové rozlíšenie	405	9,11	395	8,14	135	2,57

Tab. č. 3: Horizontálna analýza pasív⁵⁶

Na výraznom raste cudzích zdrojov v roku 2006 sa podieľali najmä krátkodobé záväzky, ktoré vzrástli o viac než 30 000 tis. Sk (16,71 %), a to hlavne v dôsledku rastu záväzkov z obchodného styku (takmer 16 000 tis. Sk), záväzkov voči spoločníkom a združeniu, ktoré vzrástli o viac než 8 000 tis. Sk a vzhľadom na vyšší zisk aj rastu daňových záväzkov. Mierny nárast zaznamenali tiež bankové úvery a výpomoci, v dôsledku vyššieho čerpania úverov v porovnaní s výškou ich splácania a nárastu krátkodobých finančných výpomocí. V roku 2007 nastali oproti roku 2006 pomerne výrazné zmeny. Tou najvýraznejšou bol rast dlhodobých záväzkov o 25,82 % (viac než 11 000 tisíc Sk), na ktorom sa najvýznamnejšie podpísalo čerpanie úveru pre podporu výstavby logistických centier. Značne vzrástli aj bankové úvery a výpomoci v dôsledku nárastu čerpaných úverov. Podnik zaznamenal tiež pokles krátkodobých záväzkov, hlavne z dôvodu zániku niektorých z nich. Na poklese cudzích zdrojov v roku 2008 sa pomerne rovnomerne podieľali všetky položky. Čo sa týka dlhodobých záväzkov, úverov a výpomocí, došlo k ich splateniu, resp. k vyšším realizovaným splátkam oproti čerpaniu úverov. U rezerv došlo k zníženiu krátkodobých rezerv v dôsledku zrušenia ich časti.

⁵⁶ Zdroj: autor

Graf č. 2: Horizontálny vývoj pasív (v tis. Sk)⁵⁷

3.5.2 Horizontálna analýza výkazu zisku a straty

Výkaz zisku a straty	2005 – 2006		2006 – 2007		2007 – 2008	
	tis. Sk	%	tis. Sk	%	tis. Sk	%
Tržby z predaja tovaru	58 756	4,63	119 870	9,03	57 744	3,99
Obchodná marža	42 014	18,10	35 757	13,05	-18 133	-5,85
Výkony	3 107	7,87	3 646	8,57	8 694	18,81
Tržby za predaj vl. výrobkov a služieb	2 942	7,46	3 811	8,99	8 694	18,81
Výkonová spotreba	2 184	2,62	2 996	3,51	11 524	13,03
Pridaná hodnota	42 937	22,81	36 407	15,75	-20 963	-7,83
Osobné náklady	14 668	8,78	20 518	11,29	8 841	4,37
VH z hospodárskej činnosti	20 299	107,59	2 740	7,00	-26 924	-64,25
VH z bežnej činnosti	14 827	167,90	4 130	17,46	-22 402	-80,62
VH za účtovné obdobie	14 782	166,46	4 126	17,44	-22 402	-80,62

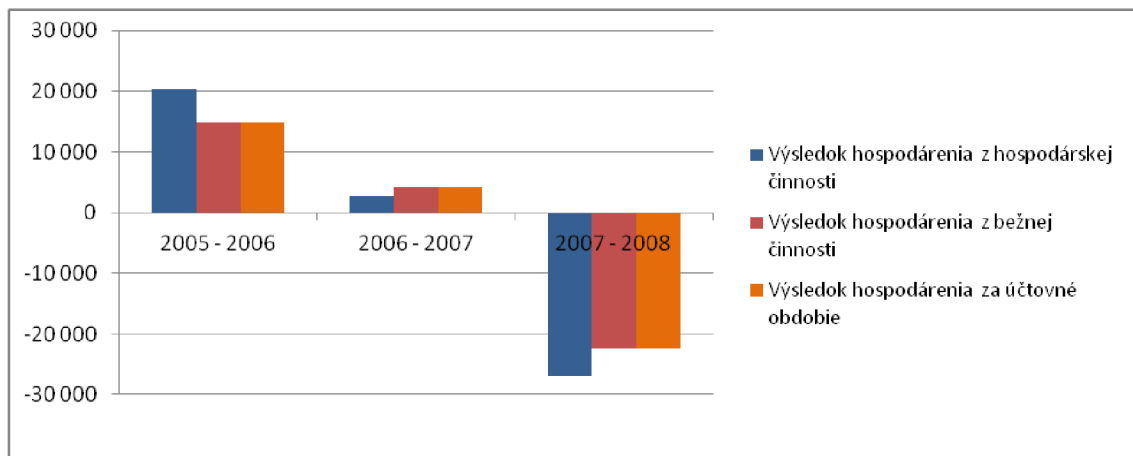
Tab. č. 4: Horizontálna analýza výkazu zisku a straty⁵⁸

Pozitívnym úkazom v rokoch 2006 a 2007 je rast tržieb z predaja tovaru o 4,63 % resp. 9,03 % pri raste obchodnej marže o 18,1 % resp. 13,05 %, čo bolo spôsobené zmenšením tlaku na ceny a kvalitnejšou cenotvorbou oproti rokom prechádzajúcim. V roku 2008 sa tento trend nepodarilo udržať najmä v dôsledku presunu veľkoobchodnej činnosti do novej spoločnosti a tým aj presunu obchodnej marže z tejto činnosti. Ďalším pozitívnym javom je vyšší rast výkonov v porovnaní s výkonovou spotrebou po všetky 3 roky v relatívnych číslach a v rokoch 2006 a 2007 aj

⁵⁷ Zdroj: autor

⁵⁸ Zdroj: autor

v absolútnych. Naopak, negatívnym javom by sa mohlo zdať výraznejšie zvýšenie osobných nákladov oproti tržbám v rokoch 2006 a 2007, avšak je nutné zohľadniť v tomto prípade aj adekvátny rast pridanej hodnoty. Rast osobných nákladov bol spôsobený vysokou mierou zamestnanosti v uvedených rokoch a snahou udržať si kvalifikovanú pracovnú silu, ako aj nárastom počtu zamestnancov. V roku 2008 však už dochádza v poklese pridanej hodnoty aj vplyvom zmenšenia počtu zamestnancov z dôvodu ukončenia veľkoobchodnej činnosti. Rast výsledku hospodárenia má klesajúcu tendenciu najmä v dôsledku znižovania rozdielu medzi rastom pridanej hodnoty a osobných nákladov. V roku 2008 dochádza až k jeho poklesu z dôvodu výraznejšieho rastu nákladov v porovnaní s výnosmi.

Graf č. 3: Horizontálny vývoj výkazu zisku a straty (v tis. Sk)⁵⁹

3.5.3 Vertikálna analýza súvahy

Zo štruktúry aktív je badateľná prevaha dlhodobého majetku v porovnaní s obežným a to napriek tomu, že sa nejedná o podnik výrobný. Je to dané tým, že podnik vlastní veľké množstvo dlhodobého hmotného majetku vo forme prevádzkových jednotiek. Je možné vidieť, že štruktúra dlhodobého majetku je po všetky roky približne rovnaká. Výraznejší nárast možno badať v roku 2008 u dlhodobého nehmotného majetku, čo je dané najmä prípravou na euro. Taktiež nastáva pokles u finančného majetku vplyvom zániku obchodnej spoločnosti COOP Slovakia a.s. v roku 2007. Postupne klesal

⁵⁹ Zdroj: autor

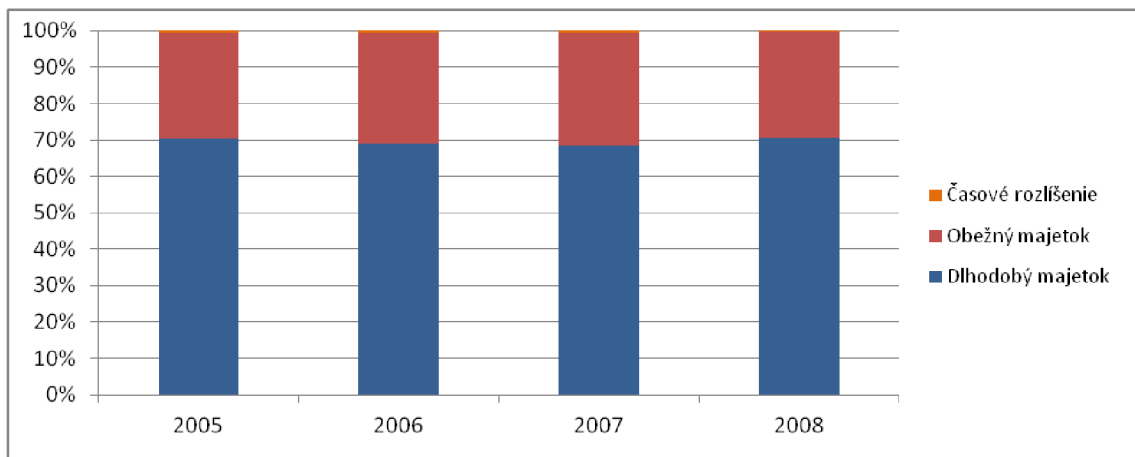
v rokoch 2005 – 2007 aj podiel dlhodobého hmotného majetku a to aj napriek neustálym investíciám zo strany podniku.

Strana aktív	2005	2006	2007	2008
	%	%	%	%
Aktíva celkom	100,00	100,00	100,00	100,00
Dlhodobý majetok	70,29	69,16	68,37	70,50
Dlhodobý nehmotný majetok	0,08	0,08	0,05	0,09
Dlhodobý hmotný majetok	64,79	64,14	63,84	65,87
Dlhodobý finančný majetok	5,41	4,94	4,49	4,54
Obežný majetok	29,20	30,22	30,98	29,21
Zásoby	16,58	17,04	16,99	15,32
Dlhodobé pohľadávky	3,20	2,97	4,96	4,52
Krátkodobé pohľadávky	5,11	5,53	4,97	5,92
Krátkodobý finančný majetok	4,30	4,68	4,07	3,45
Časové rozlíšenie	0,52	0,62	0,65	0,29

Tab. č. 5: Vertikálna analýza aktív⁶⁰

U obežného majetku je možné sledovať rastúci trend do roku 2007. Na raste podielu v roku 2006 majú najväčšiu zásluhu zásoby, ktoré dosahujú v tomto roku maximum v rámci sledovaného obdobia. V roku 2007 sa zvýšil podiel dlhodobých pohľadávok o takmer 2 % poskytnutím vyššie spomínanej pôžičky. V roku 2008 sa výraznejšie znížil iba podiel zásob, čo malo rozhodujúci vplyv aj na zníženie podielu obežných aktív. V roku 2008 ešte prišlo k pomerne výraznému poklesu podielu časového rozlíšenia vplyvom jeho medziročného zníženia. Celkovo je možné označiť štruktúru aktív podniku v sledovanom období za vyrovnanú, bez výraznejších výkyvov.

⁶⁰ Zdroj: autor

Graf č. 4: Vertikálny vývoj aktív⁶¹

Z vertikálnej analýzy pasív je zrejmy približne rovnaký podiel vlastného kapitálu a cudzích zdrojov vo všetkých rokoch sledovaného obdobia. Napriek tomu, že je to individuálne, tento podiel je všeobecne považovaný za akési optimum pri štruktúre zdrojov podnikov. V celom sledovanom období dochádza k postupnému znižovaniu základného kapitálu, čo sa prejavilo aj na jeho podiele na pasívach. Výraznejšie zmeny štruktúry vlastného kapitálu je vidno v roku 2007, kedy dochádza k pomerne výraznému zníženiu fondov zo zisku, pri takmer stonásobení podielu kapitálových fondov z 2,84 na 7,97 %. Výsledok hospodárenia minulých rokov vykazuje podnik po 2 predchádzajúcich rokoch kladný a v roku 2008 dochádza ešte k jeho značnému navýšeniu. Naopak v tomto roku dochádza k poklesu výsledku hospodárenia bežného účtovného obdobia po predchádzajúcich 2 rokoch, v ktorých mal viac než 3%-ný podiel na celkových zdrojoch.

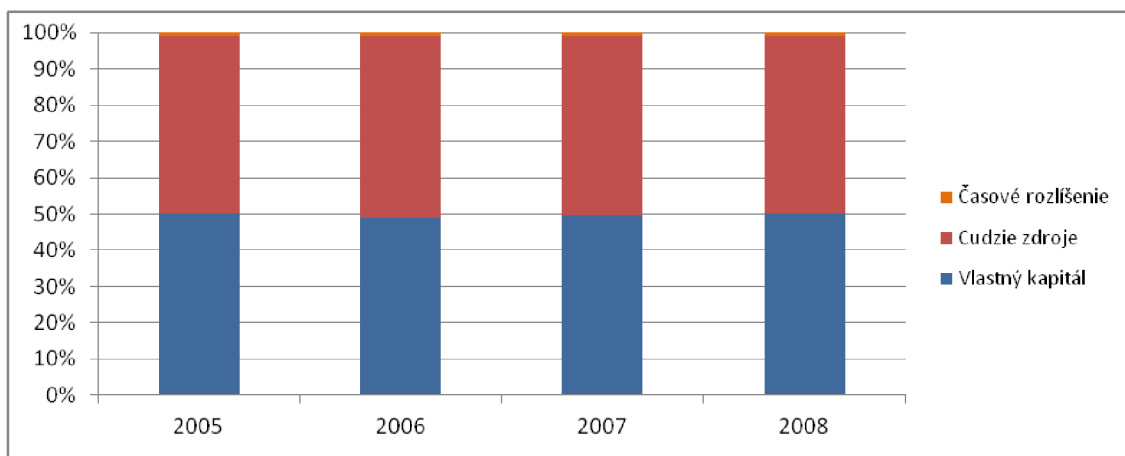
⁶¹ Zdroj: autor

Strana pasív	2005	2006	2007	2008
	%	%	%	%
Pasíva celkom	100,00	100,00	100,00	100,00
Vlastný kapitál	50,20	48,98	49,54	50,12
Základný kapitál	9,23	8,40	7,41	6,10
Kapitálové fondy	5,21	2,84	7,97	6,31
Fondy zo zisku	35,78	34,41	27,51	30,56
VH minulých rokov	-1,44	-0,12	2,83	6,41
VH bežného účtovného obdobia	1,42	3,45	3,82	0,75
Cudzíe zdroje	49,09	50,31	49,74	49,13
Rezervy	2,10	2,14	2,63	2,45
Dlhodobé záväzky	6,76	6,37	7,56	7,30
Krátkodobé záväzky	29,17	31,04	27,55	27,73
Bankové úvery a výpomoci	11,06	10,75	12,00	11,66
Časové rozlíšenie	0,71	0,71	0,72	0,75

Tab. č. 6: Vertikálna analýza pasív⁶²

U cudzích zdrojov je možné vidieť najväčší vplyv krátkodobých záväzkov, ktorých výška sa mení najmä v závislosti od záväzkov z obchodného styku, ktoré majú na nich majoritný podiel. Viditeľnejší pokles ich podielu, o 3.5 %, možno badať v roku 2007 práve vplyvom poklesu záväzkov z obchodného styku. Značný podiel na cudzích zdrojoch majú aj bankové úvery a výpomoci, a to z dôvodu neustálych investícií zo strany podniku v oblasti rekonštrukcie, úpravy a dostavby prevádzkových jednotiek, keďže tieto investície sú často kryté rôznymi investičnými úvermi. Ostatná časť cudzích zdrojov je tvorená prevažne dlhodobými záväzkami a to konkrétne ostatnými dlhodobými záväzkami a odloženými daňovými záväzkami.

⁶² Zdroj: autor

Graf č. 5: Vertikálny vývoj pasív⁶³

3.5.4 Vertikálna analýza výkazu zisku a straty

Výkaz zisku a straty	2005	2006	2007	2008
	%	%	%	%
Celkové tržby	100,00	100,00	100,00	100,00
Tržby z predaja tovaru	96,98	96,89	96,90	96,48
Nákl. vynaložené na obstaranie predaného tovaru	79,23	76,88	76,15	77,77
Obchodná marža	17,75	20,02	20,76	18,71
Výkony	3,02	3,11	3,10	3,52
Výkonová spotreba	6,37	6,24	5,93	6,41
Pridaná hodnota	14,40	16,88	17,93	15,82
Osobné náklady	12,77	13,27	13,54	13,53
VH z hospodárskej činnosti	1,44	2,86	2,81	0,96
VH z finančnej činnosti	-0,60	-0,54	-0,35	-0,37
VH z bežnej činnosti	0,68	1,73	1,86	0,35
VH z mimoriadnej činnosti	0,00	0,00	0,00	0,00
VH za účtovné obdobie	0,68	1,73	1,86	0,35

Tab. č. 7: Vertikálna analýza výkazu zisku a straty⁶⁴

Vertikálna analýza výkazu zisku a straty je vykonaná k celkovým tržbám, ktoré tvoria 100% a ktoré sú tvorené tržbami z predaja tovaru a výkonmi. Keďže sa jedná o obchodný podnik, tržby z predaja tovaru tvoria väčšinou časť celkových tržieb a okrem posledného roku ide vždy o takmer 97 %. Do roku 2007 badať pokles podielu

⁶³ Zdroj: autor

⁶⁴ Zdroj: autor

nákladov vynaložených na obstaranie predaného tovaru oproti stagnujúcim tržbám z predaja tovaru, v roku 2008 však dochádza k zmene tohto trendu. Výsledkom toho je aj pokles podielu obchodnej marže, čo je tiež zmena oproti predchádzajúcim rokom, kedy mal rastúcu tendenciu. Výrazný podiel na tom mala už vyššie spomenutá zmena v rámci veľkoobchodnej činnosti podniku. Do roku 2007 tiež klesá podiel výkonovej spotreby, popri rastúcich, resp. stagnujúcich výkonoch, pričom v roku 2008 dochádza opäť negatívnejmu javu a to k výraznému nárastu podielu výkonovej spotreby z dôvodu rastu najmä materiálových nákladov, nákladov na elektrickú energiu a nákladov na nákup drobného majetku. Rok 2008 sa prejavil v negatívnom svetle aj poklesom podielu pridanej hodnoty, čo súvisí s jej poklesom oproti predchádzajúcemu roku, stagnujúcim podielom osobných nákladov pri nižšom počte zamestnancov oproti roku 2007, ako aj nízkym výsledkom hospodárenia, ktorý v tomto roku tvoril len 0,35 % z tržieb, čo je oproti predchádzajúcim dvom rokom výrazný pokles.

3.6 Analýza rozdielových ukazovateľov

Táto kapitola je zameraná na zhodnotenie získaných výsledkov a vývoja rozdielových ukazovateľov⁶⁵ za sledované obdobie. Ide o ukazovatele zamerané prevažne na likviditu podniku.

3.6.1 Čistý pracovný kapitál

U čistého pracovného kapitálu je možné sledovať dynamický vývoj za obdobie 2005 – 2008. V rokoch 2005 a 2006 bola jeho hodnota veľmi nízka, v roku 2006 dokonca záporná. Napriek tomu, že podobná situácia nie je pri takomto podniku výnimočná, podnik sa tým vystavoval riziku insolventnosti umocnenému tým, že väčšina jeho obežného majetku bola tvorená zásobami, ktoré sú jeho najmenej likvidnou položkou. V ostatných rokoch sa tento stav normalizoval v dôsledku ako zvýšenia obežných aktív, tak aj zníženia krátkodobých záväzkov.

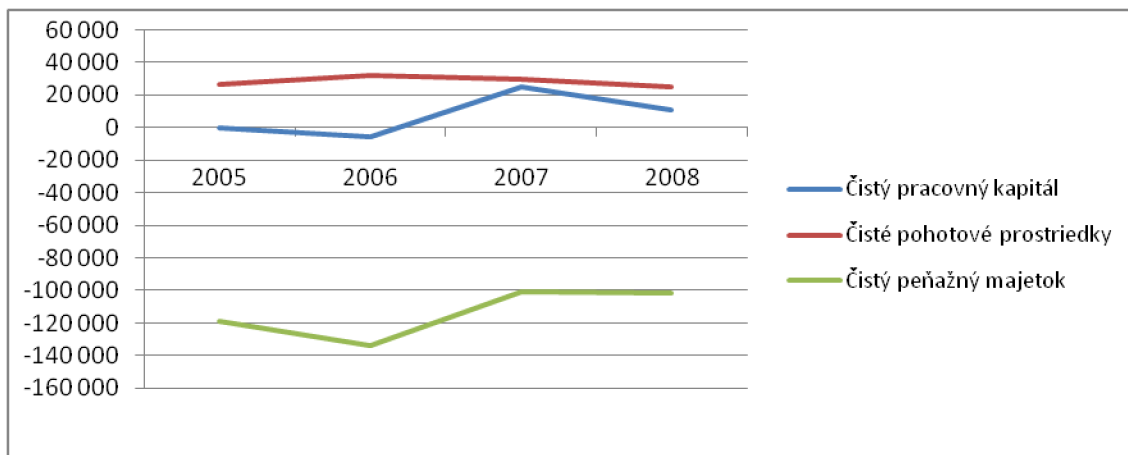
⁶⁵ Popísané na strane 26

Rozdielové ukazovatele (v tis. Sk)	2005	2006	2007	2008
Čistý pracovný kapitál	128	-5 650	24 977	10 663
Čisté pohotové prostriedky	25 135	25 158	29 578	13 543
Čistý peňažný majetok	-119 212	-133 930	-100 958	-101 942

Tab. č. 8: Rozdielové ukazovatele⁶⁶

3.6.2 Čisté pohotové prostriedky

Uvedené hodnoty čistých pohotových prostriedkov sú výsledkom prísnejšej varianty ich výpočtu, teda ako pohotové finančné prostriedky sú zahrnuté iba položky peniaze a účty v bankách a na druhej strane sú zahrnuté všetky okamžité splatné záväzky. Hodnota čistých pohotových prostriedkov je po všetky roky priaznivá z dôvodu nízkych okamžité splatných záväzkov v celom sledovanom období, pričom v roku 2007 sú dokonca nulové. Napriek znižujúcej sa hodnote čistých pohotových prostriedkov je ich výška dostatočne vysoká pre prípad výskytu nečakanej situácie. Podnik teda hradí včas väčšinu svojich splatných záväzkov, čo je dôležité najmä z hľadiska dôvery obchodných partnerov. Umožňuje to tiež podniku držať nižšie množstvo peňažných prostriedkov vzhľadom na ich nízku rentabilitu.

Graf č. 6: Vývoj rozdielových ukazovateľov (v tis. Sk)⁶⁷

⁶⁶ Zdroj: autor

⁶⁷ Zdroj: autor

3.6.3 Čistý peňažný majetok

Čistý peňažný majetok možno označiť za prísnejšiu modifikáciu čistého pracovného kapitálu, ktorý je týmto očistený od zásob a nelikvidných pohľadávok. Hodnoty čistého peňažného majetku sú po celé sledované obdobie záporné, čo je okrem vysokej hodnoty krátkodobých záväzkov spôsobené značným podielom zásob na obežných aktívach. Zlepšenie v posledných 2 rokoch vzhľadom na dosahované hodnoty nezohráva nijakú významnú úlohu.

3.7 Analýza pomerových ukazovateľov

Uvedená kapitola sa zameriava na pomerové ukazovatele⁶⁸. Zahŕňa analýzu likvidity, rentability, zadlženosti, aktivity a produktivity, ktoré sú hodnotené za sledované obdobie.

3.7.1 Analýza likvidity

Bežná likvidita vyjadruje násobok, ktorým obežné aktíva pokrývajú krátkodobé záväzky. Odporúčané hodnoty sa pohybujú v intervale 1,5 až 2,5. Už z výpočtu čistého pracovného kapitálu je zrejmé, že podnik tieto hodnoty nedosahoval ani v jednom roku. Je to spôsobené najmä krátkodobými záväzkami, tvoriacimi takmer tretinu jeho celkových zdrojov. Tieto hodnoty by mohli u veriteľov vyvolať pochybnosti, avšak vzhľadom na predmet podnikania, ukazovatele zadlženosti a schopnosť splácať svoje záväzky (čo dokazujú nízke okamžité splatné záväzky), nemusia byť vnímané ako výrazne negatívne.

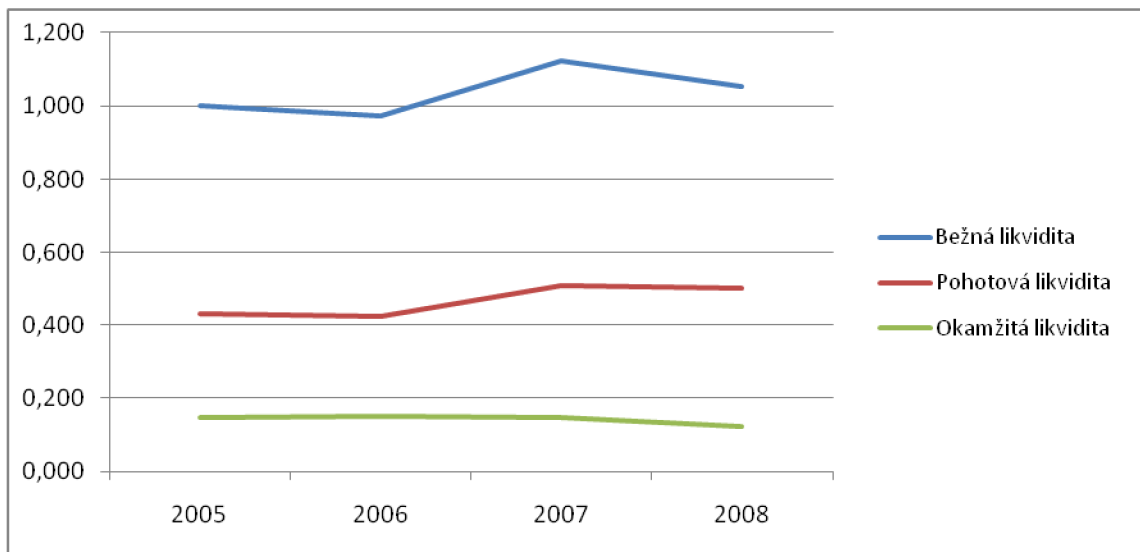
Ukazovatele likvidity	2005	2006	2007	2008
Bežná likvidita	1,001	0,973	1,125	1,053
Pohotová likvidita	0,432	0,425	0,508	0,501
Okamžitá likvidita	0,147	0,151	0,148	0,124

Tab. č. 9: Ukazovatele likvidity⁶⁹

⁶⁸ Popísané na strane 28.

⁶⁹ Zdroj: autor

Pohotovú likvidita predstavuje bežnú likviditu s vylúčením zásob ako najmenej likvidnej položky obežného majetku. Opäť je už z čistého peňažného majetku predvídateľné, že hodnoty za sledované obdobie budú hlboko pod odporúčanými hodnotami (1 – 1,5), čo je spôsobené tým, že zásoby tvoria značnú časť obežných aktív podniku. Hodnoty tohto ukazovateľa vyznievajú pre firmu ešte nepriaznivejšie ako hodnoty bežnej likvidity, čo znamená nadmernú váhu zásob v štruktúre obežných aktív, na druhej strane sú tieto zásoby likvidnejšie ako zásoby väčšiny iných podnikov.

Graf č. 7: Vývoj ukazovateľov likvidity⁷⁰

Okamžitú likvidita je výsledkom podielu pohotovú finančných prostriedkov a okamžite splatných záväzkov. Vzhľadom na nulovú hodnotu okamžite splatných záväzkov v roku 2007 sú pre výpočet použité krátkodobé záväzky, čo je podstatne prísnejšia modifikácia okamžitej likvidity. Hodnoty sú opäť po všetky roky značne pod dolnou hranicou optimálneho intervalu, a to najmä vplyvom použitia krátkodobých záväzkov vo výpočte okamžitej likvidity, keďže tie sú kľúčovým faktorom nízkych hodnôt všetkých druhov likvidity podniku.

⁷⁰ Zdroj: autor

3.7.2 Analýza rentability

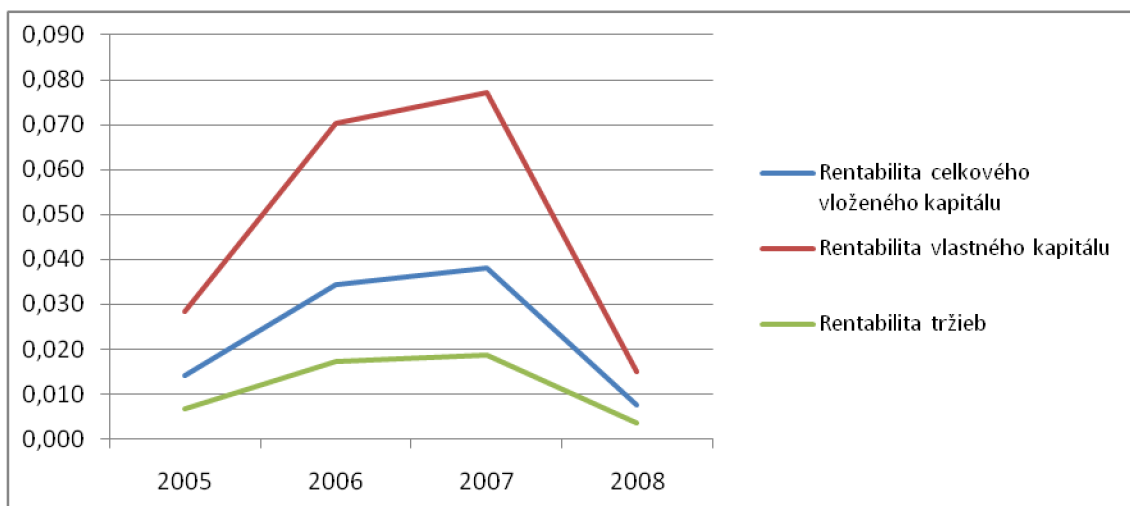
Rentabilita celkového vloženého kapitálu dosahuje aj v rokoch 2006 a 2007, kedy bola najvyššia a činila 3,5 % resp. 3,8 %, pomerne nízke hodnoty. V roku 2008, kedy bola naopak najnižšia, dosahovala iba 0,7 %, a to v dôsledku výraznejšieho zníženia výsledku hospodárenia v porovnaní s celkovými aktívami. Podnik dosahuje teda dlhodobo nízke hodnoty rentability celkového kapitálu, čo je okrem iného spôsobené veľkým majetkom podniku. Vzhľadom naň podnik nedokáže dosahovať rentabilnejší výsledok hospodárenia. Za pozitívum však možno brať aj samotný fakt, že je rentabilita za celé sledované obdobie kladná.

Ukazovatele rentability	2005	2006	2007	2008
Rentabilita celkového vloženého kapitálu	0,014	0,035	0,038	0,007
Rentabilita vlastného kapitálu	0,028	0,070	0,077	0,015
Rentabilita tržieb	0,007	0,018	0,019	0,004

Tab. č. 10: Ukazovatele rentability⁷¹

Rentabilita vlastného kapitálu je odrazom výnosnosti vlastníkov v pomere k riziku, ktoré podstupujú. Dosahuje približne dvojnásobné hodnoty oproti hodnotám rentability celkového vloženého kapitálu, takže je zaistená kladná finančná páka. Napriek tomu sa ani rentabilita vlastného kapitálu nepribližuje k všeobecne stanoveným optimálnym hodnotám, pričom jej vývoj približne kopíruje vývoj rentability celkového vloženého kapitálu. Je to dané popri faktoroch spomenutých pri rentabilite celkového vloženého kapitálu aj štruktúrou zdrojov.

⁷¹ Zdroj: autor

Graf č. 8: Vývoj ukazovateľov rentability⁷²

Rentabilita tržieb, odrážajúca mieru zisku na jednu korunu tržieb, sa v rokoch 2006 a 2007, kedy podnik vykazoval viac než dvojnásobnú hodnotu výsledku hospodárenia oproti ostatným dvom hodnoteným rokom, priblížila k minimálnym všeobecne požadovaným hodnotám, stanoveným ako 2 %. V roku 2008 však rentabilita výrazne klesá hlavne pod vplyvom poklesu výsledku hospodárenia.

3.7.3 Analýza zadlženosti

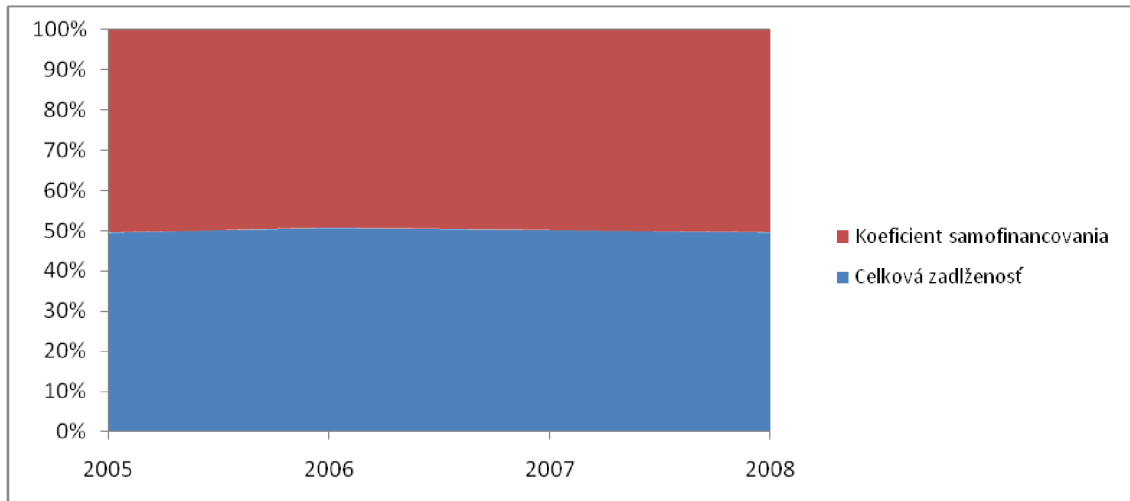
Už z vertikálnej analýzy je zreteľný pomer vlastných a cudzích zdrojov. **Celková zadlženosť** je v prípade podniku vyrovnaná za celé obdobie a nedochádza k žiadnym značným výkyvom, navyše od roku 2006 má klesajúci trend, čo je dané najmä postupným znižovaním vysokej hodnoty krátkodobých záväzkov. V kombinácii s nízkymi okamžite splatnými záväzkami a priaznivým ukazovateľom úrokového krytia by teda podnik napriek značne nepriaznivej likvidite nemal mať problémy pri získavaní prípadných ďalších úverov pri rozumnom úroku.

Ukazovatele zadlženosti	2005	2006	2007	2008
Celková zadlženosť	0,494	0,507	0,501	0,495
Koeficient samofinancovania	0,506	0,493	0,499	0,505
Ukazovateľ úrokového krytia	3,536	8,610	8,593	2,636

Tab. č. 11: Ukazovatele zadlženosti⁷³

⁷² Zdroj: autor

Koeficient samofinancovania je doplnkovým ukazovateľom celkovej zadlženosti a vyjadruje mieru finančnej nezávislosti podniku. Vzhľadom na vykazované hodnoty v danom období, ktoré majú od roku 2006 mierne stúpajúcu tendenciu, je možné o podniku tvrdiť, že je pomerne finančne nezávislý a sebestačný.

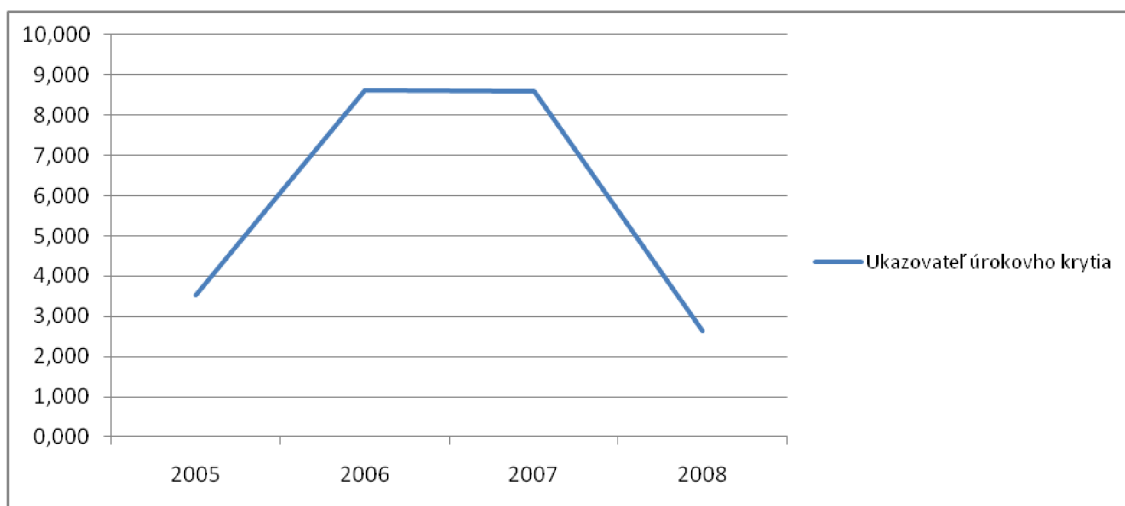

Graf č. 9: Vývoj ukazovateľov zadlženosti⁷⁴

U **úrokového krytia**, vyjadrujúceho únosnosť dlhového zaťaženia, je viditeľný relatívne dynamický vývoj. Jeho výška je závislá hlavne od výšky výsledku hospodárenia pred úrokmi a zdanením, pretože výkyvy u nákladových úrokov sú v prípade podniku menšie. Najvyššie hodnoty dosahuje podnik v roku 2006 vďaka rastu výsledku hospodárenia a miernemu poklesu nákladových úrokov. O rok neskôr aj napriek rastu výsledku hospodárenia sú hodnoty nižšie vplyvom rastu nákladových úrokov a v poslednom roku dochádza k výraznému poklesu výsledku hospodárenia a rastu úrokov. To malo za následok pokles úrokového krytia pod minimálnu hranicu optima, ktorá predstavuje trojnásobné pokrytie úrokov výsledkom hospodárenia.

⁷³ Zdroj: autor

⁷⁴ Zdroj: autor

Graf č. 10: Vývoj ukazovateľa úrokového krytia⁷⁵

3.7.4 Analýza aktivity

Obrat celkových aktív udáva počet obrátok celkových aktív za určitý časový interval. Hodnoty, ktoré dosahuje podnik v jednotlivých rokoch sú v odporúčanom intervale, ktorý činí 1,6 – 2,5 prípadne až 3. Aj v tomto ukazovateli je možné vidieť vyrovnanosť hodnôt za dané obdobie, pričom od roku 2006 badať mierne rastúci trend spôsobený medziročným rastom tržieb. Podnik teda napriek značnému majetku dokáže tento majetok efektívne využívať.

Ukazovatele aktivity	2005	2006	2007	2008
Obrat celkových aktív	2,092	1,997	2,052	2,168
Obrat stálych aktív	2,976	2,888	3,001	3,075
Obrat zásob	12,613	11,722	12,077	14,149
Doba obratu pohľadávok (v dňoch)	14,304	15,318	17,408	17,331
Doba obratu záväzkov (v dňoch)	61,847	67,448	61,587	58,158

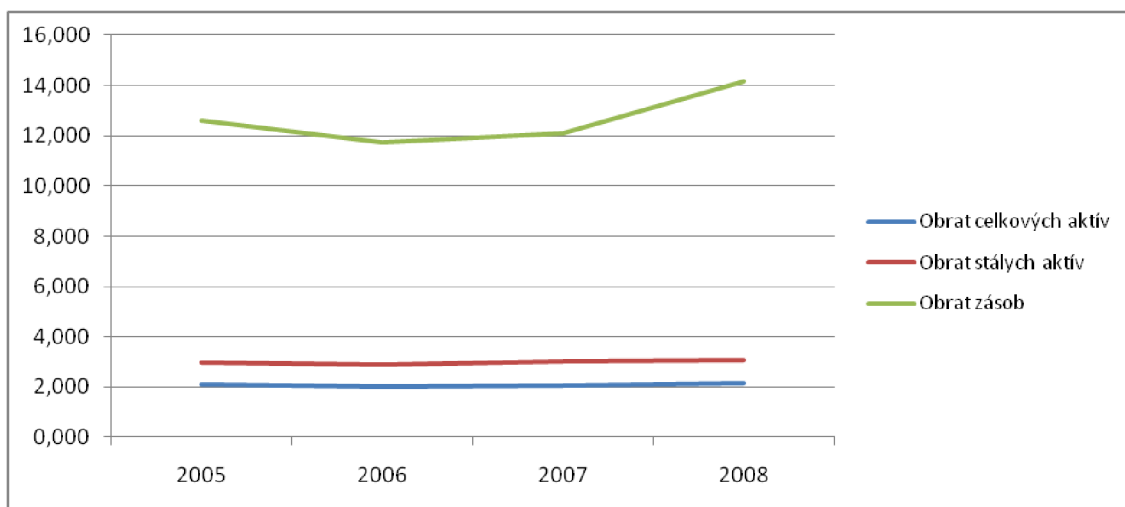
Tab. č. 12: Ukazovatele aktivity⁷⁶

Obrat stálych aktív je podobným ukazovateľom ako obrat celkových aktív, meria však využitie dlhodobého majetku. Odporúčané hodnoty sú také, aby obrat stálych aktív prevyšoval obrat celkových aktív. Podnik teda využíva svoje stále aktíva dostatočne

⁷⁵ Zdroj: autor

⁷⁶ Zdroj: autor

efektívne, pričom opäť vidno rastúci trend od roku 2006. Takisto je pozitívnym javom vzhľadom na rast stálych aktív fakt, že ich podnik dokáže využiť na zvýšenie tržieb.

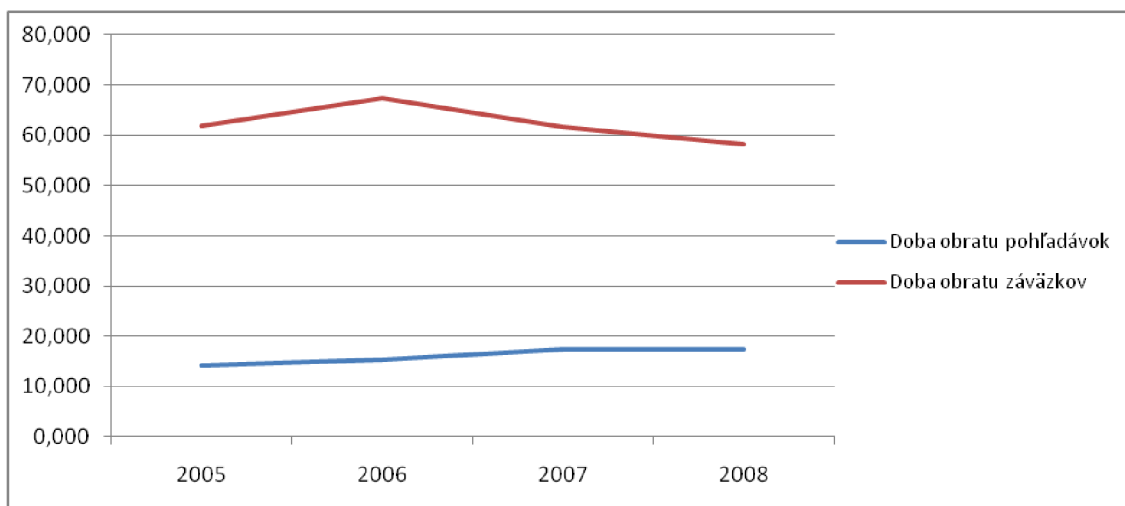

Graf č. 11: Vývoj ukazovateľov obratu⁷⁷

U **obratu zásob** neexistujú všeobecné odporúčané hodnoty. Platí však, že čím je vyšší, tým lepšie pre podnik. Hodnoty dosahované v analyzovanom podniku sú však pomerne nízke, čo je dané pomerne veľkými zásobami. V roku 2006 môžeme badať negatívny jav, ktorým je pokles hodnoty obratu, čo je dané podobne ako u predchádzajúcich dvoch ukazovateľov nižším nárastom tržieb v porovnaní s relevantnými položkami aktív. Od roku 2006 však badať stúpajúci trend, pričom v roku 2008 dochádza k výraznému rastu hodnoty, čo je pozitívne, avšak dané zrušením veľkoobchodnej činnosti, s dopadom do zániku časti zásob.

Doba obratu pohľadávok predstavuje čas trvania od vystavenia faktúry po jej inkaso. Podnik vykazuje veľmi priaznivé hodnoty tohto ukazovateľa napriek tomu, že má mierne rastúci trend. Tieto hodnoty sú ovplyvnené predovšetkým predmetom podnikania, vplyvom ktorého tvoria pohľadávky nevelikú časť majetku podniku, pričom sú tvorené predovšetkým pohľadávkami voči stravovacím spoločnostiam organizáciám ako sú školy, či materské školy a v dôsledku prenájmu.

⁷⁷ Zdroj: autor

Graf č. 12: Vývoj ukazovateľov doby obratu (v dňoch)⁷⁸

Doba obratu záväzkov naopak udáva čas, po ktorý podnik odkladá splatenie svojich záväzkov. V ideálnom prípade by mala byť doba obratu záväzkov o niečo vyššia než doba obratu pohľadávok. Aj keď v prípade analyzovaného podniku je doba obratu záväzkov vyššia, čo možno hodnotiť pozitívne, možno o nej uvažovať ako o príliš vysokej. Pozitívnym javom je jej klesajúca tendencia v posledných rokoch, čo je dané znižovaním krátkodobých záväzkov podniku.

3.7.5 Analýza produktivity

Produktivita práce podniku sa každým rokom sledovaného obdobia zvyšuje, čo je pozitívny jav a možno ho pripísať zvyšujúcim sa tržbám pri relatívne stálom počte zamestnancov. Hodnoty, ktoré podnik dosahuje možno označiť za priemerné v porovnaní s podobnými podnikmi.

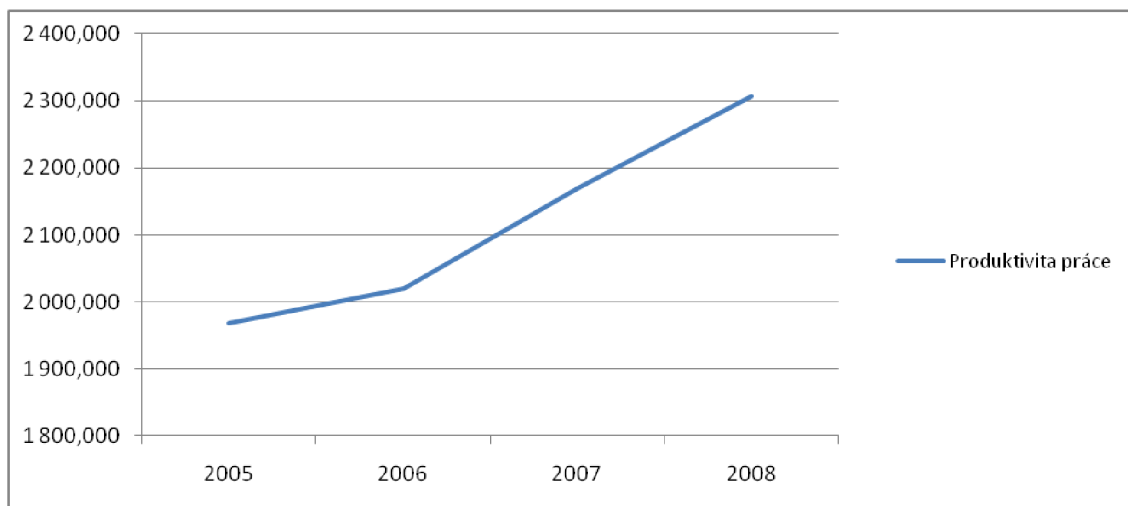
Ukazovatele produktivity	2005	2006	2007	2008
Mzdová produktivita	11,486	10,838	10,458	10,601
Produktivita práce (v Sk)	1 969,22	2 019,80	2 169,97	2 306,77

Tab. č. 13: Ukazovatele produktivity⁷⁹

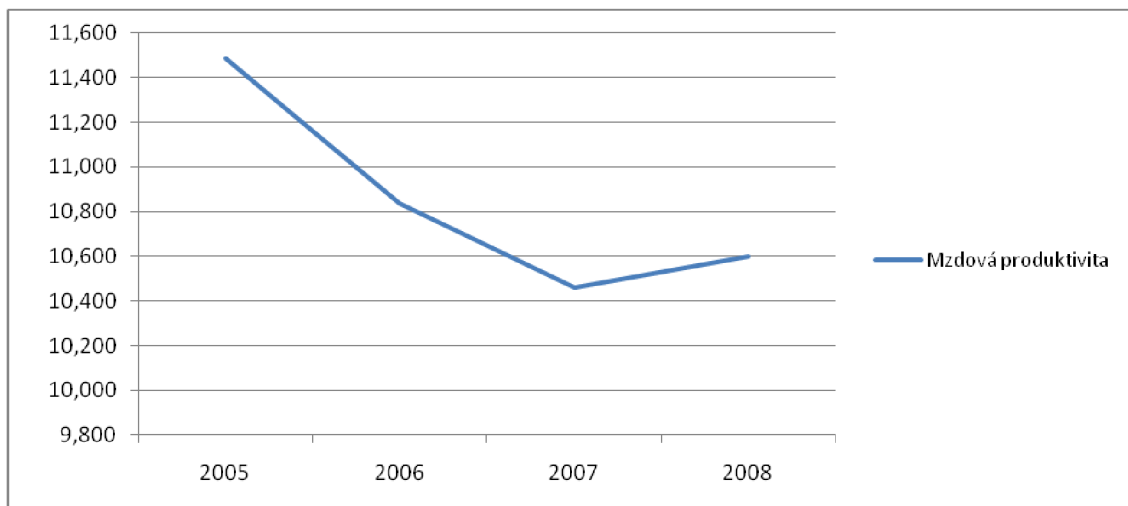
⁷⁸ Zdroj: autor

⁷⁹ Zdroj: autor

Ukazovateľ **mzdovej produktivity** udáva, koľkokrát tržby prevyšujú mzdové náklady. Podnik dosahuje v tomto smere tiež priemerné hodnoty a to aj napriek klesajúcej tendencii. Tá je spôsobená výraznejším rastom mzdových nákladov oproti tržbám. Ten je ovplyvnený najmä rastom priemernej mzdy v maloobchode, v dôsledku nízkej miery nezamestnanosti a veľkej konkurencie na trhu práce v celom sledovanom období.

Graf č. 13: Vývoj produktivity práce (v tis. Sk)⁸⁰

Graf č. 14: Vývoj mzdovej produktivity⁸¹

⁸⁰ Zdroj: autor

⁸¹ Zdroj: autor

3.8 Analýza sústav ukazovateľov

Nasledujúca kapitola je zameraná na sústavy ukazovateľov⁸², konkrétne Altmanov index a index IN 05. Uvedené indexy sú použité z dôvodu získania všeobecného prehľadu o stave podniku pri jednoduchosti ich výpočtu. Pri indexe IN 05 je dôležitým faktorom aj to, že slúži na vyhodnotenie finančného zdravia podnikov v českom prostredí, ktoré je veľmi podobné slovenskému.

3.8.1 Altmanov index

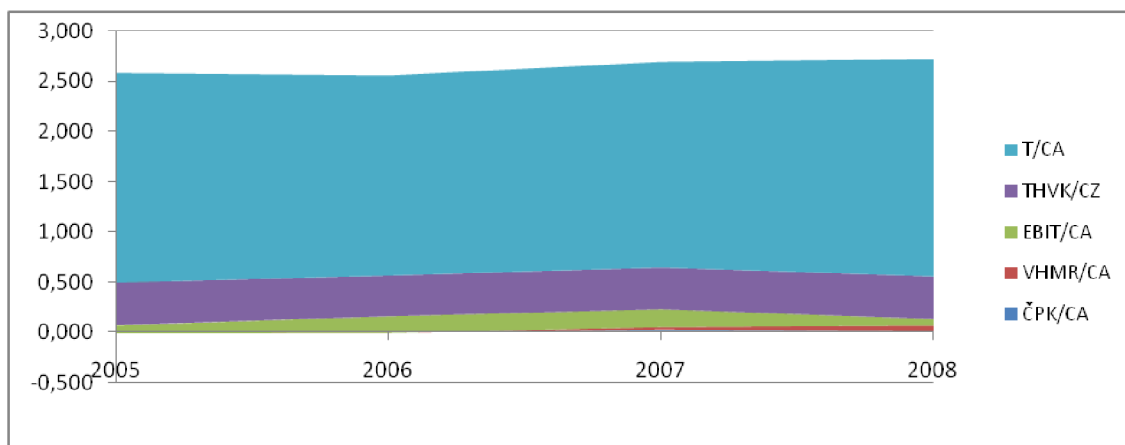
Podľa Altmanovho indexu sa podnik nachádza v jednotlivých rokoch sledovaného obdobia vždy v šedej zóne, avšak bližšie k pásnu prosperity. Navyše možno, okrem roku 2006, badať rastúci trend hodnoty indexu, čím sa podnik približuje hranici oddeľujúcej finančne zdravé podniky od ostatných. Nízke hodnoty vykazujú najmä prvé dva ukazovatele, čo súvisí s nízkymi až zápornými hodnotami čistého pracovného kapitálu predovšetkým v rokoch 2005 a 2006 a výsledku hospodárenia minulých rokov v tých istých rokoch. Naopak hodnota tretieho ukazovateľa v roku 2006 stúpila a udržala sa aj v roku 2007, vďaka nárastu výsledku hospodárenia pred úrokmi a zdanením. Najvýraznejšie sa na rastúcom trende Z-score podieľal posledný ukazovateľ, vďaka dobrému obratu celkových aktív.

Altmanov index	2005	2006	2007	2008
X ₁ (ČPK/CA)	0,000	-0,006	0,025	0,011
X ₂ (VHMR/CA)	-0,012	-0,001	0,024	0,054
X ₃ (EBIT/CA)	0,077	0,163	0,177	0,064
X ₄ (THVK/CZ)	0,429	0,409	0,418	0,428
X ₅ (T/CA)	2,087	1,993	2,048	2,164
Z-score	2,582	2,558	2,692	2,721

Tab. č. 14: Altmanov index⁸³

⁸² Popísané na strane 37.

⁸³ Zdroj: autor

Graf č. 15: Vývoj Altmanovho indexu⁸⁴

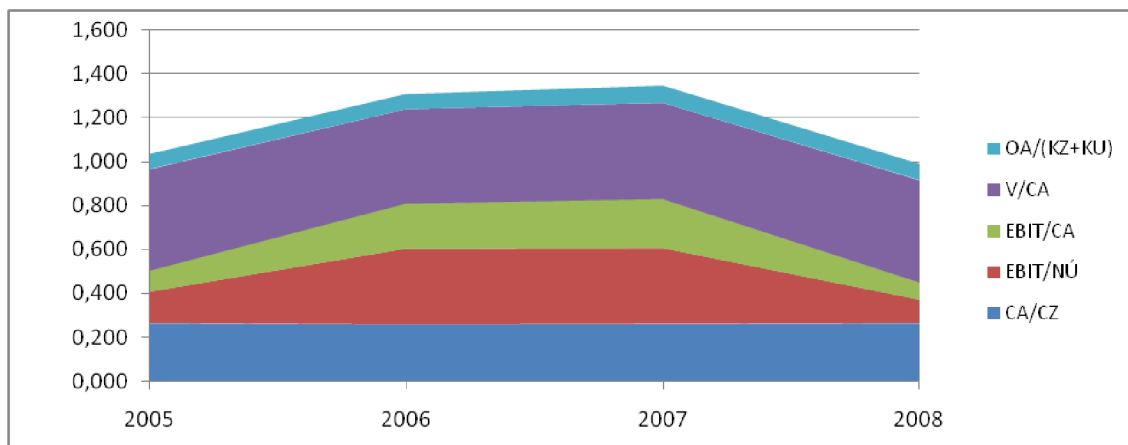
3.8.2 Index IN 05

Ako je možné vidieť z tabuľky, index IN 05 sa vyvíjal v sledovanom období oveľa dynamickejšie ako Altmanov index. Vzhľadom na to, že je zameraný na české podniky, mal by mať pre podnik väčšiu výpovednú hodnotu než Altmanov index. Bohužiaľ, jeho hodnoty nie sú pre podnik ani zďaleka tak priaznivé. Zaraďujú síce podnik v celom sledovanom období tiež do šedej zóny, avšak ani v jednom roku sa príliš nepribližujú k hranici prosperity. Najlepšie hodnoty vykazuje podnik v rokoch 2006 a 2007, kedy dosahujú 1,31 a 1,348 a nachádzajú sa bezpečne v šedej zóne, dokonca bližšie k pásu prosperity. V rokoch 2005 a 2008 sú však hodnoty pre podnik veľmi nelichotivé a podnik sa nachádza blízko pásu bankrotu. Ako je možné vidieť, ukazovatele A, D a E sú pomerne vyrovnané po všetky sledované roky. A a D dosahujú dokonca lepšie hodnoty v slabších rokoch vďaka nižším cudzím zdrojom (A) a vyšším výnosom popri celkových aktívach (D). Rozdiel medzi lepším obdobím a menej priaznivými rokmi je tvorený ukazovateľmi B a C, čo je dané výsledkom hospodárenia, ktorý je v rokoch 2006 a 2007 oproti rokom 2005 a 2008 2-3-násobný.

⁸⁴ Zdroj: autor

IN05	2005	2006	2007	2008
A (CA/CZ)	0,265	0,258	0,261	0,265
B (EBIT/NÚ)	0,141	0,344	0,344	0,105
C (EBIT/CA)	0,098	0,208	0,226	0,081
D (V/CA)	0,462	0,430	0,438	0,465
E (OA/(KZ + KÚ))	0,069	0,069	0,078	0,073
IN05	1,035	1,310	1,348	0,990

Tab. č. 15: Index IN 05⁸⁵

Graf č. 16: Vývoj indexu IN 05⁸⁶

3.9 Zhrnutie súčasnej situácie podniku

Na základe finančných výkazov a iných údajov z obdobia 2005 – 2008 bola prostredníctvom metód finančnej analýzy a vybraných ukazovateľov vykonaná komplexná analýza finančnej situácie podniku COOP Jednota Galanta, spotrebné družstvo za použitia MS Excel. Ďalej bola vykonaná SWOT analýza a Porterova analýza, ktorá umožnila získať na posúdenie nemenej významné informácie, na ktorých základe boli ďalej navrhnuté opatrenia vedúce k zlepšeniu súčasnej hospodárskej situácie podniku.

⁸⁵ Zdroj: autor

⁸⁶ Zdroj: autor

SWOT analýza

Zo SWOT analýzy evidentne vyplýva, že podnik má na trhu, na ktorom pôsobí, stabilné miesto vďaka dlhoročnému pôsobeniu v regióne. Z toho vyplýva znalosť podniku zo strany zákazníkov, znalosť prostredia a možnosť adaptácie v ňom zo strany podniku. Podnik má teda výhodu oproti konkurencii v znalosti a dlhoročnej tradícii, vďaka čomu má aj najširšiu stálu klientelu, ktorú si neustále buduje aj v súčasnosti. Napriek stálemu zvyšovaniu konkurencie má najlepšie pokrytie trhu v regióne pôsobenia a dominuje v obciach. Naopak, jeho slabými stránkami sú predovšetkým stav a vybavenie prevádzkových jednotiek, ich rôznorodosť, ako aj ponuka služieb. Podnik tiež zaostáva v oblasti prezentácie.

Porterova analýza

Analýza okolitého odvetvového prostredia podniku odhalila v podstate nulovú hrozbu zo strany substitútov vzhľadom na predmet podnikania a nízky vplyv zo strany obchodných partnerov resp. zákazníkov, najmä vďaka ich počtu. Naopak hrozba súčasnej a novej konkurencie je značná v dôsledku príchodu zahraničných reťazcov, k čomu značne prispieva okrem vhodného prostredia aj nenasýtenosť trhu, čo zvyšuje riziko straty trhového podielu.

Stavové ukazovatele

Majetok podniku sa vyznačuje stálou štruktúrou bez výraznejších zmien v jednotlivých rokoch ako aj rastom v rokoch 2006 a 2007, na čom majú podiel ako stále, tak aj obežné aktíva. V roku 2008 potom dochádza k jeho poklesu v dôsledku poklesu obežných aktív z dôvodu poklesu väčšiny jeho položiek, najmä však zásob, čo má pozitívny vplyv ako na niektoré ukazovatele likvidity, tak aj na obrat zásob. Dlhodobý hmotný majetok rastie v dôsledku neustálych investícií podniku, čo je pozitívne. Rastúcu tendenciu majú aj zásoby (ich rast v poslednom roku je spôsobený výlučne ukončením veľkoobchodnej činnosti), čo už tak pozitívne vzhľadom na nižší rast maloobchodného obratu nie je a vplyva negatívne na vyššie spomenuté ukazovatele.

Naopak, poklesom sa vyznačuje dlhodobý nehmotný majetok, pričom tento trend zvrátili až prípravy na euro v roku 2008. Ostatné položky aktív prechádzajú

dynamickým vývojom, pričom možno spomenúť 15-miliónovú pohľadávku, spôsobujúcu značný rast dlhodobých pohľadávok v roku 2007.

U zdrojov krytia majetku bol vývoj väčšiny položiek oveľa dynamickejší. Napriek tomu možno aj štruktúru pasív označiť sa relatívne stálu, pričom najväčší podiel na pasívach majú krátkodobé záväzky. Za relatívne pozitívny možno označiť pomer vlastných a cudzích zdrojov, ktorý hrá významnú rolu pri ukazovateľoch zadlženosti. Kým na raste celkových pasív sa v roku 2006 podieľali predovšetkým krátkodobé záväzky, v roku 2007 a 2008 zaznamenali pokles, čo sa pozitívne prejavilo v ukazovateľoch likvidity a dobe obratu záväzkov. Vývoj bankových úverov bol závislý najmä od miery investovania do podniku. Jedinou predvídateľnou položkou vlastného kapitálu je základný kapitál, ktorý zaznamenal za celé obdobie exponenciálne rastúci pokles, prejavujúci sa aj poklesom podielu na pasívach. Negatívom je znižovanie rastu výsledku hospodárenia, až jeho značný pokles v poslednom roku, čo sa samozrejme prejavilo na rentabilite podniku.

Podobne ako u súvahy je štruktúra výkazu zisku a straty pomerne vyrovnaná, s jednoznačne väčšinovým podielom tržieb z predaja tovaru. Pozitívny trend podnik nastolil vo vyššom raste obchodnej marže oproti tržbám. To sa mu však nepodarilo v roku 2008 udržať, čo však malo svoje príčiny, ktoré sú popísané vyššie. Podobne to bolo aj u výkonov a výkonovej spotreby, tu však bol tento trend udržaný. Rastúci trend mali osobné náklady, čo bolo vzhľadom na zvyšujúci sa počet zamestnancov (okrem roku 2008) a tlak v podobe nízkej nezamestnanosti a konkurencie na trhu práce pochopiteľné. Negatívny trend bol zaznamenaný u výsledku hospodárenia v dôsledku znižovania jeho rastu a v roku 2008 vyše 80%-mu poklesu, čím sa jeho podiel na tržbách znížil na 0,35 %.

Rozdielové ukazovatele

Hodnoty čistého pracovného kapitálu sú za sledované obdobie pomerne nízke z dôvodu vysokých krátkodobých záväzkov podniku, ktoré majú významný vplyv aj na neskoršie zlepšenie jeho hodnôt, vplyvom ich znižovania. V roku 2006 sa podnik vystavuje riziku insolventnosti z dôvodu zápornej hodnoty čistého pracovného kapitálu. Keďže zásoby

tvoria značnú časť obežných aktív podniku, hodnoty čistého peňažného majetku sú ešte nelichotivejšie a jeho hodnoty sú hlboko pod 0. Vzhľadom na to by mohol podnik ostať v prípade nečakanej situácie platobne neschopný, je však nutné spomenúť pomerne značnú likvidnosť zásob podniku. Na druhej strane podnik dosahuje veľmi dobré výsledky u čistých pohotových prostriedkov, čo je dané tým, že väčšinu záväzkov platí načas a okamžite splatné záväzky dosahujú pomerne nízke hodnoty. Podnik teda drží dostatočné množstvo prostriedkov vo forme pohotových finančných prostriedkov, použiteľných v prípade nečakanej situácie.

Pomerové ukazovatele

Podnik nedosahuje požadované hodnoty likvidity ani pri jednom jej stupni, čo je dané vysokými krátkodobými záväzkami. Alarmujúce sú najmä hodnoty pohotovej likvidity, keďže podnik by v dohľadnej dobe bol schopný splatiť nanajvýš polovicu svojich záväzkov. U okamžitej likvidity sú nízke hodnoty dané najmä použitím veľmi prísnej modifikácie ukazovateľa, a to nahradením okamžite splatných záväzkov krátkodobými záväzkami, čo značne ovplyvňuje jeho vypovedaciu hodnotu.

Hodnoty u všetkých druhov rentability sú v prípade podniku výrazne nižšie ako odporúčané hodnoty a to najmä rokoch 2005 a 2008, kedy podnik vykazuje iba minimálnu rentabilitu. Je to dané pomerne nízkym výsledkom hospodárenia v porovnaní s vlastným kapitálom, celkovými vloženými prostriedkami, ako aj v porovnaní s tržbami. Pozitívne však možno hodnotiť rentabilnosť podniku za celé sledované obdobie, ako aj slušné hodnoty rentability tržieb rokoch 2006 a 2007. Nutné je tiež spomenúť kladnú finančnú páku, teda rentabilita vlastného kapitálu by rástla prívodom cudzích zdrojov.

Ukazovatele zadlženosti poukazujú na vyrovnanú štruktúru zdrojov podniku počas sledovaného obdobia a na priestor pre zvýšenie zadlženosti v prípade potreby. Vyjadrujú dostatočnú nezávislosť podniku v danom období a v podstate ideálny pomer vlastných a cudzích prostriedkov. Veľmi priaznivá je výška úrokového krytia, keď výsledok hospodárenia pred úrokmi a zdanením niekoľkonásobne prevyšuje úroky,

takže podnik nielenže nie je v tomto smere ohrozený, ale vytvára dostatočný efekt aj pre vlastníkov.

Ukazovatele aktivity vykazujú efektívne hospodárenie s aktívami podniku. Jednotlivé ukazovatele vykazujú vyrovnanosť a optimálne hodnoty za sledované obdobie a od roku 2006 aj rastúci trend. Menej priaznivé hodnoty dosahujú iba obrat zásob, dosahujúci príliš nízke hodnoty a doba obratu záväzkov, ktorej hodnoty sú však vyššie ako hodnoty doby obratu pohľadávok, ktoré sú za sledované obdobie na veľmi dobrej úrovni, čo možno hodnotiť pozitívne.

V ukazovateľoch produktivity podnik dosahuje priemerné hodnoty. Pozitívne možno hodnotiť rast produktivity práce. Na druhej strane mzdová produktivita má klesajúcu tendenciu. Vyplýva to z toho, že napriek slušnému rastu tržieb je rast mzdových nákladov vyšší, z dôvodov už vyššie spomenutých.

Sústavy ukazovateľov

Sústavy ukazovateľov zaraďujú podnik do šedej zóny, ktorá značí, že podnik nie je ohrozený bankrotom, avšak nie možné ho označiť ani za prosperujúci podnik. Nedostatočné hodnoty sú spôsobené najmä ukazovateľmi zameranými na likviditu a rentabilitu podniku. Naopak podnik dosahuje dobre výsledky v oblasti aktivity a zadlženosti. V indexe IN 05, ktorý by mal mať pre podnik vzhľadom na jeho zameranie na české prostredie väčšiu váhu dosahuje podnik nižšie hodnoty a to najmä v rokoch 2005 a 2008, čo je spôsobené predovšetkým nižším ziskom v daných rokoch.

4 Návrhy na zlepšenie situácie podniku

Táto kapitola je zameraná na problémové a ohrozené oblasti podniku a na ich možné riešenia, resp. na opatrenia proti vzniku nových nedostatkov. Uvedené návrhy vychádzajú z vykonanej analýzy podniku, ktorej výsledky sú prezentované v predchádzajúcej kapitole.

Interiér a exteriér prevádzkových jednotiek je napriek neustálym investíciám a zlepšovaniu v tejto oblasti stále jedným z nedostatkov podniku. Problémom je najmä rôznorodosť siete prevádzkových jednotiek, ktorá napriek určitým výhodám, spôsobuje okrem rozdielnosti ich dizajnu aj rozdiely v sortimente, či ponúkaných službách, čo má za následok najmä nejednotnosť prezentovanej stratégie. Vzhľadom na to by bolo vhodné jednotlivé prevádzkové jednotky čo možno najviac zosúladiť a prezentovať ich spoločné prvky. Kvôli rozsiahlosti a rôznorodosti siete však nie je možné zjednotenie všetkých prevádzkových jednotiek vo všetkých smeroch. Je preto potrebné dostatočne odlíšiť jednotlivé kategórie prevádzkových jednotiek, ktoré majú spoločné určité elementy a primerane prezentovať ich prednosti. Podnik by teda mal predovšetkým zamerať na zjednotenie dizajnu interiéru a exteriéru a ponúkaných služieb a sortimentu prevádzkových jednotiek resp. ich jednotlivých kategórií. Mal by tiež pokračovať v investíciách a zlepšovaní technologickej vybavenosti prevádzkových jednotiek.

Takisto by sa mal zaoberať zvyšovaním úrovne poskytovaných služieb. Takémuto zlepšeniu by samozrejme mala predchádzať podrobná analýza služieb ponúkaných v súčasnosti a očakávaní zákazníkov, na základe ktorej by potom mohli byť ponúkané služby optimalizované. Podnik by sa mal zamerať hlavne na existujúce služby, z ktorých mnohé majú u spotrebiteľov veľký úspech a ktoré by mali byť doplnené, prípadne rozšírené, či optimalizované a samozrejme náležite prezentované.

Marketing a podpora predaja sú oblasťou, ktorej sa týkajú nasledujúce návrhy. Tieto aktivity sú v prípade podniku obmedzené na regionálnu úroveň, pretože v rámci Slovenska realizuje podnik spoločnú marketingovú stratégiu aliancie, zastupovanej organizáciou COOP Jednota Slovensko.

V tejto oblasti by bolo vhodné sa teda zamerať najmä na prezentáciu podniku v samotných prevádzkových jednotkách. Základom by malo byť využitie vhodných existujúcich plôch v prevádzkových jednotkách pôsobiacich na zákazníka vo chvíli nákupu. Tieto by mali byť využité na prezentáciu a propagáciu rôznych marketingových aktivít podniku. Jedná sa o rôzne propagačné materiály, či informačno-dekoračné prostriedky. Zlepšenie by bolo potrebné aj v oblasti merchandisingu, teda vystavovania firemných výrobkov v mieste predaja. V tejto oblasti by mal podnik zlepšiť spoluprácu s firmami, ktoré majú merchandising zvládnutý na vysokej úrovni.

Podnik by mal svoju pozornosť obrátiť tiež na rozšírenie tovaru vlastnej značky, aby zostal aj v tejto oblasti konkurencieschopný, keďže tovar vlastnej značky je v súčasnosti samozrejmosťou pre väčšinu konkurencie, ktorá ponúka širokú paletu sortimentu vlastnej značky. Mal by sa zamerať aj na mienkotvorný a ľahko porovnateľný sortiment, na ktorý by mala byť uvalená dostatočne nízka marža, vyvažovaná vyššou maržou u iných tovarov. Tento tovar by potom mal byť náležite propagovaný najmä formou letákov, ktorá je v súčasnosti v danom odvetví najefektívnejším riešením, pretože sa nezameriava na žiadnu skupinu spotrebiteľov a je najdostupnejším zdrojom informácií pre väčšinu spotrebiteľov aj v informačnom veku.

Podnik by mal tiež klásť svoju pozornosť na otváracie hodiny prevádzkových jednotiek a to aj napriek výraznému zlepšeniu v tejto oblasti v nedávnej minulosti. K predĺženiu otváracjej doby by mal pristúpiť aspoň u najväčších prevádzkových jednotiek v mestách, kde je sústredená konkurencia a to na úroveň väčšiny konkurencie. V súčasnosti sú na to vhodné podmienky aj z hľadiska zamestnancov, ktorí budú vzhľadom na súčasnú krízu a snahu udržať si zamestnanie prístupnejší voči podobnému opatreniu.

Aj napriek tomu, že problém s kvalifikovaným personálom nie je v súčasnosti aktuálny, čo je spôsobené najmä finančnou krízou, je tu hrozba jeho výskytu v budúcnosti, keďže väčšinu zamestnancov podniku tvoria pracovníci prevádzkových jednotiek na miestach, ktoré nie sú atraktívne, ani dobre finančne ohodnotené, či s možnosťou výrazného kariérneho rastu. Je teda potrebné udržať si kvalifikovaný personál vzhľadom na jeho zvyčajne prevládajúci nedostatok na trhu práce. Keďže mzdové náklady tvoria už aj tak

vysokú čiastku v nákladoch podniku, je potrebné udržať si a stimulovať zamestnancov aj iným spôsobom. Základom je príjemné prostredie v prevádzkach, keďže pracovníci v nich trávajú väčšinu času. Podnik by sa mal teda postarať, aby sa zamestnancom v prevádzkových jednotkách dobre pracovalo.

Ďalšou možnosťou zvyšovania lojality a motivácie personálu sú rôzne benefity a výhody akými sú napríklad sociálne výhody, odmeny za dosiahnuté výsledky, príspevky na kultúrne, či športové podujatia, prípadne ich organizácia podnikom, taktiež rôzne darčeky, či poskytnutie zliav. Tie by mali prispieť k budovaniu lojality a k udržaniu nízkej fluktuácie zamestnancov v podniku aj v pokrízovom období, keď sa zvýši boj o kvalifikovanú pracovnú silu.

Z vyššie interpretovaných výsledkov vykonanej finančnej analýzy vyplýva, že podnik dosahuje nízke hodnoty všetkých druhov likvidity, čo vyplýva nielen z ukazovateľov likvidity, ale aj z rozdielových ukazovateľov. Všetky druhy likvidity teda dosahujú hodnoty pod odporúčanými hodnotami, čo je spôsobené jednak vysokými záväzkami, jednak značným podielom zásob v obežných aktívach. Vzhľadom na to, že prevažná časť záväzkov podniku je tvorená záväzkami z obchodného styku, podnik platí väčšinu svojich záväzkov načas a dosahuje dobré hodnoty ukazovateľov zadlženosti, nie nutné nejaké výrazné znižovanie záväzkov, na ktoré aj tak nie je veľký priestor. Podnik by sa mal zamerať skôr na udržovanie ich úrovne, aby v budúcnosti nevznikli prípadné problémy.

Podnik by mal svoju pozornosť obrátiť predovšetkým na prílišnú váhu zásob v obežných aktívach a ich neustály rast, ktorý je okrem roku 2007 vyšší ako rast maloobchodného obratu, čo má vplyv na ukazovatele likvidity vylučujúce zásoby pre ich nízku likvidnosť. Pozitívnym efektom zníženia úrovne zásob by bolo aj zníženie nákladov súvisiacich s nimi a zlepšenie obratu zásob, ktorý dosahuje nízke hodnoty práve kvôli neprimeranému množstvu držaných zásob. Podnik by mal preto analyzovať príčiny daného problému a následne zlepšiť systém riadenia zásob a stanovenia optimálneho množstva. Odporúčaným riešením je okrem zvýšenej pozornosti venovanej

zásobám aj zlepšenie vnútropodnikovej komunikácie, školenie príslušného personálu a v prípade potreby komplexná optimalizácia zásobovania.

Nízke hodnoty rentability, ktoré podnik dosahuje sú dané viacerými faktormi, z ktorých nie všetky môže podnik ovplyvniť. Prvým je fakt, že podnik vlastní značné množstvo dlhodobého hmotného majetku vo forme prevádzkových jednotiek, ktorý značne zvyšuje hodnotu celkových aktív, ako aj to, že tie sú spolovice financované vlastným kapitálom. Z tohto hľadiska môže podnik ovplyvniť najmä výšku rentability vlastného kapitálu a to navýšením cudzích zdrojov vďaka kladnému pákovému efektu.

Druhým dôležitým faktorom ovplyvňujúcim rentabilitu je pomerne nízky výsledok hospodárenia aj napriek značným tržbám, čo vedie k tomu, že podnik by sa mal predovšetkým zamerať na znižovanie nákladov. Podnik by sa mal primárne snažiť o znižovanie nákladov na zaobstaranie tovaru a osobných nákladov, ktoré rastú rýchlejším tempom ako tržby z jeho predaja, aj keď pri týchto položkách má pomerne obmedzené možnosti.

V prvom prípade je to dané tým, že väčšina týchto nákladov nezávisí priamo na podniku a ich zníženie by zároveň mohlo viesť k zníženiu tržieb. Napriek tomu je v tejto oblasti vďaka vyjednávacjej sile voči dodávateľom určitý priestor na znižovanie, najmä vplyvom súčasnej hospodárskej krízy. V druhom prípade je to dané tým, že väčšinu osobných nákladov tvoria mzdové náklady a náklady na sociálne zabezpečenie, kde vzhľadom na už vyššie uvedené skutočnosti nie je významný priestor na ich znižovanie, aj keď aj v tomto prípade by vzhľadom na súčasnú krízu bola možná určitá korekcia. Najväčší potenciál na znižovanie ponúka teda výkonová spotreba, ktorej hodnota v roku 2008 tiež značne stúpila. Malo by ísť predovšetkým o šetrenie v oblasti energií realizáciou rôznych technických opatrení.

ZÁVER

Cieľom predloženej bakalárskej práce bolo zhodnotenie celkovej finančnej situácie podniku na základe vykonanej finančnej analýzy v prostredí MS Excel a navrhnutie opatrení v prípade existujúcich nedostatkov.

V tejto bakalárskej práci bola posúdená finančná situácia podniku COOP Jednota Galanta, spotrebné družstvo, zaoberajúceho sa maloobchodnou činnosťou so zameraním na potravinársky tovar a priemyselné tovary dennej potreby a to pomocou metód finančnej analýzy a vybraných ukazovateľov. Jednotlivé hodnoty ukazovateľov boli vypočítané a graficky znázornené pomocou vytvoreného spreadsheetu.

Finančnej analýze predchádzali Porterova analýza a SWOT analýza, pričom najmä druhá menovaná poskytla istý prehľad o súčasnej situácii analyzovaného podniku. Na jej základe boli navrhnuté niektoré opatrenia v personálnej oblasti a oblasti marketingu so zameraním na prezentáciu podniku využitím prevádzkových jednotiek. Tieto opatrenia by mali viesť zvyšovaniu lojality zamestnancov a zníženiu ich fluktuácie v podniku z hľadiska personálnej oblasti. Čo sa týka marketingovej oblasti, konečným cieľom opatrení by malo byť zlepšovanie mena podniku a zvyšovanie počtu spokojných zákazníkov.

Samotná finančná analýza odhalila tiež určité problémy podniku v oblasti likvidity a rentability. Odporúčania v oblasti likvidity sú zamerané predovšetkým na zásoby, ovplyvňujúce niektoré ukazovatele zamerané na likviditu, ktoré rastú každoročne neprimeraným tempom a tvoria značnú časť obežného majetku podniku.

V oblasti rentability sa odporúčania zameriavajú na znižovanie nákladov, ktoré by mohli viesť k zvýšeniu výsledku hospodárenia. Napriek tomu, že podnik je ziskový, čo možno považovať za pozitívny jav, naskytuje sa priestor na určité zlepšenie rentability znižovaním niektorých položiek nákladov. V prípade vlastného kapitálu je možné vydať sa aj cestou zvyšovania cudzích zdrojov, čo je však nutné robiť s obozretnosťou vzhľadom na zadlženosť.

Finančná analýza podniku bola vykonaná prostredníctvom spreadsheetu, ktorý za nulového zvýšenia nákladov zvyšuje kvalitu a stupeň automatizácie jej vykonávania. Splnil teda cieľ, ktorým bolo predovšetkým zlepšenie pomeru kvalita/náklady na vykonanie finančnej analýzy.

Na záver je možné konštatovať splnenie cieľov bakalárskej práce. V prípade jej akéhokoľvek prínosu pre podnik by bol účel vypracovania bakalárskej práce splnený.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATURY

- 1) BLAHA, Z. S., JINDŘICHOVSKÁ, I. *Jak posoudit finanční zdraví firmy*. 3. vyd. Praha: Management Press, s.r.o., 2006. 194 s. ISBN 80-7261-145-3.
- 2) KISLINGEROVÁ, E., HNILICA, J. *Finanční analýza – krok za krokem*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2005. 137 s. ISBN 80-7179-321-3.
- 3) KONEČNÝ, M. *Finanční analýza a plánování*. 9. vyd. Brno: Ing. Zdeněk Novotný CSc., 2004. 102 s. ISBN 80-214-2564-4.
- 4) KOVANICOVÁ, D., KOVANIC, P. *Poklady skryté v účetnictví, Díl I – Jak porozumět účetním výkazům*. 3. vyd. Praha: POLYGON, 1996. 256 s. ISBN 80-85967-42-1.
- 5) KOVANICOVÁ, D., KOVANIC, P. *Poklady skryté v účetnictví, Díl II - Finanční analýza účetních výkazů*. 2. vyd. Praha: POLYGON, 1995. 300 s. ISBN 80-85967-07-3.
- 6) MÁČE, M. *Finanční analýza obchodních a státních organizací*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s., 2006. 156 s. ISBN 80-247-1558-9.
- 7) *MS Excel* [online]. [cit. 2010-01-26]. Dostupné z: <<http://www.fce.vutbr.cz/studium/materialy/excel/default.htm>>.
- 8) NEUMAIEROVÁ, I., NEUMAIER, I. *Výkonnost a tržní hodnota firmy*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s., 2002. 216 s. ISBN 80-247-0125-1.
- 9) RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza – metody, ukazatele, využití v praxi*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s., 2010. 144 s. ISBN 978-80-247-3308-1.
- 10) SEDLÁČEK, J. *Finanční analýza podniku*. 1. vyd. Brno: Computer Press, a. s., 2007. 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6.
- 11) SEDLÁČEK, J. *Účetní data v rukou manažera: Finanční analýza v řízení firmy*. 2. vyd. Praha: Computer Press, a. s., 2001. 220 s. ISBN 80-7226-562-8.
- 12) VALACH, J. a kol. *Finanční řízení podniku*. 1. vyd. Praha: Ekopress, s.r.o., 1997. 247 s. ISBN 80-901991-6-X.
- 13) *Visual Basic for Application – v prostředí MS Office* [online]. 2003 [cit. 2010-01-26]. Dostupné z: <<http://www.sjf.tuke.sk/transferinovacii/pages/archiv/transfer/6-2003/pdf/148-150.pdf>>.
- 14) WALKENBACH, J. *Microsoft excel 2000 & 2002: programování ve VBA*. 2. vyd. Brno: Computer Press, a. s., 2004. 707 s. ISBN 80-7226-547-4.

ZOZNAM PRÍLOH

Príloha č. 1: Súvaha a výkaz zisku a straty

Príloha č. 2: Kód Visual Basic for Application

Príloha č. 1: Súvaha a výkaz zisku a straty (v tis. Sk)

Označenie	Strana aktív	2005	2006	2007	2008
	Aktíva celkom	625 131	685 684	727 534	719 217
A.	Pohľadávky za upísané vlastné imanie	0	0	0	0
B.	Neobežný majetok	439 390	474 213	497 415	507 047
B.I.	Dlhodobý nehmotný majetok	531	520	328	637
B.I.	1. Zriaďovacie náklady	0	0	0	0
	2. Aktivované náklady na vývoj	0	0	0	0
	3. Softvér	531	520	328	637
	4. Oceniteľné práva	0	0	0	0
	5. Goodwill	0	0	0	0
	6. Ostatný dlhodobý nehmotný majetok	0	0	0	0
	7. Obstarávaný dlhodobý nehmotný majetok	0	0	0	0
	8. Poskytnuté preddavky na dlhodobý nehmotný majetok	0	0	0	0
B.II.	Dlhodobý hmotný majetok	405 025	439 814	464 443	473 766
B.II.	1. Pozemky	17 962	16 649	23 424	22 473
	2. Stavby	328 804	349 642	383 785	391 777
	3. Samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí	53 478	57 520	47 397	45 725
	4. Pestovateľské celky trvalých porastov	0	0	0	0
	5. Základné stádo a ťažné zvieratá	0	0	0	0
	6. Ostatný dlhodobý hmotný majetok	240	217	200	176
	7. Obstarávaný dlhodobý hmotný majetok	4 541	15 785	9 636	12 795
	8. Poskytnuté preddavky na dlhodobý hmotný majetok	0	1	1	820
	9. Opravná položka k nadobudnutému majetku	0	0	0	0
B.III.	Dlhodobý finančný majetok	33 834	33 879	32 644	32 644
B.III.	1. Podielové cenné papiere a podiely v ovládanej osobe	0	0	0	0

2.	Podielové cenné papiere a podiely v spoločnosti s podstatným vplyvom	18 450	18 495	18 495	18 495
3.	Ostatné dlhodobé cenné papiere a vklady	15 384	15 384	14 149	14 149
4.	Pôžičky účtovnej jednotke v konsolidovanom celku	0	0	0	0
5.	Ostatný dlhodobý finančný majetok	0	0	0	0
6.	Pôžičky s dobou splatnosti najviac jeden rok	0	0	0	0
7.	Obstarávaný dlhodobý finančný majetok	0	0	0	0
8.	Poskytnuté preddavky na dlhodobý finančný majetok	0	0	0	0
C.	Obežný majetok	182 511	207 215	225 395	210 111
C.I.	Zásoby	103 665	116 830	123 623	110 212
C.I.	1. Materiál	1 070	1 137	1 195	1 244
	2. Nedokončené výroba a polotovary	0	0	0	0
	3. Zákazková výroba s predpokladanou dobou ukončenia dlhšou ako jeden rok	0	0	0	0
	4. Výrobky	0	0	0	0
	5. Zvieratá	0	0	0	0
	6. Tovar	102 595	115 693	122 428	108 968
	7. Poskytnuté preddavky na zásoby	0	0	0	0
C.II.	Dlhodobé pohľadávky	20 019	20 334	36 050	32 494
C.II.	1. Pohľadávky z obchodného styku	17 450	17 450	32 450	29 169
	2. Pohľadávky voči ovládanej osobe a ovládajúcej osobe	0	0	0	0
	3. Ostatné pohľadávky v rámci konsolidovaného celku	0	0	0	0
	4. Pohľadávky voči spoločníkom, členom a združeniu	0	0	0	0
	5. Iné pohľadávky	0	0	0	0
	6. Odložená daňová pohľadávka	2 569	2 884	3 600	3 325
C.III.	Krátkodobé pohľadávky	31 935	37 936	36 144	42 575
C.III.	1. Pohľadávky z obchodného styku	26 134	33 798	32 827	31 880
	2. Pohľadávky voči ovládanej osobe a ovládajúcej osobe	0	0	0	0
	3. Ostatné pohľadávky v rámci konsolidovaného celku	0	0	0	0

4.	Pohľadávky voči spoločníkom, členom a združeniu	0	0	0	0
5.	Sociálne zabezpečenie	0	0	0	0
6.	Daňové pohľadávky	0	0	0	5 384
7.	Iné pohľadávky	5 801	4 138	3 317	5 311
C.IV.	Finančné účty	26 892	32 115	29 578	24 830
C.IV.	1. Peniaze	5 602	6 283	5 643	8 005
	2. Účty v bankách	21 290	25 832	23 935	16 825
	3. Účty v bankách v s dobou viazanosti dlhšou ako jeden rok	0	0	0	0
	4. Krátkodobý finančný majetok	0	0	0	0
	5. Obstarávaný krátkodobý finančný majetok	0	0	0	0
D.	Časové rozlíšenie	3 230	4 256	4 724	2 059
D.I.	1. Náklady budúcich období	314	846	615	866
	2. Príjmy budúcich období	2 916	3 410	4 109	1 193

Označenie	Strana Pasív	2005	2006	2007	2008
	Pasíva celkom	625 131	685 684	727 534	719 217
A.	Vlastné imanie	313 785	335 864	360 424	360 470
A.I.	Základné imanie	57 682	57 618	53 906	43 854
A.I.	1. Základné imanie	57 682	57 618	53 906	43 854
	2. Vlastné akcie a vlastné obchodné podiely	0	0	0	0
	3. Zmena základného imania	0	0	0	0
A.II.	Kapitálové fondy	32 577	19 473	57 993	45 367
A.II.	1. Emisné ážio	0	0	0	0
	2. Ostatné kapitálové fondy	33 100	19 996	58 516	45 890
	3. Zákonný rezervný fond (nedeliteľný fond) z kapitálových vkladov	0	0	0	0
	4. Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov	0	0	0	0
	5. Oceňovacie rozdiely z kapitálových účastín	-523	-523	-523	-523

	6.	Oceňovacie rozdiely z precenenia pri splnutí a rozdelení	0	0	0	0
A.III.		Fondy zo zisku	223 667	235 913	200 170	219 768
A.III.	1.	Zákonný rezervný fond	0	0	0	0
	2.	Nedeliteľný fond	194 074	194 074	194 074	194 074
	3.	Štatutárne a ostatné fondy	29 593	41 839	6 096	25 694
A.IV.		Výsledok hospodárenia minulých rokov	-9 021	-802	20 567	46 095
A.IV.	1.	Nerozdelený zisk minulých rokov	0	0	20 567	46 095
	2.	Nerozdelená strata minulých rokov	-9 021	-802	0	0
A.V.		Hospodársky výsledok bežného účtovného obdobia	8 880	23 662	27 788	5 386
B.		Závázky	306 900	344 969	361 864	353 366
B.I.		Rezervy	13 147	14 682	19 157	17 625
B.I.	1.	Rezervy zákonné	0	0	0	0
	2.	Ostatné dlhodobé rezervy	0	0	0	0
	3.	Krátkodobé rezervy	13 147	14 682	19 157	17 625
B.II.		Dlhodobé záväzky	42 251	43 705	54 988	52 468
B.II.	1.	Dlhodobé záväzky z obchodného styku	0	0	0	0
	2.	Dlhodobé nevyfakturované dodávky	0	0	0	0
	3.	Dlhodobé záväzky voči ovládanej osobe a ovládajúcej osobe	0	0	0	0
	4.	Ostatné dlhodobé záväzky v rámci konsolidovaného celku	0	0	0	0
	5.	Dlhodobo prijaté preddavky	8 284	3 782	1 984	0
	6.	Dlhodobé zmenky na úhradu	0	0	0	0
	7.	Vydané dlhopisy	0	0	0	0
	8.	Záväzky zo sociálneho fondu	666	708	937	1 302
	9.	Ostatné dlhodobé záväzky	17 561	19 858	29 492	26 077
	10.	Odložený daňový záväzok	15 740	19 357	22 575	25 089
B.III.		Krátkodobé záväzky	182 383	212 865	200 418	199 448
B.III.	1.	Záväzky z obchodného styku	160 221	176 195	166 988	168 748

	2.	Nevyfaktúrované dodávky	2 116	3 165	4 295	5 465
	3.	Závazky voči ovládanej osobe a ovládajúcej osobe	0	0	0	0
	4.	Ostatné záväzky v rámci konsolidovaného celku	0	0	0	0
	5.	Závazky voči spoločníkom a združeniu	1 095	9 147	1 971	3 423
	6.	Závazky voči zamestnancom	6 962	8 090	9 751	8 782
	7.	Závazky zo sociálneho zabezpečenia	4 650	5 434	6 136	5 762
	8.	Daňové záväzky a dotácie	6 599	10 161	10 709	4 999
	9.	Ostatné záväzky	740	673	568	2 269
B.IV.		Bankové úvery a výpomoci	69 119	73 717	87 301	83 825
B.IV.	1.	Bankové úvery dlhodobé	12 759	17 074	27 526	22 492
	2.	Bežné bankové úvery	36 942	34 430	34 274	35 311
	3.	Krátkodobé finančné výpomoci	19 418	22 213	25 501	26 022
C.		Časové rozlíšenie	4 446	4 851	5 246	5 381
C.I.	1.	Výdavky budúcich období	4 424	4 851	5 246	5 381
	2.	Výnosy budúcich období	22	0	0	0

Označenie	Výkaz zisku a straty	2005	2006	2007	2008
I.	Tržby z predaja tovaru	1 268 103	1 326 859	1 446 729	1 504 473
A.	Náklady vynaložené na obstaranie predaného tovaru	1 036 012	1 052 754	1 136 867	1 212 744
+	Obchodná marža	232 091	274 105	309 862	291 729
II.	Výroba	39 459	42 566	46 212	54 906
II.	1. Tržby za predaj vlastných výrobkov a služieb	39 459	42 401	46 212	54 906
	2. Zmena stavu vnútro podnikových zásob	0	0	0	0
	3. Aktivácia	0	165	0	0
B	Výrobná spotreba	83 277	85 461	88 457	99 981
B.I.	1. Spotreba materiálu a energie a ostatných neskladovateľných dodávok	41 362	46 793	53 242	62 783
B.II.	2. Služby	41 915	38 668	35 215	37 198

+	Pridaná hodnota	188 273	231 210	267 617	246 654
C.	Osobné náklady	167 028	181 696	202 214	211 055
C.	1. Mzdové náklady	119 714	129 562	145 153	150 266
C.	2. Odmeny členom orgánov spoločnosti a družstva	1 215	1 410	1 587	1 930
C.	3. Náklady na sociálne zabezpečenie	39 354	43 340	47 472	50 712
C.	4. Sociálne náklady	6 745	7 384	8 002	8 147
D.	Dane a poplatky	3 905	3 690	3 654	4 114
E.	Odpisy dlhodobého nehmotného a hmotného majetku	27 982	25 615	28 969	29 518
III.	Tržby z predaja dlhodobého majetku a materiálu	59 958	27 308	12 168	23 662
F.	Zostatková cena predaného dlhodobého majetku a predaného materiálu	32 432	9 493	3 705	9 510
IV.	Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti	6 958	6 707	8 062	6 133
G.	Ostatné náklady na hospodársku činnosť	4 975	5 565	7 399	7 270
V.	Prevod výnosov z hospodárskej činnosti	0	0	0	0
H.	Prevod nákladov na hospodársku činnosť	0	0	0	0
*	Výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti	18 867	39 166	41 906	14 982
VI.	Tržby z predaja cenných papierov a podielov	0	0	0	0
I.	Predané cenné papiere a podiely	0	0	0	0
VII.	Výnosy z dlhodobého finančného majetku	26	0	4 006	2 155
VII.	1. Výnosy z cenných papierov a podielov v ovládanej osobe a v spol. s podstatným vplyvom	26	0	1 210	3
	2. Výnosy z ostatných dlhodobých cenných papierov a podielov	0	0	2 796	2 152
	3. Výnosy z ostatného dlhodobého finančného majetku	0	0	0	0
VIII.	Výnosy z krátkodobého finančného majetku	0	0	0	0
J.	Náklady na krátkodobý finančný majetok	0	0	0	0
IX.	Výnosy z precenenia cenných papierov a výnosy z derivátových operácií	0	0	0	0
K.	Náklady na precenenie cenných papierov a náklady na derivátové operácie	0	0	0	0
L.	Tvorba a zúčtovanie opravných položiek k finančnému majetku	0	0	0	0
X.	Výnosové úroky	447	684	828	1 656

M.	Nákladové úroky	4 380	4 168	4 821	5 583
XI.	Kurzové zisky	1	2	5	9
N.	Kurzové straty	3	15	13	31
XII.	Ostatné výnosy z finančnej činnosti	12	0	0	0
O.	Ostatné náklady na finančnú činnosť	3 913	3 953	5 304	4 053
XIII.	Prevod finančných výnosov	0	0	0	0
P.	Prevod finančných nákladov	0	0	0	0
*	Výsledok hospodárenia z finančnej činnosti	-7 810	-7 450	-5 299	-5 847
R.	Daň z príjmov z bežnej činnosti	2 226	8 058	8 819	3 749
R.	1. -splatná	1 110	4 756	6 317	959
	2. -odložená	1 116	3 302	2 502	2 790
**	Výsledok hospodárenia z bežnej činnosti	8 831	23 658	27 788	5 386
XIV.	Mimoriadne výnosy	60	5	0	0
S.	Mimoriadne náklady	0	0	0	0
T.	Daň z príjmov z mimoriadnej činnosti	11	1	0	0
T.	1. -splatná	11	1	0	0
	2. -odložená	0	0	0	0
*	Výsledok hospodárenia z mimoriadnej činnosti	49	4	0	0
U.	Prevod podielov na výsledku hospodárenia spoločníkom	0	0	0	0
***	Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie	8 880	23 662	27 788	5 386

Príloha č. 2: Kód Visual Basic for Application

Otvorenie formulára

```
Private Sub CommandButton1_Click()  
Unload Menu  
Menu.Hide  
Load UserForm1  
UserForm1.Show  
End Sub
```

Uloženie údajov

```
Private Sub CommandButton1_Click()  
a = ComboBox2  
Select Case a  
    Case "1."  
        b = "D"  
    Case "2."  
        b = "E"  
    Case "3."  
        b = "F"  
    Case "4."  
        b = "G"  
End Select  
If ComboBox1 <> "" And ComboBox2 <> "" Then  
    If Worksheets("Súvaha - pasíva").Range(b & 3) <> "" And Worksheets("Súvaha -  
pasíva").Range(b & 3) <> val(TextBox93) Then  
        MsgBox ("Aktíva sa nerovnajú pasívam"), vbCritical  
    Else:  
        If Worksheets("Cash Flow").Range(b & 60) <> "" And Worksheets("Cash  
Flow").Range(b & 60) <> val(TextBox148) Then  
            MsgBox ("Finančný majetok nezodpovedá Stavu peňažných prostriedkov na  
konci obdobia v Cash Flow"), vbCritical  
        Else:  
            If TextBox94 = "" Or TextBox97 = "" Or TextBox98 = "" Or TextBox99 = ""  
Or TextBox100 = "" Or TextBox101 = "" Or TextBox102 = "" Or TextBox103  
= "" Or TextBox104 = "" Or TextBox106 = "" Or TextBox107 = "" Or  
TextBox108 = "" Or TextBox109 = "" Or TextBox110 = "" Or TextBox111 =  
"" Or TextBox112 = "" Or TextBox113 = "" Or TextBox114 = "" Or
```

```
TextBox116 = "" Or TextBox117 = "" Or TextBox118 = "" Or TextBox119 =
"" Or TextBox120 = "" Or TextBox121 = "" Or TextBox122 = "" Or
TextBox123 = "" Or TextBox126 = "" Or TextBox127 = "" Or TextBox128 =
"" Or TextBox129 = "" Or TextBox130 = "" Or TextBox131 = "" Or
TextBox132 = "" Or TextBox134 = "" Or TextBox135 = "" Or TextBox136 =
"" Or TextBox137 = "" Or TextBox138 = "" Or TextBox139 = "" Or
TextBox141 = "" Or TextBox142 = "" Or TextBox143 = "" Or TextBox144 =
"" Or TextBox145 = "" Or TextBox146 = "" Or TextBox147 = "" Or
TextBox149 = "" Or TextBox150 = "" Or TextBox151 = "" Or TextBox152 =
"" Or TextBox153 = "" Or TextBox155 = "" Or TextBox156 = "" Then
```

```
    If MsgBox("Jedna, alebo viac položiek je prázdnych. Chcete napriek
tomu údaje uložiť?", vbYesNo) = vbYes Then GoTo pok
```

```
Else:
```

```
    pok:
```

```
Worksheets("Súvaha - aktíva").Range(b & 2) = ComboBox1
Worksheets("Súvaha - aktíva").Range(b & 3) = val(TextBox93)
Worksheets("Súvaha - aktíva").Range(b & 4) = val(TextBox94)
Worksheets("Súvaha - aktíva").Range(b & 5) = val(TextBox95)
Worksheets("Súvaha - aktíva").Range(b & 6) = val(TextBox96)
Worksheets("Súvaha - aktíva").Range(b & 7) = val(TextBox97)
Worksheets("Súvaha - aktíva").Range(b & 8) = val(TextBox98)
Worksheets("Súvaha - aktíva").Range(b & 9) = val(TextBox99)
Worksheets("Súvaha - aktíva").Range(b & 10) = val(TextBox100)
Worksheets("Súvaha - aktíva").Range(b & 11) = val(TextBox101)
Worksheets("Súvaha - aktíva").Range(b & 12) = val(TextBox102)
Worksheets("Súvaha - aktíva").Range(b & 13) = val(TextBox103)
Worksheets("Súvaha - aktíva").Range(b & 14) = val(TextBox104)
Worksheets("Súvaha - aktíva").Range(b & 15) = val(TextBox105)
Worksheets("Súvaha - aktíva").Range(b & 16) = val(TextBox106)
Worksheets("Súvaha - aktíva").Range(b & 17) = val(TextBox107)
Worksheets("Súvaha - aktíva").Range(b & 18) = val(TextBox108)
Worksheets("Súvaha - aktíva").Range(b & 19) = val(TextBox109)
Worksheets("Súvaha - aktíva").Range(b & 20) = val(TextBox110)
Worksheets("Súvaha - aktíva").Range(b & 21) = val(TextBox111)
Worksheets("Súvaha - aktíva").Range(b & 22) = val(TextBox112)
Worksheets("Súvaha - aktíva").Range(b & 23) = val(TextBox113)
Worksheets("Súvaha - aktíva").Range(b & 24) = val(TextBox114)
Worksheets("Súvaha - aktíva").Range(b & 25) = val(TextBox115)
Worksheets("Súvaha - aktíva").Range(b & 26) = val(TextBox116)
```



```

Worksheets("Súvaha - aktíva").Range(b & 66) = val(TextBox156)
MsgBox ("Údaje boli úspešne uložené"), vbInformation
End If
End If
End If
Else:
pok2: MsgBox ("Nie je zadany rok, alebo jeho poradie"), vbCritical
End If
End Sub

```

Načítanie hodnôt do Comboboxov

```

Private Sub UserForm_Activate()
i = 1
Do Until Worksheets("Systém").Range("A" & i).Value = ""
i = i + 1
Loop
ComboBox1.RowSource = "Systém!A1:A" & (i - 1)
Do Until Worksheets("Systém").Range("B" & i).Value = ""
i = i + 1
Loop
ComboBox2.RowSource = "Systém!B1:B" & (i - 1)
End Sub

```

Ošetrovanie vkladania hodnôt do textboxov a spustenie modulu

```

Private Sub TextBox97_AfterUpdate()
z = 0
For x = 1 To Len(TextBox97)
y = Mid(TextBox97, x, 1)
If y Like ("[0-9]") Or y = "-" Then
z = z + 1
Else:
z = z
End If
Next
If z = Len(TextBox97) Then
Module1.Aktíva
Else:
MsgBox ("Do textboxu je možné zadať len čísla"), vbCritical

```

```
    TextBox97 = ""  
End If  
End Sub
```

Vybrané části výpočtu ukazatel'ov

```
If CheckBox1 Then  
    For a = 4 To 14  
        b = Worksheets("Horizontálna analýza").Range("C" & a) + 2  
        Worksheets("Horizontálna analýza").Range("D" & a) = Worksheets("Súvaha -  
        aktíva").Range("E" & b) - Worksheets("Súvaha - aktíva").Range("D" & b)  
        Worksheets("Horizontálna analýza").Range("F" & a) = Worksheets("Súvaha -  
        aktíva").Range("F" & b) - Worksheets("Súvaha - aktíva").Range("E" & b)  
        Worksheets("Horizontálna analýza").Range("H" & a) = Worksheets("Súvaha -  
        aktíva").Range("G" & b) - Worksheets("Súvaha - aktíva").Range("F" & b)  
        Worksheets("Horizontálna analýza").Range("E" & a) = Worksheets("Horizontálna  
        analýza").Range("D" & a) / Worksheets("Súvaha - aktíva").Range("D" & b) * 100  
        Worksheets("Horizontálna analýza").Range("G" & a) = Worksheets("Horizontálna  
        analýza").Range("F" & a) / Worksheets("Súvaha - aktíva").Range("E" & b) * 100  
        Worksheets("Horizontálna analýza").Range("I" & a) = Worksheets("Horizontálna  
        analýza").Range("H" & a) / Worksheets("Súvaha - aktíva").Range("F" & b) * 100  
    Next
```

```
If CheckBox3 Then  
    Worksheets("Finančné ukazovatele").Range("B4") = Worksheets("Súvaha -  
    aktíva").Range("D34") - Worksheets("Súvaha - pasíva").Range("D40")  
    Worksheets("Finančné ukazovatele").Range("C4") = Worksheets("Súvaha -  
    aktíva").Range("E34") - Worksheets("Súvaha - pasíva").Range("E40")  
    Worksheets("Finančné ukazovatele").Range("D4") = Worksheets("Súvaha -  
    aktíva").Range("F34") - Worksheets("Súvaha - pasíva").Range("F40")  
    Worksheets("Finančné ukazovatele").Range("E4") = Worksheets("Súvaha -  
    aktíva").Range("G34") - Worksheets("Súvaha - pasíva").Range("G40")  
    Worksheets("Finančné ukazovatele").Range("B5") = Worksheets("Súvaha -  
    aktíva").Range("D59") + Worksheets("Súvaha - aktíva").Range("D60") - Worksheets("Ostatné  
    položky").Range("D4")  
    Worksheets("Finančné ukazovatele").Range("C5") = Worksheets("Súvaha -  
    aktíva").Range("E59") + Worksheets("Súvaha - aktíva").Range("E60") - Worksheets("Ostatné  
    položky").Range("E4")
```

```

Worksheets("Finančné ukazovatele").Range("D5") = Worksheets("Súvaha -
aktíva").Range("F59") + Worksheets("Súvaha - aktíva").Range("F60") - Worksheets("Ostatné
položky").Range("F4")
Worksheets("Finančné ukazovatele").Range("E5") = Worksheets("Súvaha -
aktíva").Range("G59") + Worksheets("Súvaha - aktíva").Range("G60") - Worksheets("Ostatné
položky").Range("G4")
Worksheets("Finančné ukazovatele").Range("B6") = Worksheets("Súvaha -
aktíva").Range("D34") - Worksheets("Súvaha - aktíva").Range("D35") - Worksheets("Ostatné
položky").Range("D3") - Worksheets("Súvaha - pasíva").Range("D40")
Worksheets("Finančné ukazovatele").Range("C6") = Worksheets("Súvaha -
aktíva").Range("E34") - Worksheets("Súvaha - aktíva").Range("E35") - Worksheets("Ostatné
položky").Range("E3") - Worksheets("Súvaha - pasíva").Range("E40")
Worksheets("Finančné ukazovatele").Range("D6") = Worksheets("Súvaha -
aktíva").Range("F34") - Worksheets("Súvaha - aktíva").Range("F35") - Worksheets("Ostatné
položky").Range("F3") - Worksheets("Súvaha - pasíva").Range("F40")
Worksheets("Finančné ukazovatele").Range("E6") = Worksheets("Súvaha -
aktíva").Range("G34") - Worksheets("Súvaha - aktíva").Range("G35") - Worksheets("Ostatné
položky").Range("G3") - Worksheets("Súvaha - pasíva").Range("G40")

```

End If

Blokovanie Checkboxov

```
Private Sub UserForm_Activate()
```

```
For a = 4 To 14
```

```
    b = Worksheets("Horizontálna analýza").Range("C" & a) + 2
```

```
    If Worksheets("Súvaha - aktíva").Range("D" & b) = 0 Or Worksheets("Súvaha -
aktíva").Range("E" & b) = 0 Or Worksheets("Súvaha - aktíva").Range("F" & b) = 0 Then
```

```
        CheckBox1.Enabled = False
```

```
Next
```

```
For a = 36 To 48
```

```
    b = Worksheets("Horizontálna analýza").Range("C" & a) - 62
```

```
    If Worksheets("Súvaha - pasíva").Range("D" & b) = 0 Or Worksheets("Súvaha -
pasíva").Range("E" & b) = 0 Or Worksheets("Súvaha - pasíva").Range("F" & b) = 0 Then
```

```
        CheckBox1.Enabled = False
```

```
Next
```

```
For a = 70 To 79
```

```
    b = Worksheets("Horizontálna analýza").Range("C" & a) + 2
```

```
    If Worksheets("Výkaz zisku a straty").Range("D" & b) = 0 Or Worksheets("Výkaz zisku a
straty").Range("E" & b) = 0 Or Worksheets("Výkaz zisku a straty").Range("F" & b) = 0 Then
```

```
        CheckBox1.Enabled = False
```

Next

For a = 101 To 105

b = Worksheets("Horizontálna analýza").Range("C" & a) + 2

If Worksheets("Cash Flow").Range("D" & b) = 0 Or Worksheets("Cash Flow").Range("E" & b) = 0 Or Worksheets("Cash Flow").Range("F" & b) = 0 Then CheckBox1.Enabled = False

Next

If Worksheets("Súvaha - aktíva").Range("D3, E3, F3, G3") = 0 Or Worksheets("Výkaz zisku a straty").Range("D3") + Worksheets("Výkaz zisku a straty").Range("D6") = 0 Or Worksheets("Výkaz zisku a straty").Range("E3") + Worksheets("Výkaz zisku a straty").Range("E6") = 0 Or Worksheets("Výkaz zisku a straty").Range("F3") + Worksheets("Výkaz zisku a straty").Range("F6") = 0 Or Worksheets("Výkaz zisku a straty").Range("G3") + Worksheets("Výkaz zisku a straty").Range("G6") = 0 Then CheckBox2.Enabled = False

If Worksheets("Súvaha - aktíva").Range("D3, E3, F3, G3") = 0 Or Worksheets("Súvaha - pasíva").Range("D40, E40, F40, G40") = 0 Or Worksheets("Výkaz zisku a straty").Range("D3") + Worksheets("Výkaz zisku a straty").Range("D6") = 0 Or Worksheets("Výkaz zisku a straty").Range("E3") + Worksheets("Výkaz zisku a straty").Range("E6") = 0 Or Worksheets("Výkaz zisku a straty").Range("F3") + Worksheets("Výkaz zisku a straty").Range("F6") = 0 Or Worksheets("Výkaz zisku a straty").Range("G3") + Worksheets("Výkaz zisku a straty").Range("G6") = 0 Or Worksheets("Výkaz zisku a straty").Range("D40, E40, F40, G40") = 0 Or Worksheets("Súvaha - aktíva").Range("D5, E5, F5, G5") = 0 Or Worksheets("Súvaha - aktíva").Range("D35, E35, F35, G35") = 0 Or Worksheets("Výkaz zisku a straty").Range("D15, E15, F15, G15") = 0 Or Worksheets("Ostatné položky").Range("D5, E5, F5, G5") = 0 Then CheckBox4.Enabled = False

If Worksheets("Súvaha - aktíva").Range("D3, E3, F3, G3") = 0 Or Worksheets("Súvaha - pasíva").Range("D24, E24, F24, G24") = 0 Or Worksheets("Výkaz zisku a straty").Range("D40, E40, F40, G40") = 0 Or Worksheets("Súvaha - pasíva").Range("D40") + Worksheets("Súvaha - pasíva").Range("D52") + Worksheets("Súvaha - pasíva").Range("D53") = 0 Or Worksheets("Súvaha - pasíva").Range("E40") + Worksheets("Súvaha - pasíva").Range("E52") + Worksheets("Súvaha - pasíva").Range("E53") = 0 Or Worksheets("Súvaha - pasíva").Range("F40") + Worksheets("Súvaha - pasíva").Range("F52") + Worksheets("Súvaha - pasíva").Range("F53") = 0 Or Worksheets("Súvaha - pasíva").Range("G40") + Worksheets("Súvaha - pasíva").Range("G52") + Worksheets("Súvaha - pasíva").Range("G53") = 0 Then CheckBox5.Enabled = False

End Sub

Výpočet položiek výkazov

Public Sub Aktíva()

UserForm1.TextBox96 = val(UserForm1.TextBox97) + val(UserForm1.TextBox98) + val(UserForm1.TextBox99) + val(UserForm1.TextBox100) + val(UserForm1.TextBox101) + val(UserForm1.TextBox102) + val(UserForm1.TextBox103) + val(UserForm1.TextBox104)

```
UserForm1.TextBox105 = val(UserForm1.TextBox106) + val(UserForm1.TextBox107) +  
val(UserForm1.TextBox108) + val(UserForm1.TextBox109) + val(UserForm1.TextBox110) +  
val(UserForm1.TextBox111) + val(UserForm1.TextBox112) + val(UserForm1.TextBox113) +  
val(UserForm1.TextBox114)
```

```
UserForm1.TextBox115 = val(UserForm1.TextBox116) + val(UserForm1.TextBox117) +  
val(UserForm1.TextBox118) + val(UserForm1.TextBox119) + val(UserForm1.TextBox120) +  
val(UserForm1.TextBox121) + val(UserForm1.TextBox122) + val(UserForm1.TextBox123)
```

```
UserForm1.TextBox125 = val(UserForm1.TextBox126) + val(UserForm1.TextBox127) +  
val(UserForm1.TextBox128) + val(UserForm1.TextBox129) + val(UserForm1.TextBox130) +  
val(UserForm1.TextBox131) + val(UserForm1.TextBox132)
```

```
UserForm1.TextBox133 = val(UserForm1.TextBox134) + val(UserForm1.TextBox135) +  
val(UserForm1.TextBox136) + val(UserForm1.TextBox137) + val(UserForm1.TextBox138) +  
val(UserForm1.TextBox139)
```

```
UserForm1.TextBox140 = val(UserForm1.TextBox141) + val(UserForm1.TextBox142) +  
val(UserForm1.TextBox143) + val(UserForm1.TextBox144) + val(UserForm1.TextBox145) +  
val(UserForm1.TextBox146) + val(UserForm1.TextBox147)
```

```
UserForm1.TextBox148 = val(UserForm1.TextBox149) + val(UserForm1.TextBox150) +  
val(UserForm1.TextBox151) + val(UserForm1.TextBox152) + val(UserForm1.TextBox153)
```

```
UserForm1.TextBox154 = val(UserForm1.TextBox155) + val(UserForm1.TextBox156)
```

```
UserForm1.TextBox95 = val(UserForm1.TextBox96) + val(UserForm1.TextBox105) +  
val(UserForm1.TextBox115)
```

```
UserForm1.TextBox124 = val(UserForm1.TextBox125) + val(UserForm1.TextBox133) +  
val(UserForm1.TextBox140) + val(UserForm1.TextBox148)
```

```
UserForm1.TextBox93 = val(UserForm1.TextBox94) + val(UserForm1.TextBox95) +  
val(UserForm1.TextBox124) + val(UserForm1.TextBox154)
```

```
End Sub
```

Zmazanie uložených údajov

```
Private Sub CommandButton14_Click()
```

```
If MsgBox("Všetky uložené údaje budú stratené. Naozaj chcete pokračovať?", vbYesNo) = vbYes Then
```

```
Worksheets("Súvaha - aktíva").Range("D2:G66") = ""
```

```
Worksheets("Súvaha - pasíva").Range("D2:G56") = ""
```

```
Worksheets("Výkaz zisku a straty").Range("D2:G59") = ""
```

```
Worksheets("Cash Flow").Range("D2:G60") = ""
```

```
Worksheets("Ostatné položky").Range("D2:G5") = ""
```

```
Worksheets("Horizontálna analýza").Range("D2:I2") = ""
```

```
Worksheets("Horizontálna analýza").Range("D4:I14") = ""
```

```
Worksheets("Horizontálna analýza").Range("D34:I34") = ""
```

```
Worksheets("Horizontálna analýza").Range("D36:I48") = ""
```

```
Worksheets("Horizontálna analýza").Range("D68:I68") = ""  
Worksheets("Horizontálna analýza").Range("D70:I79") = ""  
Worksheets("Horizontálna analýza").Range("D99:I99") = ""  
Worksheets("Horizontálna analýza").Range("D101:I105") = ""  
Worksheets("Vertikálna analýza").Range("D2:K2") = ""  
Worksheets("Vertikálna analýza").Range("D4:K14") = ""  
Worksheets("Vertikálna analýza").Range("D34:K34") = ""  
Worksheets("Vertikálna analýza").Range("D36:K48") = ""  
Worksheets("Vertikálna analýza").Range("D68:K68") = ""  
Worksheets("Vertikálna analýza").Range("D70:K82") = ""  
Worksheets("Finančné ukazovatele").Range("B2:E27") = ""  
Worksheets("Sústavy ukazovateľov").Range("B2:E16") = ""
```

End If

End Sub